

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Økonomien i landbruket i Trøndelag 2021

Utviklingstrekk 2012-2021

Tabellsamling 2017-2021

NIBIO RAPPORT | VOL. 9 | NR. 49 | 2023

Jostein Vasseljen, Siv Karin Paulsen Rye, Svetlana Amundsen
Divisjon for kart og statistikk

TITTEL/TITLE

Økonomien i landbruket i Trøndelag 2021. Utviklingstrekk 2012-2021. Tabellsamling 2017-2021

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Jostein Vasseljen, Siv Karin Paulsen Rye, Svetlana Amundsen

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKTNR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
16.03.2023	9/49/2023	Åpen	14305	17/01029
ISBN:	ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:	
978-82-17-03269-4	2464-1162	82		

OPPDRAUGSGIVER/EMPLOYER:

Landbruks og matdepartementet

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

STIKKORD/KEYWORDS:

Driftsøkonomi, foretaksøkonomi, Trøndelag

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Driftsøkonomisk analyse

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Rapporten viser det økonomiske resultatet for gårdsbruk i Trøndelag i 2021, og utviklingen i sentrale økonomiske nøkkeltall fra 2012 til 2021. For skogbruket viser rapporten resultater for et større geografisk område der også Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden er med. Resultatene er basert på gårdsbruk som har vært med i driftsgranskningene i disse regionene. I Trøndelag var det 140 gårdsbruk som var med i driftsgranskningene i 2021.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk ble på 389 000 kroner i gjennomsnitt for alle bruk i Trøndelag i 2021, noe som var en økning på 99 000 kroner. For landet var vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk 403 100 kroner, en økning på 75 300 kroner fra 2020.

Skogbruksgranskningene omfatter 20 bruk og fikk et resultat på 102 kroner per m³ virke omsatt.

LAND/COUNTRY:	Norge
FYLKE/COUNTY:	Trøndelag
KOMMUNE/MUNICIPALITY:	Trondheim
STED/LOKALITET:	Trondheim

GODKJENT /APPROVED

Hildegunn Nordheim

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Heidi Knutsen

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forord

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse, der det på landsbasis er med 916 gårdsregnskap i 2021. Av disse var 104 med i de spesielle driftsgranskinger i skogbruket.

I tillegg til hovedpublikasjonen fra regnskapsundersøkelsen, har vi siden slutten av 1950-tallet publisert oversikt over økonomien i jordbruket i Trøndelag. Denne rapporten inneholder data fra Trøndelag og den omfatter 140 bruk i 2021.

De regnskapsdataene som hentes inn, er supplert med avlings-, ytelses- og arbeidsnoteringer. I tillegg utføres det en spesiell skogbruksgransking på grunnlag av data fra de brukene som har minst 50 m³ balansekvantum. I den spesielle skogbruksgranskningen brukes det tall for Midt-Norge (Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden i tillegg til Trøndelag). Ved siden av data for landbruket er det også lagt vekt på å beskrive totaløkonomien for brukerfamilien.

NIBIOs kontor i Trondheim har ansvaret for driftsgranskingsarbeidet i Midt-Norge og de nordligste kommunene i Innlandet. Denne rapporten omhandler resultatene fra Trøndelag.

Grunnlagsmaterialet for årets rapport om økonomien i jordbruket i Trøndelag er utarbeidet av Siv Karin Paulsen Rye, Svein Olav Holien, Therese Hunstad, Jostein Vasseljen, Svetlana Amundsen, Elisabeth Jenssen og Mathias Bjugan.

Jostein Vasseljen og Svetlana Amundsen har i samarbeid med Siv Karin Paulsen Rye utarbeidet rapporten. Geir-Harald Strand og Heidi Knutsen har kommet med verdifulle innspill til rapporten.

Bergen, 21.03.23

Heidi Knutsen

Innhold

1	Innledning.....	5
1.1	Definisjoner	5
2	Jordbruket i Trøndelag	7
3	Melkeproduksjon.....	13
3.1	Driftsoverskudd i jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og anna næring	13
3.2	Nettoinvesteringer og gjeldsutvikling.....	14
3.3	Melkeproduksjon – forskjeller basert på bruksstørrelse.....	15
3.4	Melkeproduksjon - sammenligning av brukene med høyest og lavest driftsoverskudd per kuenhet	17
3.5	Melkeproduksjon i flatbygder og andre bygder	19
3.6	Gårdsbruk med melkerobot	21
4	Spesialisert storfekjøttproduksjon	26
4.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	26
4.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	27
5	Korn	29
5.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	29
5.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	30
6	Kombinert kornproduksjon og svinehold.....	31
6.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	31
6.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	32
7	Sauehold	33
7.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	33
7.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	34
8	Investeringsutsikter blant trønderske melkebønder	35
9	Gårdsskogbruket.....	37
10	Tabellsamling 2017 – 2021	40
11	Forklaring på faguttrykk	77

1 Innledning

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig, landsomfattende regnskapsundersøkelse. I 2021 omfattet undersøkelsen 916 regnskap, hvorav 140 fra gårdsbruk i Trøndelag. Gårdsbrukene er valgt ut for å gi et tverrsnitt av det yrkesmessig drevne jordbruket i Norge. Utvalgsbruk med tilstrekkelig størrelse på gårdsskogen er også med i granskningene av gårdsskogbruket. For å sikre et større tallgrunnlag for skogbruksgranskningene i Midt-Norge er brukene med gårdsskog fra Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal med i materialet som benyttes i denne delen av undersøkelsen.

Hovedvekten i regnskapsundersøkelsene er på virksomheten i jord- og skogbruk, men også annen næringsvirksomhet tas med. I tillegg til regnskapstallene inneholder materialet data om avlinger, ytelse og arbeidsforbruk. Gårdsbruket blir sett på som en familiebedrift, og de foretaksøkonomiske resultatmålene gjenspeiler dette. Det er ikke tatt hensyn til inntektsvirkningen av jordbruksfradraget ved beregningene av resultatmålene.

Tabellsamlingen i kapittel 10 viser økonomisk utvikling og nøkkeltall for de driftsformene som omtales i kapitlene 3 til 7. Årlig skiftes mellom 5 og 10 prosent av deltakerbrukene ut. I de driftsformene der det er færrest antall bruk med i undersøkelsen, kan utskifting av deltakerbruk i noen grad påvirke resultatene. Dette vil ha størst påvirkning om en sammenligner enkelt år opp mot hverandre, men vil ha mindre betydning for trenden over flere år.

Viktige definisjoner som brukes er omtalt i delkapittel 1.1, mens de ulike faguttrykkene som brukes er forklart i kapittel 11.

1.1 Definisjoner

I driftsgranskningene deles næringsaktiviteten på bruket inn i fire yrkesgreiner: Jordbruk, skogbruk, tilleggsnæringer og annen næring, som vist i figur 1-1.

Jordbruk

Jordbruk er produksjon av jord- og hagebruksråvarer som melk, kjøtt, ull, honning, egg, korn, oljefrø, erter, frukt, bær, poteter, grønnsaker, blomster og lignende jordbruksprodukter. Jordbruk omfatter også utleie av jordbruksareal til jordbruksaktivitet og utleie av maskiner i mindre målestokk, slik det er definert i driftsgranskningene. I den grad jordbruksressurser inngår som produksjonsfaktor i andre næringsgreiner, godtgjøres jordbruket for bruk av disse ressursene.

Skogbruk

Skogbruk er tradisjonell produksjon av skogbruksråvarer som skurtømmer og massevirke. Vedproduksjon, juletreproduksjon og produksjon av pyntegrønt defineres som tilleggsnæring. Hvis det drives vedproduksjon på bruket og virket hentes fra egen skog, godtgjøres skogbruket for råvarene, og råvarene utgjør da en kostnad i tilleggsnæringen.

Tilleggsnæring

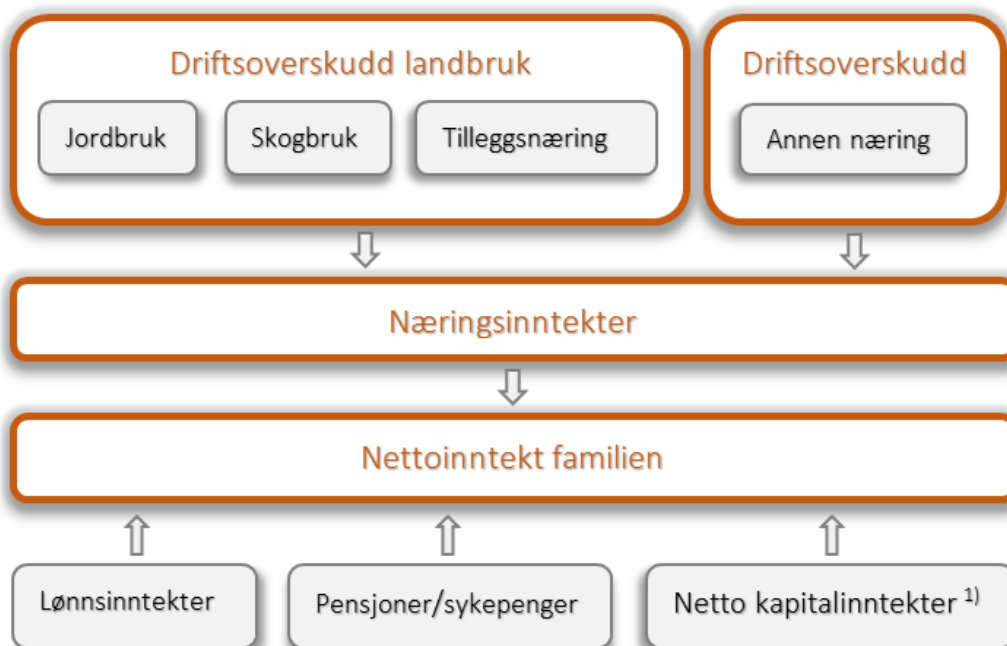
Tilleggsnæring er næringsaktivitet på gårdsbruk/landbrukseiendom som drives i tillegg til eller ved siden av tradisjonelt jord- og skogbruk, hvor en eller flere av brukets landbruksressurser (areal, bygninger, maskiner og landbruksråvarer) inngår og er nødvendig som faktorinnsats i produksjonen. Utleie av jordbruksareal til jordbruksaktivitet og utleie av maskiner defineres som nevnt ikke som tilleggsnæring, men som jordbruk.

Annen næring

Annen næring er annen næringsvirksomhet enn jordbruk, skogbruk og tilleggsnæring, hvor det ikke benyttes og er behov for landbruksressurser som innsatsfaktor i produksjonen.

Nettoinntekt familien:

Samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet, med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trukket fra.

Figur 1-1: Skjematisk oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt

¹⁾ Netto kapitalinntekter er lik renteinntekt + aksjeinntekt + familiens arbeid på nyanlegg – rentekostnad – kår

Resultatmål

I rapporten benyttes ulike resultatmål. De resultatmålene som nyttes mest i rapporten, blir beskrevet her.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk brukes i omtalen av de enkelte produksjonene. Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskudd fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbruks-eiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Driftsoverskudd per bruk beregnes for jordbruk, skogbruk, tilleggsnæringer og andre næringer. Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader.

Vederlag til arbeid og egenkapital fremgår i tabellene i kapittel 10, men resultatmålet er ikke brukt i rapporten for øvrig. Definisjonen på dette resultatmålet, som kun beregnes for jordbruket, er driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene i *jordbruket* utgjør av sumverdien av *alle* eiendeler.

2 Jordbruket i Trøndelag

Trønderske gårdsbruk oppnådde i gjennomsnitt kr 379 500 i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i 2021. Dette er en økning på kr 121 300 fra 2020. Resultatet målt som familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket ble kr 359 100 i 2021. Dette er en oppgang med 47 prosent fra året før, og er sterkeste resultatet på seks år. På landsbasis var tilsvarende resultat kr 370 400, som tilsvarer en økning på 29 prosent fra 2020. At Trøndelag hadde en betydelig større prosentvis økning i 2021 enn resten av landet skyldes delvis at Trøndelag fikk et betydelig dårligere økonomisk resultat i 2020 enn resten av landet.

Produksjonsinntektene økte med 15 prosent fra 2020 til 2021, mens kostnadene økte med 9 prosent i samme periode. Økningen i inntekter skyldes hovedsakelig økte priser på kjøtt og melk. Prisen på melk gikk opp med 10 prosent, mens prisen for storfekjøtt gikk opp ca. 11 prosent. Av variable kostnader var det spesielt kraftfôr kostnadene og kjøp av dyr som økte, mens for de faste kostnadene var det spesielt elektrisk kraft og drivstoff som økte.

Kalkulasjonsrenten er holdt uendret på 2 prosent i perioden 2017- 2021.

Kort om resultat for hver driftsform

Figur 2-1 viser utviklingen i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket de siste fem år for alle driftsformer.

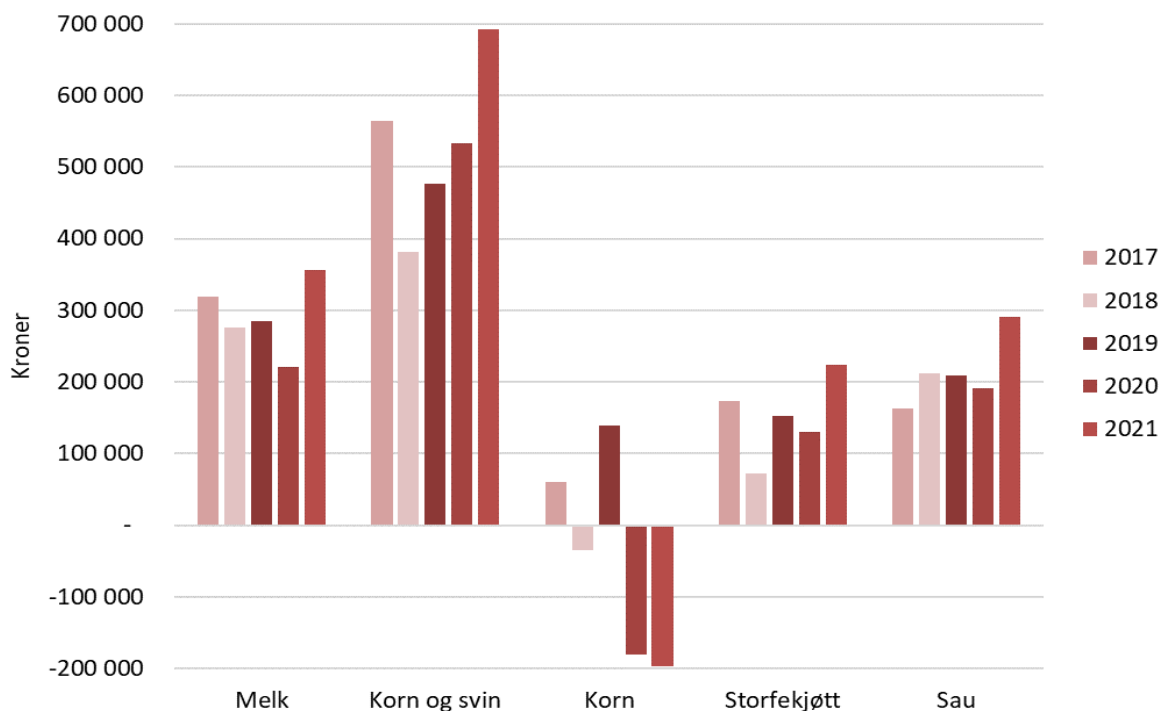
Gårdsbruk med melkeproduksjon oppnådde kr 376 300 i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i 2021. Tilsvarende tall i 2020 var kr 235 400. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk ble kr 356 100 i 2021 for melkebrukene, en oppgang på kr 134 900 fra året før. Prisen på melk gikk opp med 52 øre til 5,79 kr per liter. Kjøttprisen gikk opp 10 prosent for både storfekjøtt og for kukjøtt. Produksjonsomfanget økte fra 34,7 til 38,4 årskyr, og produsert melk per årsku var 8 429 kg i 2021, noe som er opp 212 kg fra året før. Produksjonsinntektene i alt økte med kr 588 600, mens kostnadene økte med kr 319 400. Kostnadene som økte mest var til kraftfôr, kjøp av dyr, elektrisk kraft, drivstoff og vedlikehold av driftsbygninger.

Bruk med kombinasjonen korn og svin hadde en økning i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i 2021 til kr 697 500. Dette er en økning på kr 167 900 fra 2020. For disse brukene var familiens arbeidsfortjeneste kr 692 700 per årsverk i 2021, en oppgang på kr 159 100 fra året før. Denne gruppen har fremdeles den høyeste arbeidsfortjenesten av driftsformene i Trøndelag. Prisen på smågris og svinekjøtt gikk opp med hhv. 13 og 9 prosent, og omsatt kjøtt gikk opp med 3 tonn per bruk, noe som førte til at inntektene fra husdyrholdet i denne produksjonen økte med kr 437 200 eller 13 prosent. Inntektene fra kornproduksjonen gikk opp med kr 35 800 til kr 507 100. I sum økte produksjonsinntektene med kr 554 000, mens kostnadene i sum økte med kr 271 300. Kostnader til kjøp av svin og drivstoff hadde den største økningen, mens det var nedgang i kostnader til kraftfôr, leid hjelp og maskinleie.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk for bruk med ensidig kornproduksjon ble også i 2020 negativ med minus kr 153 900. Familiens arbeidsfortjeneste i ensidig kornproduksjon ble også negativ med minus kr 197 600 per årsverk i 2021. Dette er nedgang på 16 600 kr fra 2020 til 2021. Produksjonsinntektene økte med 7 prosent, mens kostnadene økte med 8 prosent.

For storfekjøttprodusentene endte vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk på kr 246 100 i 2021 som er en økning fra kr 147 000 i 2020. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i storfeproduksjon ble kr 223 600 i 2021, som er beste resultatet de siste 5 årene. Det er en økning med 72 prosent. Det ble omsatt 12 prosent mindre storfekjøtt enn i 2020. Kjøttprisen på annet storfekjøtt gikk opp med kr 5,41 det siste året til 62,71 kr per kg. Produksjonsinntektene har gått opp med kr 107 700, eller 7 prosent. Kostnadene har gått opp kun 1 prosent, eller kr 13 000.

I produksjon av sau- og lammekjøtt var vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk i 2021 på kr 296 400. Dette er en økning på kr 105 600 fra 2021. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk ble kr 291 200 i 2021, som er en økning på kr 100 700 fra året før. Det er økning i priser pr kg sauekjøtt og lammekjøtt, som har gitt resultatet. Prisen for sauekjøtt har økt fra kr 9,61 til kr 21,35 i 2021. Pris pr kg lammekjøtt har økt med 8 prosent og ligger på kr 52,41. Sum produksjonsinntekter økte med kr 124 400 fra året før til kr 1 220 400, mens sum kostnader er stabile og økte kun med kr 800.

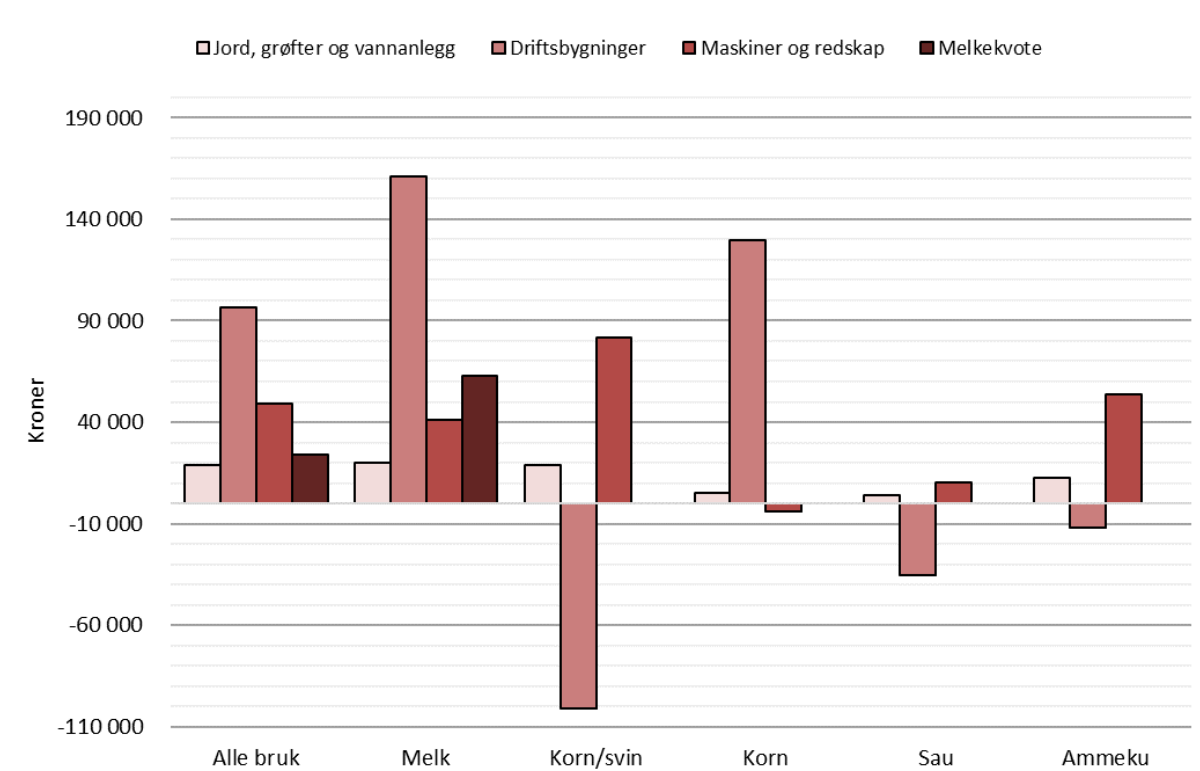

Figur 2-1: Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket etter driftsform i perioden 2017 – 2021 oppgitt i løpende kroner.

Økte investeringer og økt gjeld

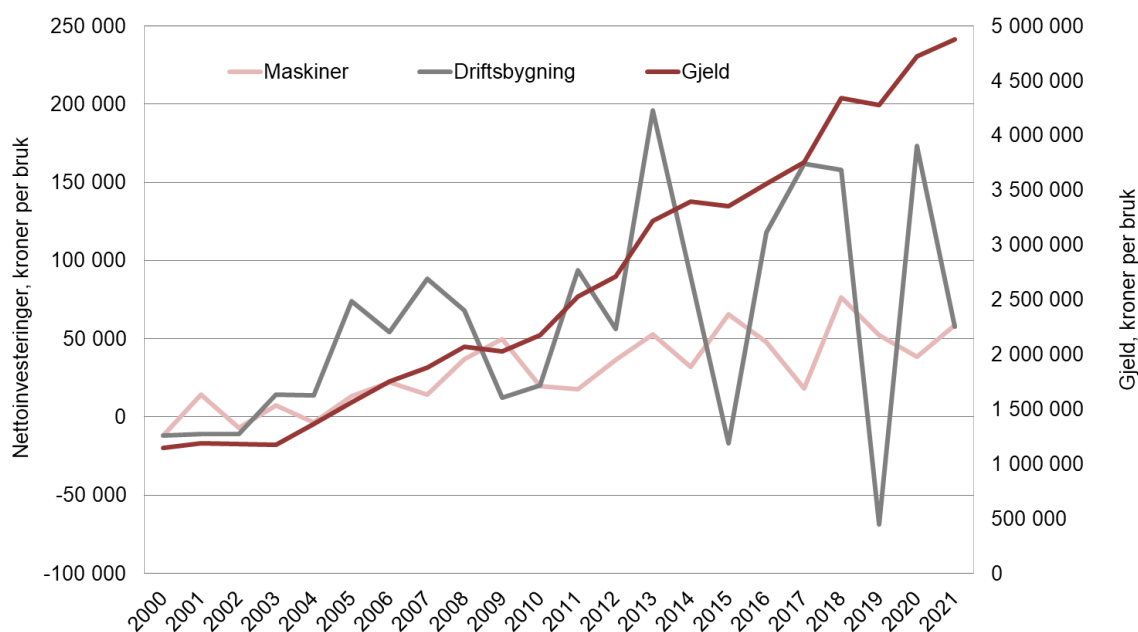
I gjennomsnitt var nettoinvesteringene per bruk i Trøndelag kr 132 700 i 2021. Dette var tilnærmet en halvering i forhold til 2020. Nettoinvesteringen svinger en del fra år til år, noe som kan skyldes tilfeldigheter i utvalget av bruk. Det er dermed mest hensiktsmessig å se på nettoinvesteringene over tid. Figur 2-2 viser nettoinvesteringene på ulike driftsformer, med gjennomsnittstall per år de siste fem årene. Det er bruk med driftsformen melk som har investert mest de siste årene, og det er investert mest i driftsbygning.

På landsbasis var nettoinvesteringen kr 136 500 i 2021, en nedgang fra kr 164 400 i 2020.

Figur 2-2: Gjennomsnittlig nettoinvestering i ulike driftsformer per år de siste fem årene, oppdelt i jord, grøfter og vannanlegg, driftsbygninger, maskiner og redskap og melkekvote, oppgitt i 2021-kroner.

Figur 2-3 viser utviklingen i gjeld samt nettoinvesteringer i driftsbygninger og maskiner på alle bruk i Trøndelag. Gjelden økte til 4 875 000 kr i 2021, som er en økning på 3,2 prosent fra året før målt i 2021 kroner. Gjennomsnittlig gjeldsøkning per år siden 2012, i faste kroner, har vært 6,7 prosent. Egenkapitalprosenten i den samme perioden har gått fra 48 til 49 prosent. Nettoinvesteringene per bruk for maskiner viser en økende trend i perioden. Nettoinvesteringer i driftsbygningene har gått ned fra kr 173 100 til kr 57 900 i perioden 2020 til 2021. Det er store svingninger fra år til år spesielt for nettoinvesteringer i driftsbygninger. De store toppene får en i år der det gjennomføres større investeringer på noen få enkeltbruk.

Figur 2-3: Gjennomsnittlige nettoinvestering i maskiner og driftsbygning, og gjeld per bruk i Trøndelag oppgitt i 2021-kroner.

Jordbruksfradrag, arbeidsinnsats og jordbruksareal

Inntektsvirkningen av jordbruksfradraget inngår ikke i resultatmålene, og utgjorde kr 38 200 per årsverk i jordbruket i Trøndelag i 2021, tilsvarende en økning på kr 900 fra året før. Maksimalt jordbruksfradrag i 2021 var det samme som i 2020, kr 190 400. I Trøndelag var fradraget i gjennomsnitt kr 157 800 per bruk, en økning på kr 6 500 fra 2020. På landsbasis var fradraget kr 154 400 per bruk, noe som tilsvarende 81 prosent av maksimalt fradrag, og en økning på kr 3 900 fra året før.

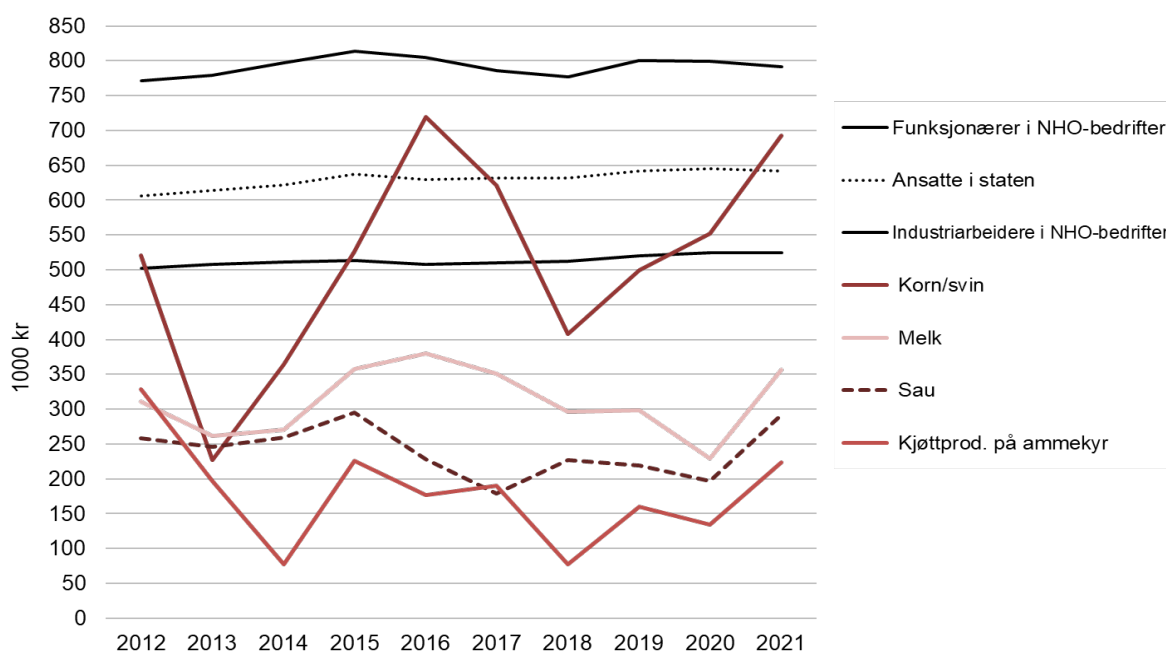
Brukerfamiliens samlede arbeidsinnsats i 2021 var i gjennomsnitt 1,5 årsverk (1 årsverk = 1845 arbeidstimer). Gjennomsnittsalderen blant deltakerne i Trøndelag var 50 år.

Jordbruksareal i snitt per bruk økte med 10 dekar til 448 dekar i 2021. Leid areal utgjorde 200 dekar per bruk, en økning på 5 dekar fra 2020. Leid areal utgjorde i gjennomsnitt 45 prosent av alt arealet i 2021.

Sammenligning med andre yrker

I figur 2-4 er utviklingen i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i fire driftsformer i jordbruket presentert sammen med resultater for gjennomsnittlig årslønn for heltidstilsatte innenfor ulike yrker i Norge.

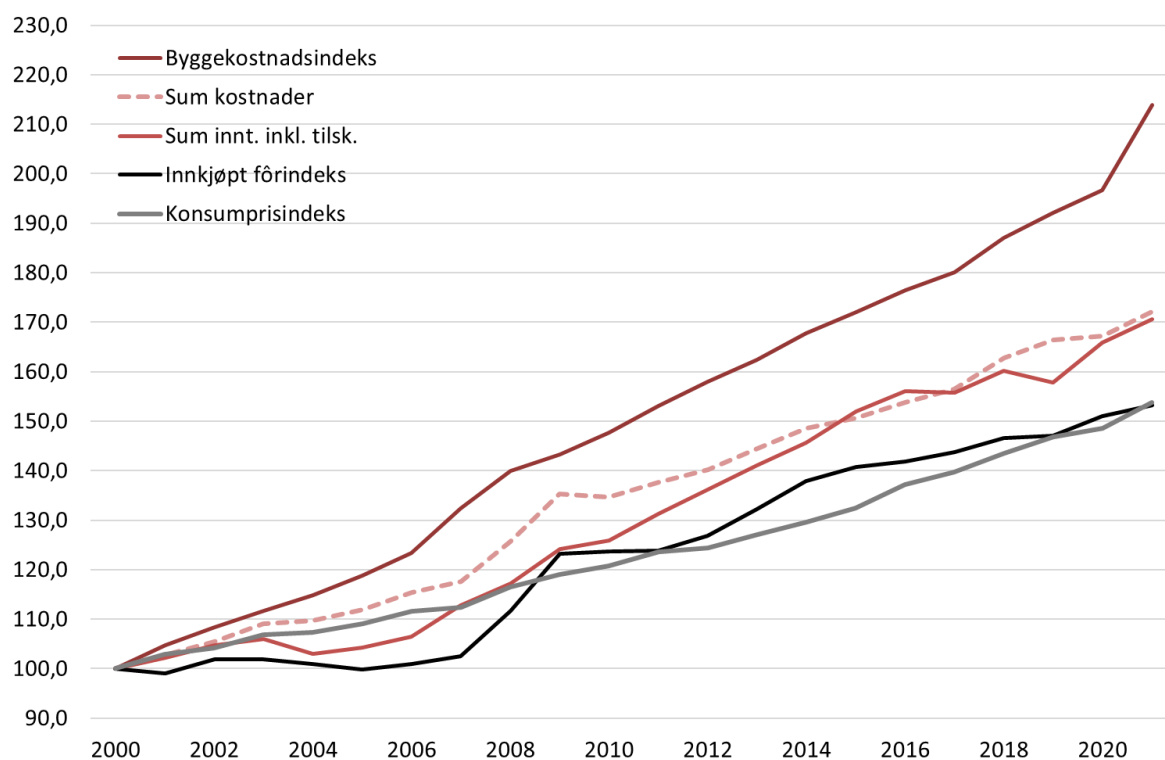
Driftsformen korn og svin er den driftsformen i jordbruket som stort sett har ligget høyest i hele perioden. Med unntak av denne driftsformen viser driftsgranskingene at det er store inntektsforskjeller mellom jordbruket og de andre yrkesgruppene som er vist i figuren. Ofte sammenlignes jordbruket med industriarbeidere. Ett årsverk er 1845 timer i jordbruket og 1700 timer for andre yrkesgrupper.

Figur 2-4: Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for ulike driftsformer i Trøndelag sammenlignet med årslønn for andre yrkesgrupper oppgitt i 2021-kroner. Kilde: Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene og driftsgranskingene.

Figur 2-5 viser relativ prisutvikling for viktige innsatsfaktorer i jordbruket i perioden 2001-2021. Mellom 2003 og 2014 var den relative økningen på sum kostnader etter år 2000 større enn relativ økning i sum inntekter inkludert tilskudd. Et løft i inntektene gjorde at inntektsindeksen lå over kostnadsindeksen i perioden 2015 til 2017. Fra 2018 har kostnadsindeksen igjen ligget over indeksen for inntekter, men differansen har vært liten i årene 2020 og 2021.

De ulike kostnadselementene har hatt ulik utvikling i perioden fra 2000 til 2021. Byggekostnadene (for boliger i alt) har i hele perioden økt relativt mer enn andre kostnader. Sum kostnader har økt med 72 prosent i perioden, mens byggekostnadene har økt med 114 prosent i samme periode. Fra 2020 til 2021 økte byggekostnadene med 17,2 prosent.

Figur 2-5: Relativ prisutvikling for viktige faktorer i jordbruket i perioden 2001-2021 for hele landet. Kilde: SSB (byggekostnadsindeks) og Budsjettnemda for jordbruket.

3 Melkeproduksjon

Melkeproduksjon er den viktigste driftsformen i trøndersk landbruk, noe som også gjenspeiles i driftsgranskningene. I perioden fra 2012 har antall deltakere i denne gruppen i Trøndelag variert mellom 50 og 67 bruk. I 2021 var 50 melkebruk med i undersøkelsen. Resultatene er gjennomsnittstall for alle melkebrukene i det enkelte år. I tillegg er det gjort en sammenligning av grupper av bruk basert på økonomisk resultat, der brukene er sortert etter resultat før avskrivning per kuenhet.

En oversikt over ulike data for melkeproduksjonen i Trøndelag for årene 2017–2021 er å finne i kapittel 10, tabell 2-9.

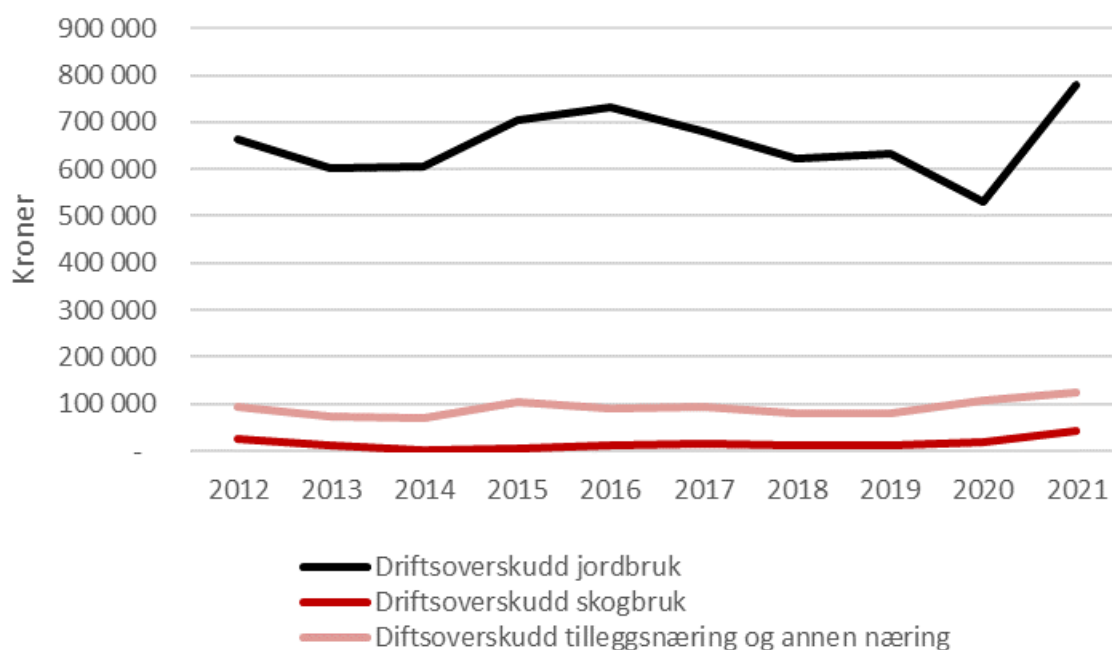
3.1 Driftsoverskudd i jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og anna næring

Det var oppgang for trøndersk melkeproduksjon fra 2020 til 2021. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk økte med kr 134 900 fra 2020, og endte på kr 356 100. Det tilsvarer en oppgang på 61 prosent. Familiens arbeidsinnsats det siste året økte med 74 timer til 2 869 timer i 2021.

Omsatt mengde melk økte med 33 156 liter fra 2020, og gjennomsnittet i 2021 var på 294 400 liter. Prisen per liter melk var 5,79 kr i 2021, som var en økning på 52 øre fra året før. For kjøtt var det en oppgang i mengde omsatt storfekjøtt fra 7 750 kg i 2020 til 8 570 kg i 2021, en oppgang på 820 kg. Prisen for «annet storfekjøtt» var 5,48 kr høyere i 2021 enn i 2020, og endte på 55,91 kr per kg. Totalt sett økte produksjonsinntektene med kr 558 600, som var en økning på 21 prosent sammenliknet med året før. Tilskuddene er inkludert i produksjonsinntektene, og de økte med kr 77 200 fra 2020 til 2021, tilsvarende en økning på 9,7 prosent.

De variable kostnadene økte med kr 179 900 det siste året til kr 1 174 800, en økning på 18 prosent. Det var en særlig økning i kostnaden på kraftfôr, forbruksartikler og innkjøp av dyr. De faste kostnadene økte med kr 139 500 det siste året til kr 1 420 400, en økning på 11 prosent. Kostnader til drivstoff, strøm, vedlikehold av traktor/maskiner, driftsbygg inkl. teknisk utstyr (blant annet robot) og kvoteleie var viktige årsaker til økningen av de faste kostnadene.

Utvikling av driftsoverskudd jord- og skogbruk og summen av driftsoverskudd for tilleggsnæring og annen næring på melkebruk er vist i figur 3-1 for perioden 2012-2021. Driftsoverskuddet fra jordbruket ble kr 781 100 i 2021. Muligheten til å produsere mer melk blant annet som følge av koronapandemien er en årsak til forbedring av resultatet. I tillegg ble prisen per liter melk 52 øre høyere i 2021 enn i 2020. Økt slaktevolum og bedre priser på kjøtt var også med på å trekke driftsoverskuddet oppover. Det var altså inntektene fra husdyrproduksjonen som utgjorde den største økningen i produksjonsinntektene. Det at kostnadene ikke økte like mye gjorde at 2021 ga et betydelig oppsving for økonomien for melkeprodusentene i Trøndelag i 2021. Det var noe høyere aktivitet i gårdsskogbruket i 2021 enn i årene før, og dette ga et driftsoverskudd på kr 42 100. Driftsoverskuddet fra tilleggsnæringer og andre næringer økte til kr 123 300.

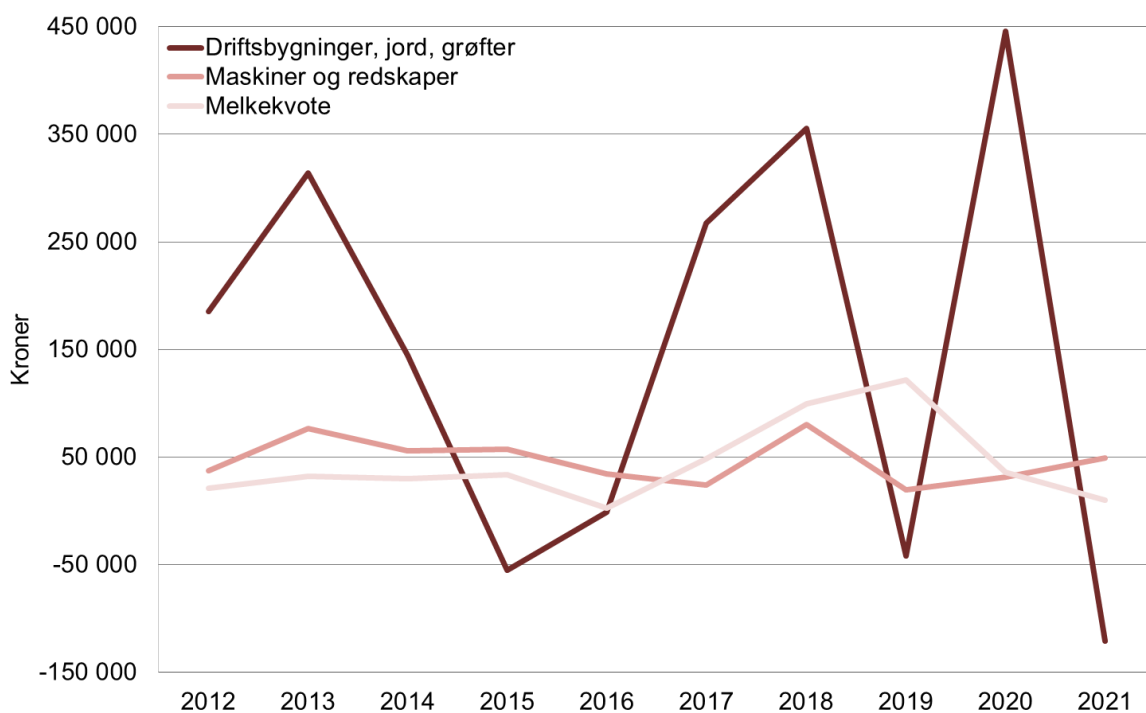
Figur 3-1: Gjennomsnittlig driftsoverskudd jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og annen næring på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

3.2 Nettoinvesteringer og gjeldsutvikling

Figur 3-2 viser utviklingen i nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag etter 2012 oppgitt i 2021-kroner. Kapitalen øker når årets investeringer er større enn summen av avskrivninger, tilskudd og frasalg.

Den siste 10-årsperioden har det vært store svingninger i nettoinvesteringer i driftsbygninger på melkeproduksjonsbruk. Dersom flere gårdsbruk investerer i driftsbygning i samme år vil det bli så store summer at det slår betydelig ut på gjennomsnittet. De fem siste årene er det i gjennomsnitt investert for kr 161 000 per år i driftsbygninger, jord og grøfter på melkeproduksjonsbruk. Det er nettoinvesteringene i driftsbygg som varierer mye, mens nettoinvesteringene i jord, veier og grøfter varierer lite over år.

Maskininvesteringene har vært positive i hele perioden, og har variert mellom ca. kr 20 000 og 75 000. Investeringer i melkevotter var fra 2012 relativt stabil, men med et markant løft i 2018 og 2019 på grunn av store investeringer i melkevotter av et fåtall bruk. I 2020 var investeringen mer på samme nivå som før 2018, mens i 2021 gikk nettoinvesteringen ned til ca. kr 10 000.

Figur 3-2: Årlige nettoinvesteringer, gjennomsnitt for melkeproduksjonsbruk i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

Samlet gjeld på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag var i gjennomsnitt over kr 3 mill. for første gang i 2013, oppgitt i 2021-kroner. I 2021 var gjelden i gjennomsnitt kr 6 051 700, en økning på 3,7 prosent fra året før målt i faste kroner. I 2012 var gjelda på kr 2 911 700 oppgitt i 2021-kroner. Utviklingen viser at både gjeld og gjeldsprosent stiger med økende bruksstørrelse. Egenkapitalprosenten var på 49 prosent av totalkapitalen i 2021, som er to prosentpoeng opp fra året før.

3.3 Melkeproduksjon – forskjeller basert på bruksstørrelse

Strukturendringen i melkeproduksjonen fortsetter. Fra 2017 til 2021 har besetningen i gjennomsnitt gått opp med 8,4 årskyr til 38,4 årskyr per bruk. I 2021 leverte brukene i snitt 294 400 liter melk, mens det i 2017 ble levert 223 700 liter. Det tilsvarer en økning på 31,6 prosent.

Gårdsbruk med melkeproduksjon er i dette materialet inndelt i tre størrelsesgrupper; under 25 årskyr, bruk mellom 25 og 35 årskyr og bruk over 35 årskyr. Bruk i ulike størrelsesgrupper tilpasser seg ulikt både i forhold til hvordan de innretter drifta på eget bruk og hvor brukerfamilien henter inntektene.

Tabell 3-1 viser at familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var kr 324 800 i 2021 i den minste gruppen, kr 306 100 i den mellomste gruppen og kr 389 400 i den største gruppen.

Lønnsevnen per time var kr 185 for brukene under 25 årskyr, kr 177 for brukene mellom 25 og 35 årskyr og kr 216 for brukene over 35 årskyr i 2021.

Tabell 3-1: Nøkkeltall for bruk med melkeproduksjon i ulike størrelser i Trøndelag i 2021.

	< 25 årskyr	25 - 35 årskyr	> 35 årskyr
Antall bruk	15	9	26
Antall årskyr	19,9	27,5	52,8
Liter melk omsatt	140 258	202 723	415 104
Tilskudd per årsku	34 309	28 228	19 235
Dekningsbidrag per årsku	65 595	61 102	54 904
Fam. arb.fortj. per årsverk	324 778	306 065	389 359
Andel innt. fra jordbruket	57	59	66

Størrelsesgruppen under 25 årskyr er sannsynligvis en ganske sammensatt gruppe. Her finner vi noen bruk som er i avviklingsfasen hvor produksjonen reduseres, og investeringer holdes på et lavt nivå. Men vi har også bruk som bygger ut og som har planer om å satse videre. Denne gruppen hadde positiv nettoinvestering i driftsbygg, mens de andre to gruppene hadde negativ nettoinvestering i driftsbygg. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var høyere for denne gruppen enn for gruppen mellom 25 og 35 årskyr. Det var også denne gruppen som hadde høyest produksjonsinntekter per årsku, og gruppen hadde også det høyeste dekningsbidraget per årsku dersom tilskuddene inkluderes.

Bruk med mer enn 35 årskyr hadde i 2021 høyest familiens arbeidsfortjeneste per årsverk. Denne gruppen økte produksjonsinntektene prosentvis mer enn de to andre gruppene med færre årskyr. Gruppen med de største brukene hadde høyest lønnsinntekt av de tre størrelsesgruppene i 2021, noe den har hatt de siste årene.

Melkeproduksjonsbrukene mellom 25 og 35 årskyr har et driftsomfang der det kreves en del investeringer, men omfanget er ikke så stort at de kan hente like mye stordriftsfordeler som de større brukene. Denne gruppen ligger mellom de to andre gruppene på de fleste parameterne.

Melkebrukene over 35 årskyr har høyest avdrått av størrelsesgruppene, og oppnådde i 2021 en avdrått på 8 600 kg per årsku. Dette nivået oppnås blant annet med bruk av mer kraftfôr, og forskjellen i kraftfôrkostnad i forhold til gruppen under 25 årskyr var kr 2 400 per årsku i 2021. De variable kostnadene per årsku var forholdsvis lik i de tre gruppene. Det skilte 6 prosent fra gruppen med lavest variable kostnader per årsku (gruppen mellom 25 og 35 årskyr) til gruppen med høyest variable kostnader (over 35 årskyr). De faste kostnadene per årsku lå ca. 9 prosent lavere for gruppen med færre enn 25 årskyr, sammenliknet med gruppene med flere årskyr.

Grovfôravlingen per dekar er en god del høyere hos gruppen over 35 årskyr enn i de to andre gruppene.

I gjennomsnitt for de siste fem år har den minste gruppen en nettoinvestering på kr 62 700, mens tilsvarende for den største gruppen var kr 311 000.

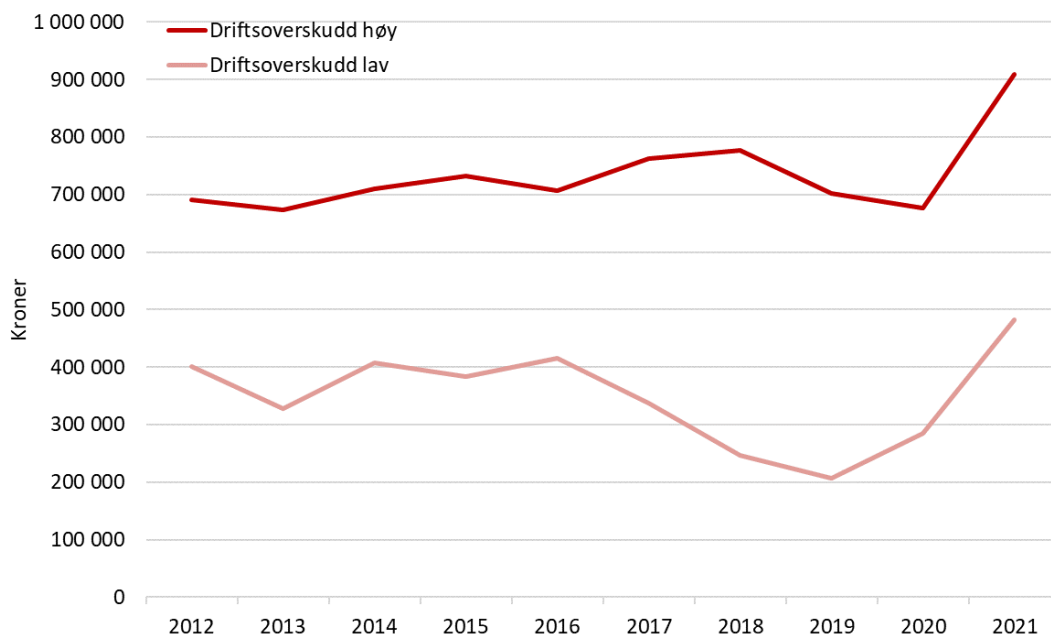
Verdien av eiendelene i jordbruket på brukene med mer enn 35 årskyr var over 3,5 ganger så høy som i den minste gruppen, og over dobbelt så høy som den mellomste gruppen i 2021. Det var anleggsmidlene som utgjorde den største forskjellen. Melkebrukene over 35 årskyr har også betydelig høyere gjeld enn de to andre gruppene og regnet som gjeld per årsku har denne gruppen nesten dobbelt så høy gjeld som gruppen med mindre enn 25 årskyr. Egenkapitalprosenten til den største gruppen var 42, mens for gruppen mellom 25 og 35 årskyr var den 52 og for gruppen under 25 årskyr var den 72. Det må bemerkes at en egenkapitalprosent på 42 er et uttrykk for god soliditet.

3.4 Melkeproduksjon - sammenligning av brukene med høyest og lavest driftsoverskudd per kuenhet¹

Tallene fra driftsgranskingene viser at det er stor variasjon i resultat mellom gårdsbruk, også mellom de med tilnærmet like forutsetninger for produksjonen. Det var 50 melkebruk med i driftsgranskingene for Trøndelag i 2021. For å få sammenlignbare grupper, er alle bruk med over 53 kuenheter tatt ut, slik at spredningen på omfanget på brukene ikke blir for stort. Da står det igjen 33 melkebruk som sorteres etter resultat før avskrivning per kuenhet slik at størrelsen på investeringene ikke har noen innvirkning på resultatet. Deretter er brukene delt inn i tre like store grupper med 11 bruk i hver, en høygruppe, en mellomgruppe og en lavgruppe. Gruppen med høyest resultat før avskrivning per kuenhet er benevnt som høygruppa, og gruppa med lavest resultat er benevnt som lavgruppa.

Buskapsstørrelsene i 2021 var 25,6 årskyr i høygruppa og 33,2 årskyr i lavgruppa. Brukene i lavgruppa hadde noe mer jordbruksareal som ble benyttet til kornproduksjon. Lavgruppa omsatte 34 700 liter mer melk enn høygruppa, mens avdråttene per årsku var 750 kg høyere i høygruppa enn i lavgruppa. Omsatt mengde storfekjøtt var 350 kg høyere i lavgruppa enn i høygruppa. Resultat før avskrivninger per årsku i 2021 var på kr 42 700 i høygruppa mot lavgruppas kr 25 000. Sju bruk i lavgruppa har investert i melkerobot, mot tre bruk i høygruppa. De fleste brukene med robot faller utenom sammenligningen mellom høy- og lavgruppe, fordi de har over 53 kuenheter.

Det samlede driftsoverskuddet fra jordbruket i 2021 var kr 908 400 i høygruppa mot kr 482 600 i lavgruppa. Figur 3-3 viser utviklingen av driftsoverskuddet i høy- og lavgruppa i perioden 2012 til 2021.

Figur 3-3: Driftsoverskudd i gjennomsnitt per bruk i lav- og høygruppe i melkeproduksjon i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

De samlede produksjonsinntektene var kr 294 100 høyere i lavgruppa enn i høygruppa i 2021. Større leveranser av melk og storfekjøtt i lavgruppa er den viktigste årsaken til forskjellen.

¹ En kuenhet er lik en årsku eller fire slaktedyrr à 300 kg (omsatt kg storfekjøtt/ (300*4))

Det var enda større forskjeller mellom gruppene hva gjaldt de samlede kostnadene. Lavgruppa hadde de høyeste kostnadene med en total på kr 2 242 800, noe som er kr 719 900 høyere enn kostnadene i høygruppa. Forskjellen i totale kostnader mellom gruppene har økt de siste årene. Lavgruppa hadde gjennomgående noe høyere variable kostnader for de fleste varer og tjenester til sammen kr 171 500 mer enn i høygruppa. Det samme gjelder for de faste kostnadene der lavgruppa hadde kr 387 900 høyere kostnader. Sum avskrivninger var kr 160 400 høyere i lavgruppa sammenliknet med høygruppa i 2021.

I lavgruppa utgjorde totale kostnader 82 prosent av inntektene i 2021, mens i høygruppa var tilsvarende tall 63 prosent.

Arbeidsforbruket i jordbruket var tilnærmet likt mellom gruppene.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk ble kr 472 600 for høygruppa, mens lavgruppa endte opp med kr 222 400.

Tidligere undersøkelser har vist at de fleste bruk over tid er i samme gruppe, men at de enkelte år kan havne i en annen gruppe. Eksempelvis får bruk som er i en utbyggingsfase ofte svekket økonomi, og gjelder dette et bruk som oftest er i høygruppa, vil det i utbyggingsfasen kunne havne i en av de lavere gruppene. Etter noen år med konsolidering vil bruket ofte komme tilbake til høygruppa.

Tabell 3-2 gir en oversikt over utviklingen i driftsoverskudd for jordbruk, skog og tilleggsnæring, lønnsinntekt, renteutgifter og nettoinntekt i høy- og lavgruppa i 2008, 2014 og 2021. Renteutgiftene til lavgruppa var betydelig høyere enn for høygruppa i 2021, og dette henger sammen med gjeldsnivået. Gjelda til lavgruppa var over dobbelt så stor som høygruppa. Verdien på eiendeler i alt var kr 2 mill. høyere for lavgruppa og det meste av dette er investering i driftsbygg. Dette utgjør noe av forklaringen på høyere gjeld. Egenkapitalprosenten var 68 prosent for høygruppa og 39 prosent for lavgruppa.

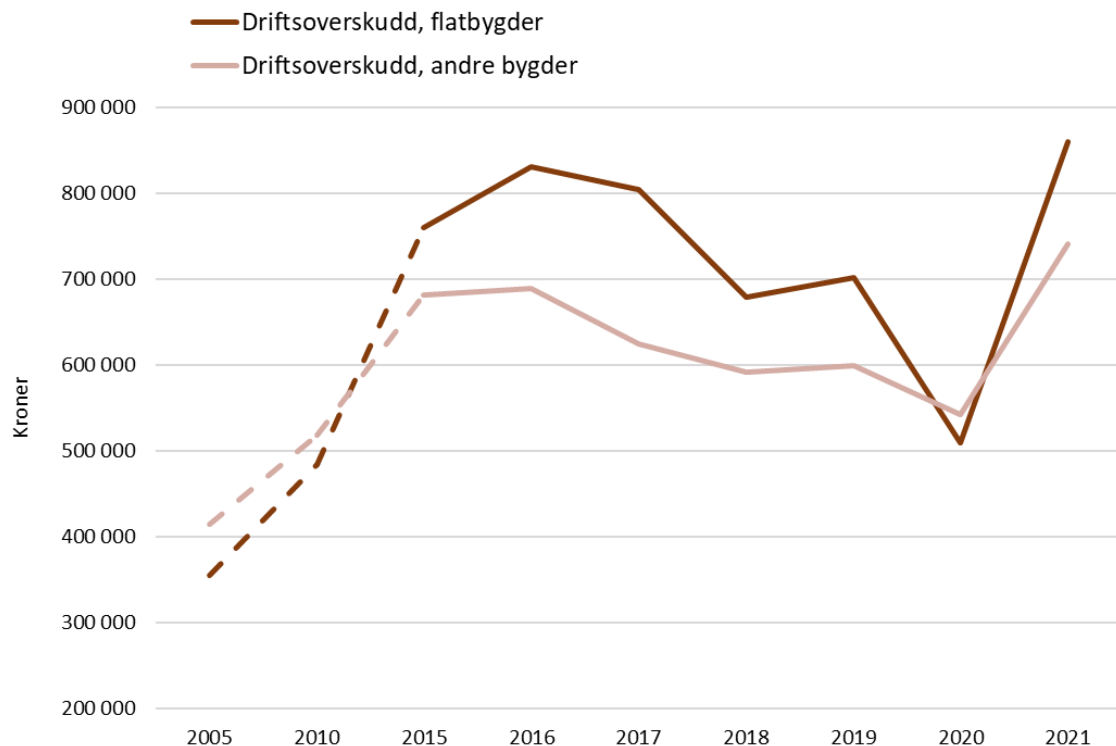
Høygruppa hadde kr 536 000 høyere nettoinntekt enn lavgruppa i 2021, noe som i hovedsak skyldtes høyere driftsoverskudd fra jordbruket, høyere lønnsinntekt og lavere renteutgifter. Forskjellen i nettoinntekt var betydelig lavere i 2008, da høygruppa hadde kr 61 000 mer i nettoinntekt enn lavgruppa.

Tabell 3-2: Driftsoverskudd, lønnsinntekt, renteutgifter og nettoinntekt for høy- og lavgruppe i 2008, 2014 og 2021 oppgitt i hele tusen og 2021-kroner.

	Lavgruppe			Høygruppe		
	2008	2014	2021	2008	2014	2021
Driftsoverskudd jordbruk	318	407	483	563	690	908
Driftsoverskudd skog	99	6	117	10	8	14
Driftsoverskudd tilleggsnæring	127	48	41	28	39	44
Lønnsinntekt	301	250	275	213	309	373
Renteutgifter	121	177	177	55	42	53
Nettoinntekt	794	649	808	855	1135	1344

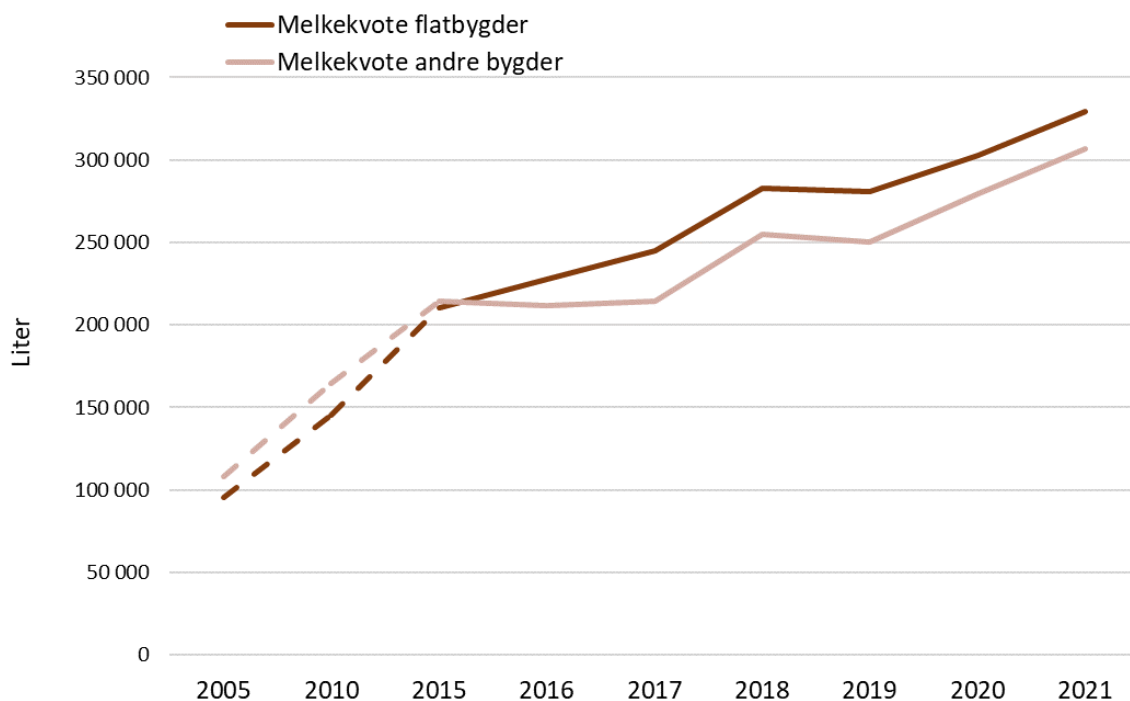
3.5 Melkeproduksjon i flatbygder og andre bygder

Figur 3-5 viser at i 2021 var det gårdsbruk i flatbygdene som hadde det beste driftsresultatet av de to regionene i Trøndelag, noe som har vært tilfelle i alle årene etter 2010 bortsett fra i 2020. Driftsoverskuddet endte på kr 860 200, noe som er kr 120 000 høyere enn i andre bygder. Av melkebrukene i driftsgranskingene ligger 17 på flatbygdene og 33 i andre bygder i Trøndelag. Det må påpekes at det er et begrenset utvalg av bruk i de to gruppene, noe som bidrar til å gjøre resultatene usikre. Dessuten gir utskifting av bruk ikke identiske utvalg fra år til år.

Figur 3-4: Driftsoverskudd i flatbygder og andre bygder i Trøndelag i perioden 2005-2021. Stiplet graf der intervallet på x-aksen er 5 år.

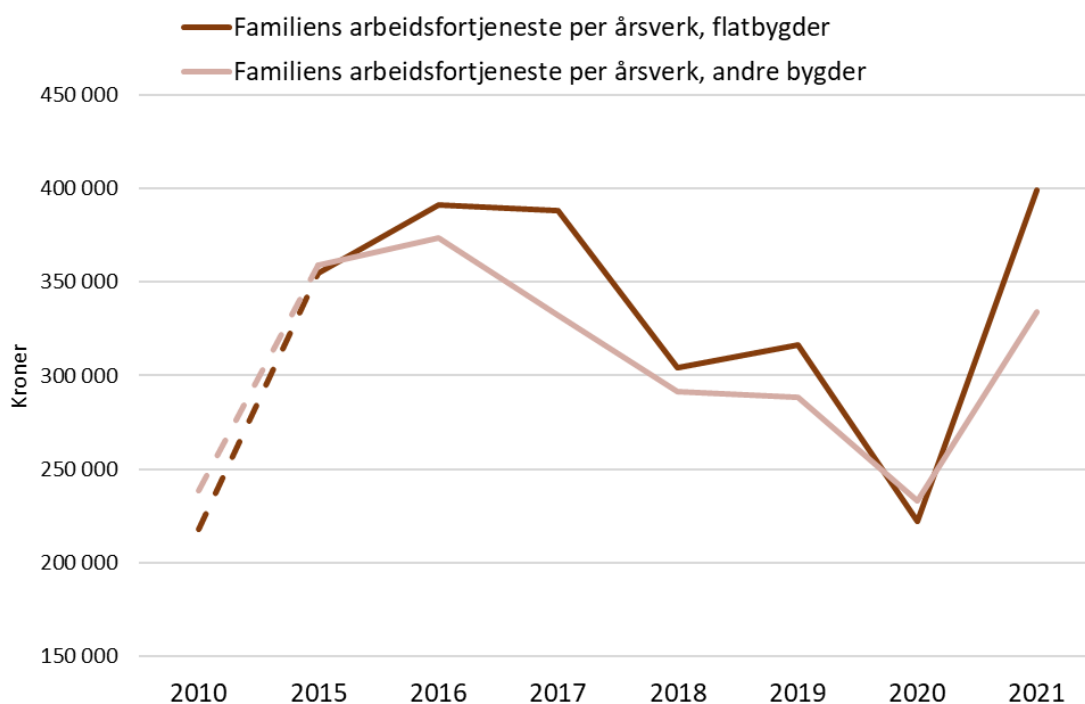
Figur 3-6 viser hvordan melkekvote har utviklet seg på flatbygder og andre bygder i Trøndelag i perioden 2005 til 2021. Av melkebrukene i driftsgranskingene har 54 prosent på flatbygdene og 46 prosent i andre bygder investert i melkerobot.

Figur 3-5: Utvikling av melkekvote i flatbygder og andre bygder i Trøndelag i perioden 2005-2021. Stiplet graf der intervallet på x-aksen er 5 år.

Det var i gjennomsnitt 37,6 årskyr på bruk i andre bygder og 40,0 årskyr på bruk i flatbygder i 2021. Gjennomsnittlig nettoinntekt (familien) var kr 501 200 høyere på flatbygdene enn i andre bygder, og det viderefører trenden fra de siste årene med en høyere nettoinntekt på flatbygdene.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i flatbygder og andre bygder i Trøndelag er vist i figur 3-7. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var kr 333 900 i andre bygder i Trøndelag i 2021, mens den var kr 398 900 i flatbygder. Bortsett fra i 2020 har familiens arbeidsfortjeneste per årsverk ligget jevnt litt over i flatbygdene enn i andre bygder mellom 2016 og 2019, men forskjellen har ikke vært stor. I 2020 var blant annet svakere avlinger på flatbygdene en av årsakene til at familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var lavest der. I 2021 har differansen i familiens arbeidsforbruk per årsverk blitt større mellom de to regionene. Driftsomfang betyr noe her, men også arbeidsforbruket er med på å forklare den økte differansen.

Figur 3-6: Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i flatbygder og andre bygder i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner. Stiplet graf der intervallet på x-aksen er 5 år.

3.6 Gårdsbruk med melkerobot

NIBIO har fra og med 2013 registrert hvilket melkesystem deltagerne i driftsgranskningene bruker. I 2013 var 48 bruk registrert med melkerobot på landsbasis. I 2021 hadde dette økt til 135 bruk, noe som utgjør 45 prosent av brukene med melkeproduksjon. Av disse brukene ligger 27 i Trøndelag, det vil si 54 prosent av melkebrukene i dette området.

Det følger store investeringer med satsing på robotmelking. For å kunne utnytte kapasiteten på en melkerobot, bør en ha rundt 60 kyr og et areal på 600–700 dekar. Innføring av robot har derfor vært en sterk driver for strukturendring i melkeproduksjonen. For bonden har robot vært sett på som en viktig sosial faktor for å frigjøre tid og ikke være avhengig av å være i fjøset til fast tid hver dag. Robot gir bedre anledning for å delta i samfunnet på lik linje med andre. Vi ser nå at det blir investert i robot også for mindre buskaper. Muligheten til å kjøpe brukte melkeroboter har senket prisen på inngangsbilletten til robotmelking.

Tabell 3-3 viser nøkkeltall for melkebruk i Trøndelag med melkerobot og for øvrige melkebruk for årene 2016, 2018 og 2021. Brukene med melkerobot hadde i gjennomsnitt 50,9 årskyr i 2021, mens for øvrige bruk var det i gjennomsnitt 23,7 årskyr. Brukene med melkerobot har dermed i overkant av dobbelt så mange årskyr sammenlignet med øvrige bruk. Antall årskyr på bruk med melkerobot øker litt år for år i perioden 2016 til 2021, mens det for andre bruk har det vært en liten nedgang.

Melkebruk med robot hadde en mye høyere innsatt kapital enn øvrige melkebruk i 2021 med drøye kr 10,8 mill. for bruk med robot og kr 3,7 mill. for andre melkebruk. Innsatt kapital per årsku er kr 55 100 høyere for brukene med robot enn for de andre melkebrukene. Dette kommer av at melkeroboten er kostbar og at driftsbygningene er større og nyere. Ytelsen på kyrene har steget med omtrent 450 kg melk per årsku siden 2016 på brukene med robot, for andre bruk har ytelsen økt med 150 kg melk per årsku. Bruk med robot ligger omtrent 850 kg over andre melkebruk per årsku. Arbeidstidene per årsku i 2021 for bruk med robot er 85 timer, mens tilsvarende for andre melkebruk er 157 timer per årsku.

Tabell 3-3: Produksjonsdata og ressursinnsats i gjennomsnitt på melkerobotbruk og på andre melkebruk i Trøndelag i årene 2016, 2018 og 2021.

	Med robot, Trøndelag			Andre melkebruk, Trøndelag		
	2016	2018	2021	2016	2018	2021
Antall bruk	19	26	27	49	33	23
Antall årskyr	45,5	47,2	50,9	24,6	22,9	23,7
Areal daa	508	568	655	366	364	368
Leid areal	240	296	368	154	148	143
Levert melk (liter)	341 000	355 600	402 300	169 500	160 400	167 800
Melkekvote (liter)	344 900	378 600	427 200	171 900	174 900	182 000
Ytelse (kg melk per årsku)	8 183	8 240	8 639	7 635	7 723	7 784
Innsatt kapital	7 989 400	8 954 700	10 753 500	3 439 900	3 816 200	3 698 900
Timer per årsku	86	88	85	150	155	157

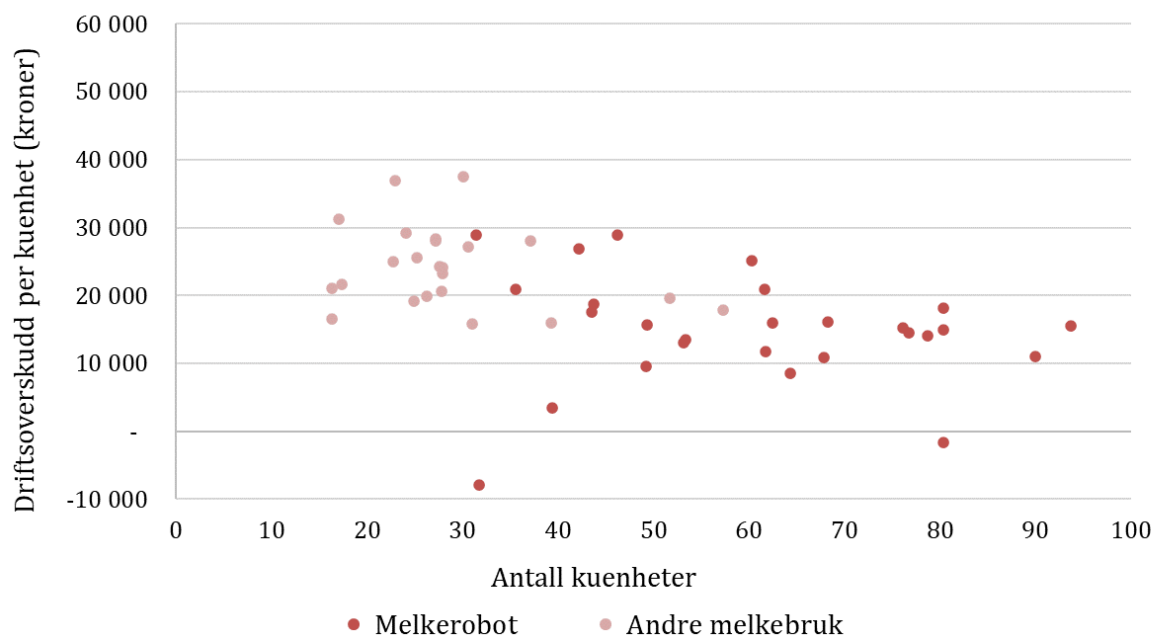
Tabell 3-4 viser at det er noe forskjell i økonomisk resultat for melkebruk i Trøndelag med melkerobot og for øvrige melkebruk i regionen i 2021. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i 2021 for bruk med melkerobot var på kr 357 100, mens den for andre melkebruk var kr 384 900 per årsverk. Produksjonsinntektene har økt med 20 prosent fra 2019 til 2021 for brukene som har robot. Andre melkebruk har hatt en liten nedgang i produksjonsinntektene. På bruk med robot har både variable kostnader, faste kostnader og avskrivninger økt en god del i perioden 2016 - 2021. Tilsvarende kostnader for de andre brukene har vært stabile eller gått svakt ned i samme periode.

Selv om det er store forskjeller i driftsomfang mellom de to gruppene gjenspeiles ikke det i alle de økonomiske nøkkeltallene. Som beskrevet ovenfor har bruk uten melkerobot i 2021 et bedre resultat målt som familiens arbeidsfortjeneste enn bruk med robot. Lønnsevnen per time er også litt høyere for brukene uten robot.

Tabell 3-4: Gjennomsnittlig økonomisk resultat på melkerobotbruk og på andre melkebruk i Trøndelag i årene 2016, 2018 og 2021, oppgitt i 2021-kroner.

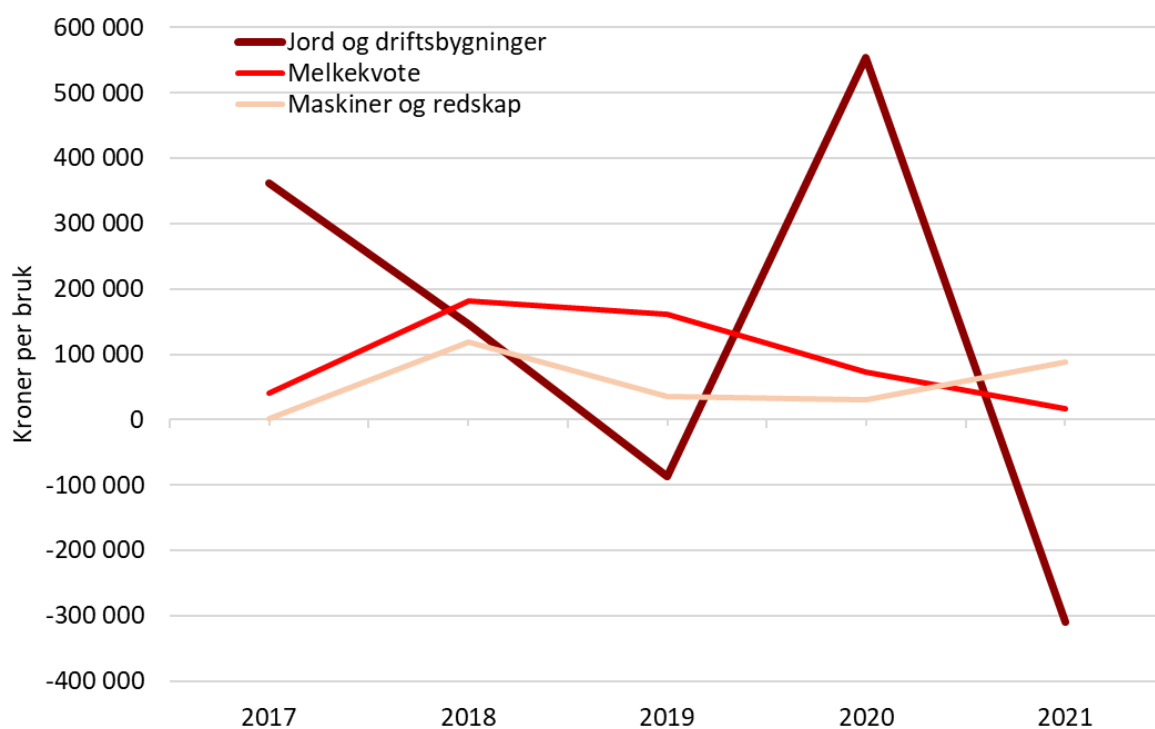
	Med robot, Trøndelag			Andre melkebruk, Trøndelag		
	2016	2018	2021	2016	2018	2021
Produksjonsinntekter	3 633 408	3 776 338	4 357 029	2 319 980	2 041 688	2 216 001
Variable kostnader	1 248 543	1 354 283	1 562 643	713 396	677 806	713 543
Dekningsbidrag	2 384 865	2 422 056	2 794 386	1 606 585	1 363 882	1 502 458
Faste kostn. eks.avskrivninger	952 578	1 168 844	1 356 233	687 833	629 102	639 662
Resultat før avskrivninger	1 432 399	1 253 212	1 438 153	918 752	734 781	862 796
Avskrivninger	434 978	503 961	567 175	187 386	195 510	187 210
Driftsoverskudd	997 422	749 251	870 978	731 367	539 271	675 585
Renteutgifter	196 188	199 358	226 201	84 656	94 262	73 929
Lønnsevne per time	243	179	201	224	176	209
Fam. arb.fortj. per årsverk	447 085	301 392	357 050	401 424	295 215	384 710

Figur 3-8 viser variasjon i driftsoverskudd per kuenhet på trønderske melkebruk i 2021, delt inn i bruk med melkerobot og andre melkebruk. Ut fra figuren antydes et høyere driftsoverskudd per kuenhet for brukene med lavest driftsomsfang. Dette gjelder for begge gruppene. Det må påpekes at utvalgene av gårdsbruk er små, noe som kan gi mer usikre resultater. Gjennomsnittlig driftsoverskudd per årsku for bruk med robot var 14 800 kr i 2021, mens den for andre melkebruk var 24 200 kr.

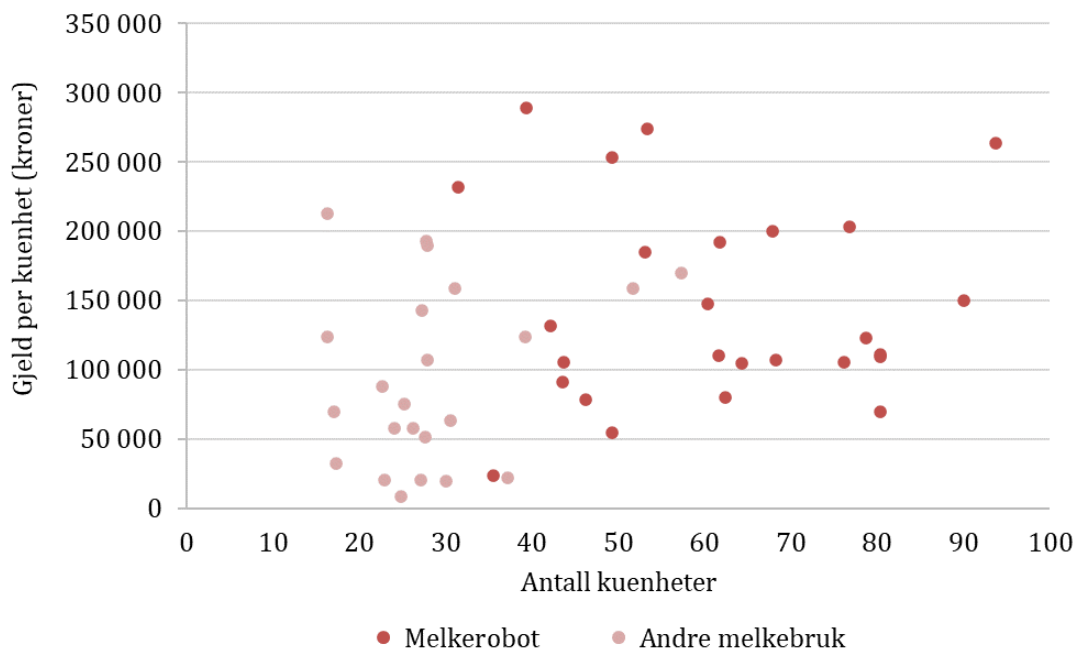
Figur 3-7: Driftsoverskudd per kuenhet på bruk med melkerobot og for andre melkebruk i Trøndelag i 2021.

Figur 3-9 viser nettoinvesteringene på bruk med melkerobot i Trøndelag de fem siste årene, oppgitt i 2021-kroner. Nettoinvesteringen i jord og driftsbygning per bruk i 2021 ble negativ med minus kr 309 400. Investeringen i jord alene var positiv med kr 17 500. Det er avskrivninger på driftsbygninger som har vært større enn investeringene som ga negativ nettoinvestering. Ettersom det er et begrenset antall bruk i utvalget, vil store investeringer i driftsbygg på enkeltbruk løfte gjennomsnittet markant de årene det investeres, mens i år uten store utbygginger vil avskrivningene være så store at nettoinvesteringen blir negativ. Når brukene blir registrert som robotbruk i driftsgranskningene, er robotmelking allerede etablert. Altså er investeringene i melkerobot og nødvendige utbygginger/tilpasninger i driftsbygningene i hovedsak gjennomført I 2021 ble det i gjennomsnitt investert i melkevot for 16 000 kr på melkeproduksjonsbruk med robot. I 2021 ble det nettoinvestert kr 87 350 i traktorer, maskiner og redskaper, noe som er høyere enn de to foregående årene.

Figur 3-8: Nettoinvesteringer på bruk med melkerobot i Trøndelag, oppgitt i 2021-kroner.

Gårdsbruk i Trøndelag med melkerobot hadde i gjennomsnitt kr 8,8 mill. i gjeld i 2021, noe som er en oppgang på kr 0,5 mill. fra 2020. For andre melkebruk i regionen har gjennomsnittlig gjeld gått ned fra kr 3,1 mill. i 2020 til kr 2,8 mill. i 2021. Figur 3-10 viser gjeld per kuenhet på de trønderske melkebrukene i 2021, oppdelt i bruk med melkerobot og andre melkebruk. Gjennomsnittlig gjeld per kuenhet for bruk med melkerobot var kr 147 300 i 2021, mens den for andre melkebruk var kr 94 200.

4 Spesialisert storfekjøttproduksjon

Antall bruk som driver ensidig kjøttproduksjon, har økt de siste årene. En del av besetningene er i en avlsprosess der NRF-kua krysses med andre storferaser. Andre bruk er i ferd med å øke dyretallet. Fullstendig oversikt over ulike data for spesialisert kjøttproduksjon er å finne i kapittel 10, tabell 10.

I tabell 4-1 er det satt opp en oversikt over nøkkeltall for bruk med ensidig storfekjøttproduksjon for fire utvalgte år fra 2009 til 2021. Mengden omsatt kjøtt på driftsgranskingsbrukene nådde et toppunkt i 2013 med et gjennomsnitt på 11 232 kg per bruk, og etter den tid har den ligget stabilt på mellom 8 000 og 10 000 kilo i året. Antall kalvinger og areal på brukene har også økt mye i perioden, men har vært relativt stabilt de siste årene. Tabellen viser at familiens arbeidsfortjeneste varierer, men at det ble en betydelig bedring i 2021. Eiendelene i jordbruket har holdt seg stabil siden 2013 med i overkant av kr 4 mill. Arbeidsforbruket per tonn kjøtt omsatt var 242 timer i 2020, som tilsvarer en oppgang på 29 timer fra året før.

Tabell 4-1: Utviklingen i storfekjøttproduksjonen i 2009, 2013, 2019 og 2021 oppgitt i gjennomsnitt per bruk og 2021-kroner.

Per bruk	2009	2013	2019	2021
Antall bruk	13	19	24	24
Antall kalvinger	24,5	32,7	32,7	36,0
Storfekjøtt omsatt kg	5 325	11 232	9 696	8 254
Arbeidstimer jordbruk	1 748	2 213	1 922	1 999
Jordbruksareal daa	345	488	459	501,1
Herav leid daa	115	258	244	274,7
Driftsoverskudd jordbruk	221 654	311 006	200 647	288 707
Fam.arbeidsfortj. per årsverk	196 592	196 540	159 411	223 558
Eiendeler i jordbruket 31.12	2 119 835	4 144 632	4 260 021	4 098 638
Egenkapitalprosent	67	41	53	51

4.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

I driftsgranskingene i 2021 var det 24 bruk i gruppen spesialisert storfekjøttproduksjon i Trøndelag. Produksjonsinntektene økte med 7 prosent fra året før og endte på kr 1 560 500 i 2021. De totale kostnadene økte med 1 prosent fra året før og endte på kr 1 271 800. Dette gav et driftsoverskudd på kr 288 700 i 2021, noe som er en økning på 49 prosent fra året før. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk økte med kr 93 600 fra året før og endte på kr 223 600 i 2021.

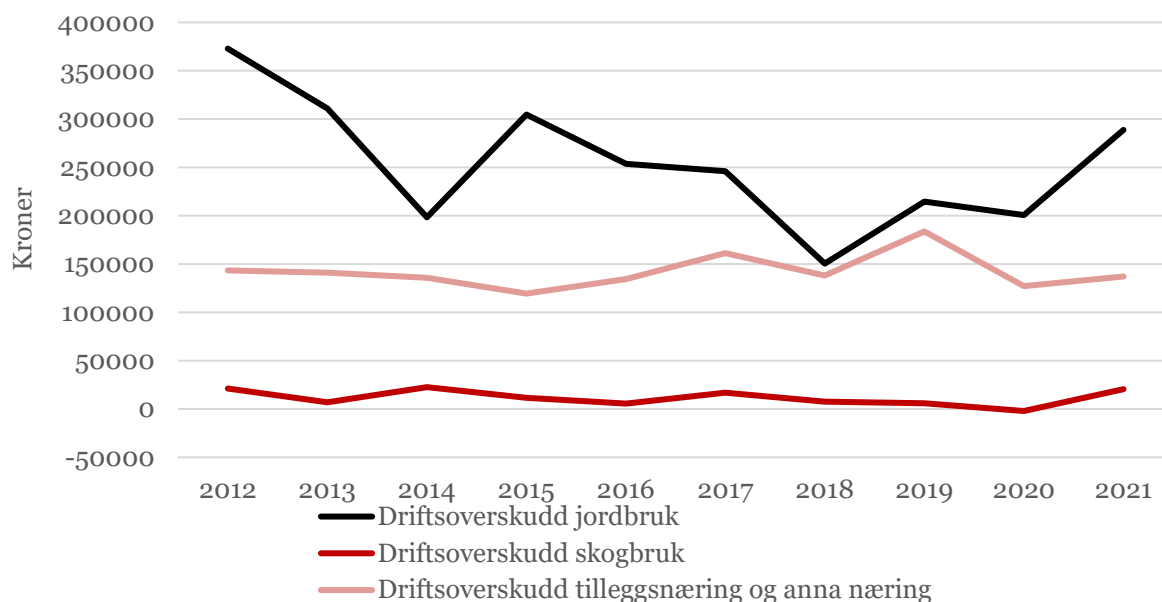
Kjøttprisen steg i 2021, og var i gjennomsnitt 54,79 kr per kilo for kukjøtt og 62,71 kr per kilo for annet storfekjøtt. Det tilsvarer en økning på hhv. 15 og 9 prosent fra året før. Det ble levert 1 114 kg mindre kjøtt fra brukene i 2021 mot 2020, men med de økte prisene på kjøtt økte produksjonsinntektene på husdyrprodukter med kr 73 500. Produksjonsinntektene fra planteprodukter økte også slik at totale produksjonsinntekter økte med kr 107 700.

Variable kostnader gikk marginalt ned mens faste kostnader økte litt i 2021. Totalt økte kostnadene med kr 12 900 fra 2020 til 2021. Driftsoverskuddet gikk opp fra kr 193 800 i 2020 til kr 288 700 i 2021.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i spesialisert storfekjøttproduksjon nådde det beste resultatet i 2021 når en ser på de siste 5 årene. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på kr 223 600 i 2021 er likevel kr 165 800 lavere enn familiens arbeidsfortjeneste per årsverk som melkebrukene oppnådde i 2021.

Figur 4-1 viser fordeling av brukerfamiliens inntekter fra jordbruk, skogbruk, tilleggsnæring og annen næring i perioden 2012–2021. Summen av disse inntektene er likevel lavere på bruk med storfekjøttproduksjon enn lønnsinntekter som familien har.

Storfekjøttproduksjon er den produksjonen som har den største variasjonen i lønnsomhet fra bruk til bruk. Det er store variasjoner både i omfang, investeringsnivå og arbeidsforbruk.

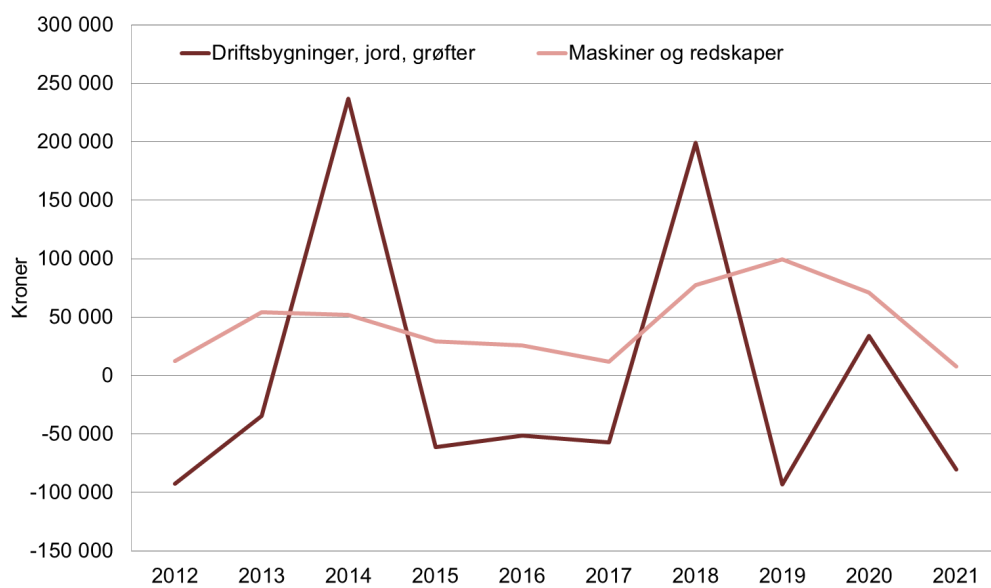
Figur 4-1: Driftsoverskudd jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og anna næring i bruk med storfekjøttproduksjon i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

4.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Flere av de 24 brukene i gruppen spesialisert storfekjøttproduksjon i Trøndelag har tidligere drevet med melkeproduksjon, og har derfor fremdeles store faste kostnader knyttet til bygninger og mekanisk utstyr. Brukene har derfor vært preget av lite nyinvesteringer, men relativt store avskrivninger slik at nettoinvesteringene i flere av årene har vært lave eller negative som vist i figur 4-2.

Det har vært store svingninger i nettoinvesteringene i driftsbygninger de siste 10 årene. På grunn av det lille utvalget av bruk vil betydelige investeringer på et eller flere bruk gjøre markante utslag på gjennomsnittlige nettoinvesteringer, noe som var tilfellet i både 2014 og 2018. Investeringene i maskiner og redskaper hadde en stigende trend fram til 2019, men har gått ned i årene etterpå og i 2021 var gjennomsnittlige nettoinvesteringer i maskiner og redskaper kr 7 900.

Gjelda i 2021 var på kr 3,9 mill., en økning på 7,3 prosent fra 2020. Renteutgiftene minket med 5 prosent fra året før til kr 105 700. Egenkapitalprosenten var på 51 prosent i 2021, som var en nedgang på 1 prosentpoeng fra året før.

Figur 4-2: Gjennomsnittlige nettoinvesteringer på bruk med storfekjøttproduksjon i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

5 Korn

I 2021 var det 18 bruk med ensidig kornproduksjon som var med i driftsgranskingene i Trøndelag. Totalt kornareal i gjennomsnitt på disse brukene var 374,9 dekar i 2021, noe som er økning på 46 dekar siden 2017. Det ble dyrket bygg på 77 prosent av arealet. Det dyrkes havre på 13 prosent av arealet, mens resterende areal nyttes i hovedsak til dyrking av grovfôr. Det må påpekes at utvalget av bruk er lite, noe som bidrar til å gjøre resultatene usikre. Fullstendig oversikt over ulike data for kornproduksjonen i Trøndelag er å finne i kapittel 10, tabell 11.

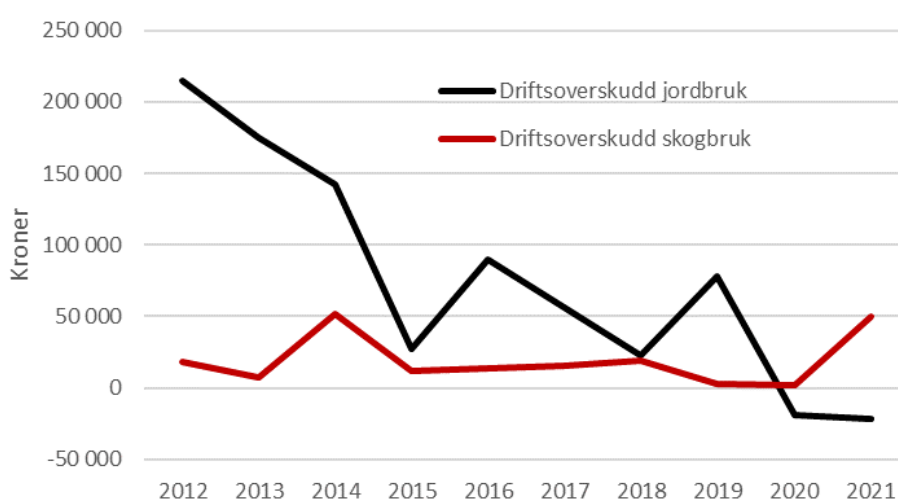
5.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på kornbrukene i Trøndelag var minus kr 197 600 i 2021, som er en nedgang på kr 16 500 sammenliknet med 2020. Økte kostnader og økt arbeidsforbruk var viktigste årsaken til nedgangen i arbeidsfortjenesten. Totale inntekter endte i gjennomsnitt på kr 628 000 i 2021, som tilsvarer en økning på kr 42 300 sammenliknet med 2020. Kostnadene økte med kr 45 300 fra året før, og endte på kr 649 300. Dermed ble driftsoverskuddet negativt med minus kr 21 200 på kornbrukene.

Gjennomsnittsavlingen på bygg gikk fra 322 kg per dekar i 2020 til 384 kg per dekar i 2021. 384 kg bygg per dekar er nært gjennomsnittlig avling for bygg de siste 5 årene. Prisen på bygg økte med 9 øre per kg fra året før, noe som gav en pris på kr 2,79 per kg. Avlingen for havre økte med 100 kg per dekar til 362 kg per dekar i 2021. Prisen på havre økte med 14 øre per kg til kr 2,87. Summen av tilskuddene økte med kr 12 600 og endte på kr 214 100.

De totale arbeidstimene i jordbruket økte med 50 timer per bruk det siste året, til totalt 630 timer. Det meste av økningen kom fra leid hjelp.

Lønnsomheten i kornproduksjonen er direkte avhengig av avlingsnivå, kornkvalitet og kostnadsutvikling, og vil derfor variere fra år til år, slik figur 5-1 viser. Driftsoverskuddet fra jordbruket er generelt lavt i kornproduksjon og trenden den siste 10-årsperioden har vært nedadgående. Kostnadsøkningen har vært større enn økning i produksjonsinntektene. Driftsoverskuddet i jordbruket endte i minus i 2020 for første gang de siste 10 årene. Også i 2021 ble det et negativt driftsresultat på minus kr 21 200.

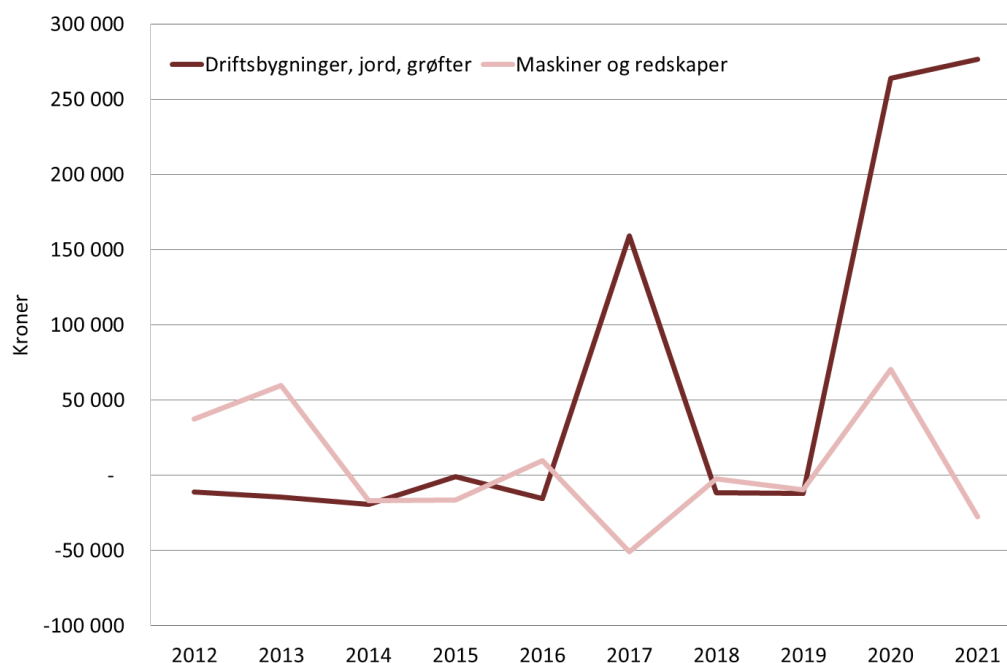

Figur 5-1: Driftsoverskudd jordbruk og skogbruk i gjennomsnitt per bruk med kornproduksjon i Trøndelag i perioden 2012-2021, oppgitt i 2021-kroner.

5.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Figur 5-2 viser nettoinvesteringene på kornbrukene. Utvalget av bruk er lite og derfor gir store investeringer på et eller flere bruk markante utslag i gjennomsnittlige nettoinvesteringer, noe som var tilfellet i 2017, 2020 og 2021. I 2021 var de samlede nettoinvesteringene på det gjennomsnittlige kornbruket i Trøndelag kr 249 200. Det er naturlig at nettoinvesteringer i driftsbygninger, jord og grøfter svinger en del fra år til år når grunnlaget for statistikken omfatter 18 kornbruk. I 2021 ble det investert et større beløp på flere av brukene og det ble investert mest i driftsbygninger, men også i jord og grøfter. I driftsbygninger inngår både redskapshus, verksted og korntørke. Nettoinvesteringen i maskiner og redskaper var minus kr 27 300 i 2021

Den totale gjelda var i gjennomsnitt kr 3,5 mill. i 2021. I 2017 var gjelda kr 2,4 mill. Egenkapitalprosenten var 57 prosent i 2021, noe som må betraktes som solid.

Figur 5-1: Gjennomsnittlige nettoinvesteringer på bruk med ensidig kornproduksjon i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

6 Kombinert kornproduksjon og svinehold

Som for kornproduksjon, har lønnsomheten i kombinasjonen korn og svin tradisjonelt variert mye. Dette er et resultat av svingninger både i kornavlinger og prisen på svinekjøtt. Kombinert kornproduksjon og svinehold er den produksjonen som de siste årene har ligget høyest i lønnsomhet i driftsgranskingene i Trøndelag. Over tid har fôrforbruket per kg tilvekst gått ned, besetningene har blitt større og drifta mer effektiv. I statistikken for Trøndelag var besetningen per bruk på 58 avlsgriser i 2017, og antallet har økt til 63 i 2021. På landsbasis var det 32 bruk i driftsgranskingene med denne produksjonen i 2021 og 13 av dem var fra Trøndelag. Det må påpekes at det er et lite utvalg av bruk, noe som bidrar til å gjøre resultatene usikre. Fullstendig oversikt over dataene i kombinert kornproduksjon og svin finnes i kapittel 10, tabell 12.

6.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

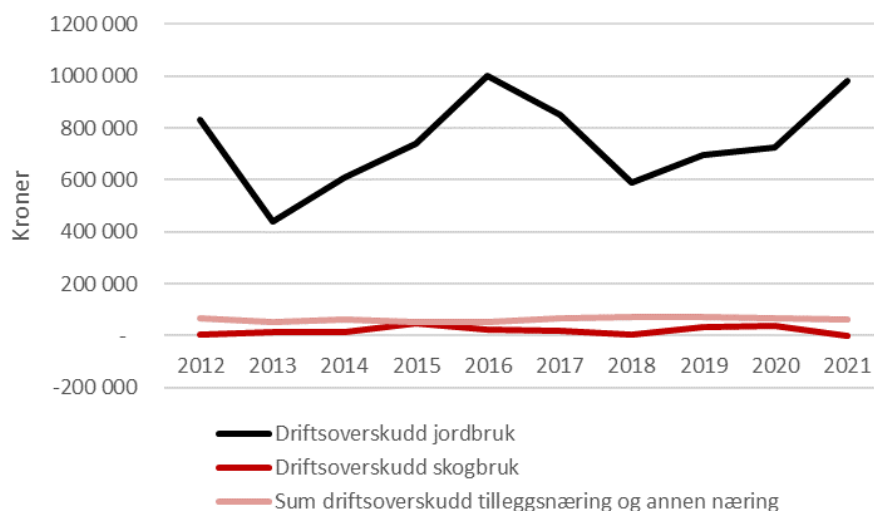
I 2021 var familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på korn- og svinebrukene i Trøndelag på kr 692 700. Dette er en økning på kr 159 100 eller 30 prosent fra 2020. Det var en nedgang i kornarealet på 5 dekar fra 2020 til 2021, noe som tilsvarer en nedgang på 1 prosent. Avlingen på bygg har økt med 52 kg per dekar det siste året, til 359 kg per dekar i 2021, noe som tilsvarer en økning på 17 prosent. Bygg ble dyrket på 90,5 prosent av kornarealet. Det er også produsert hvete i 2021. Avlingen ligger på 390 kg per dekar. Det er ingen hvete i 2020 men i 2019 lå avlingen på 274 kg per dekar. Havreavlingen har gått ned med 29 kg per dekar. Inntektene fra planteproduksjonen har økt med kr 35 800 fra 2020 til 2021 og endte på kr 507 100. Årsaken til oppgang er høyere avlinger og økte priser på havre og hvete. Pris per kg bygg har gått ned fra kr 2,86 til kr 2,84.

Inntekten fra husdyrproduksjonen var kr 3 709 600 i 2021, som er en økning fra 2020 på kr 437 300. Økningen i inntekten skyldtes i hovedsak økt omsatt mengde svinekjøtt og økt pris. Omsatt mengde svinekjøtt økte med 4 prosent fra året før, og prisen økte med 9 prosent til 30,84 kr per kilo. Prisen på smågriser økte med 13 prosent fra året før til 1 053 kr per stk. Antallet smågriser omsatt gikk ned med 42 prosent fra 2020. Tilskuddene har gått ned med 1 prosent fra 2020 til 2021, og endte på kr 310 000. Totalt sett økte produksjonsinntektene med kr 554 000 fra året før, tilsvarende 14 prosent.

Variable kostnader gikk opp med kr 287 100 eller 12 prosent fra 2020. Hovedårsaken til det var høyere kostnader til kjøp av gris. Faste kostnader har derimot gått ned med 1 prosent og ligger på kr 1 079 500 i 2021. Totalt var nedgang på kr 15 700 og leid arbeid og maskinleie hadde størst nedgang. Totale kostnader endte på kr 3 675 700 i 2021, som tilsvarer en oppgang på 8 prosent fra 2020.

Sum arbeidstimer i jordbruket gikk opp i 2021, og var på 2 996 timer i gjennomsnitt.

Figur 6-1 viser at driftsoverskudd i jordbruk 2021 var kr 981 700 for bønder som driver kombinert kornproduksjon og svinehold i 2021 kroner. Det er det høyeste overskuddet i siste 5 år. Kombinert kornproduksjon og svinehold er den driftsformen som hadde høyest andel av driftsoverskudd i jordbruket. Disse brukene fikk et lite underskudd på minus kr 1 200 fra skogbruket i 2021. Inntekter fra tilleggsnæringer og andre næringer har vært veldig stabilt de siste fem årene og driftsoverskuddet har samlet ligget rundt kr 60 000.

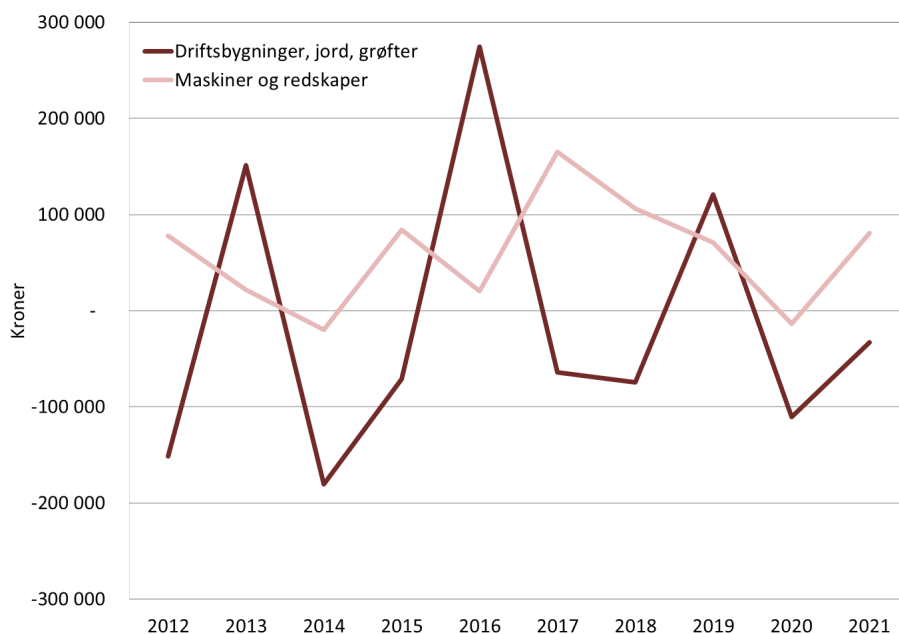
Figur 6-1: Driftsoverskudd jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og anna næring i bruk med kombinert kornproduksjon og svinehold i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

6.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Nettoinvesteringene for bruk med kombinert kornproduksjon og svinehold er vist i figur 6-2, og i 2021 endte nettoinvesteringene på kr 47 600. Siden det er et lite antall bruk i denne gruppa vil store investeringer på ett eller flere bruk trekke opp gjennomsnittlige nettoinvesteringer markant.

Nettoinvesteringen i maskiner og redskap har stort sett vært positive i perioden og i 2021 var nettoinvesteringen kr 80 600. Nettoinvesteringen i driftsbygninger har vært negativ i hele perioden 2017 til 2021 og i 2021 var den minus kr 46 100.

Total gjeld var i gjennomsnitt kr 5,8 mill. i 2021, noe som er opp 6 prosent fra året før. Renteutgiftene var i gjennomsnitt på kr 149 000 i 2021, en nedgang på kr 8 000 fra 2020. Egenkapitalprosenten var på 35 prosent i 2021.

Figur 6-2: Gjennomsnittlige nettoinvesteringer per bruk med kombinert kornproduksjon og svinehold i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

7 Sauehold

Det var 15 bruk med driftsformen sau i driftsgranskingsmaterialet for Trøndelag i 2021. Disse brukene hadde i gjennomsnitt 213 vinterfôra sau (vfs) og et totalareal på 337 dekar.

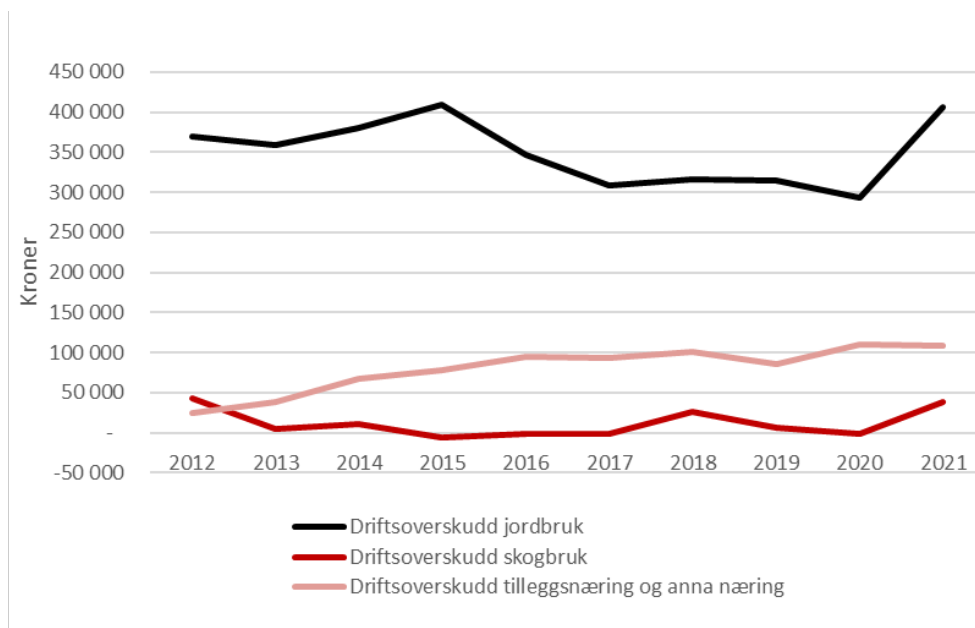
Bruk med sau hadde en positiv utvikling i økonomien i årene fram til og med 2015. Nedgangen i økonomien i saueproduksjonen startet i 2016 og overproduksjon presset prisene på kjøtt nedover i 2016 og 2017. Som følge av prisnedgangen måtte det også foretas en verdireduksjon av balanseverdiene på dyrene i balansen. Nedskrivning av buskapsverdien reduserer produksjonsinntektene. Dette ga spesielt stort utslag i 2017. Markedsbalansen for sau- og lammekjøtt har blitt mer balansert og det har gitt økte priser som også har økt buskapsverdiene igjen noe som ga utslag på produksjonsinntektene i 2021. Det er få bruk i utvalget, og resultatet kan derfor være påvirket både av utvalg og utskifting av bruk. Fullstendig oversikt over dataene i sauehold finnes i kapittel 10, tabell 13.

7.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på sauebrukene gikk opp med kr 100 600 fra 2020 til 2021, og endte på kr 291 200. Totalt sett økte produksjonsinntektene med kr 124 400 det siste året til kr 1 220 400. Hovedårsaken til økningen var økte priser per kg kjøtt for både sau og lam. Totale kostnader økte med kun kr 900 kr til kr 813 700, og gjorde at driftsoverskuddet i jordbruket i 2021 økte med 123 500 kr. De variable kostnadene ble redusert med 6 600 kroner, mens de faste kostnader økte med 4 400 kroner. Det er noe nedgang i kraftfôrkostnader og noe oppgang i gjødselkostnader. De faste kostnadene som økte mest var drivstoff, strøm og maskinleie. Vedlikehold i driftsbygninger og maskiner er lavere i 2021 enn i 2020. Kostnadene til innleid hjelp har gått betydelig ned i 2021. Prisen på lammekjøtt gikk opp med 3,72 kr per kg fra 2020 til 2021 til 52,41 kr per kg. Sauekjøttet har hatt en oppgang på 11,74 kr per kg og ligger nå på 21,35 kr per kg. Mengde kjøtt per vinterfôra sau var 28 kg i 2021, som er 1 kg opp fra 2021.

Arbeidsforbruket i jordbruket var på 2 591 timer, som tilsvarende en nedgang på 58 timer eller 2 prosent fra 2020.

Figur 7-1 viser samlet driftsoverskudd fra jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og anna næring for sauebrukene i 2021-kroner. Den viser en oppgang for overskudd i jordbruk og skogbruk det siste året. I jordbruket gikk overskuddet fra 283 200 kr i 2020 til 406 800 kr i 2021. Driftsoverskudd i skogbruk har gått opp fra minus kr 900 i 2020 til kr 37 800 i 2021. Dette kan forklares med økning i avvirkning og priser på bartrevirke (Kapitel 9). Driftsoverskuddet for tilleggsnæring og anna næring er ganske stabilt og ligger på samme nivå som i 2020.

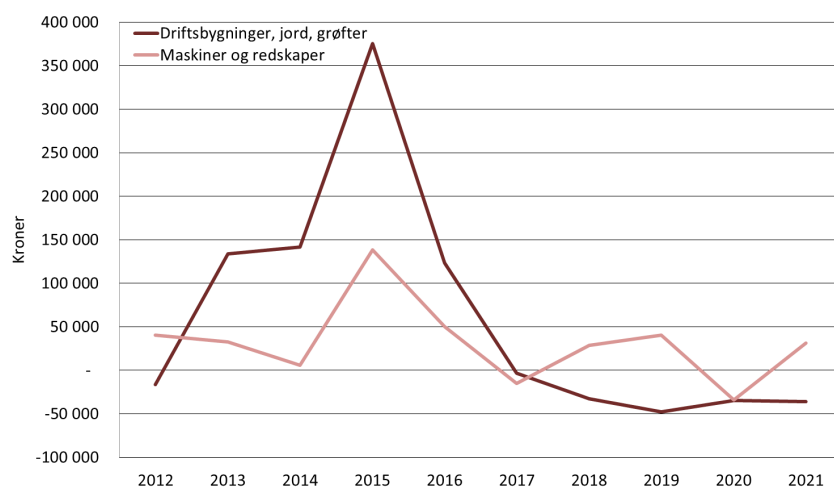

Figur 7-1: Driftsoverskudd jordbruk, skogbruk og sum av tilleggsnæring og anna næring i gjennomsnitt per sauebruk i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

7.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Nettoinvesteringene på maskiner og redskaper per år på bruk med sau har stort sett vært positive den siste 10-årsperioden, og gjennomsnittet de siste 5 årene har vært kr 10 300 per år oppgitt i 2021-kroner. Når det gjelder gjennomsnittlige nettoinvesteringer i driftsbygninger så er det veldig følsomt for om et eller flere bruk investerer stort. Det var tilfellet i 2015 da flere bruk investerte i nye driftsbygninger. Gjennomsnittlig nettoinvesteringer i driftsbygninger, jord og grøfter de siste fem årene har vært negative, og i 2021 ligger de på minus kr 36 300.

Gjelda på sauebrukene i 2021 var omtrent uendret fra 2020, den gikk opp med kun kr 5 000 og endte på kr 2,13 mill. Egenkapitalprosenten i 2021 var 55 prosent, mot 52 prosent året før.

Figur 7-2: Gjennomsnittlige nettoinvesteringer på bruk med sauehold i Trøndelag i perioden 2012-2021 oppgitt i 2021-kroner.

8 Investeringsutsikter blant trønderske melkebønder²

I samarbeid med Ruralis, SINTEF og NMBU gjennomførte NIBIO i 2021/2022 et prosjekt som så på investeringsbehov og investeringsvilje blant trønderske melkeprodusenter. Resultatene er publisert i Hjelt m.fl. 2022². Sammendraget fra rapporten gjengis i dette kapittelet.

Formålet med prosjektet har vært å kartlegge og kvantifisere investeringsbehov og investeringsvilje blant melkeprodusentene i det trønderske landbruket, og vise hvordan dette fordeler seg geografisk i fylket. Beregningen av investeringsbehovet i trøndersk melkeproduksjon er anslått ved hjelp av en økonomisk analyse og en spørreundersøkelse til trønderske melkeprodusenter, der vi blant annet spør om investeringsbehov og investeringsvilje. Den økonomiske analysen er basert på flere scenarier som beskriver mulige utviklingsbaner for trøndersk melkeproduksjon fram til 2034. For hver av disse utviklingsbanene har vi beregnet et nødvendig investeringsbehov som sikrer at alle melkebruk oppfyller kravet om løsdrift senest i 2034. Med en nettbasert spørreundersøkelse til trønderske melkebønder har vi innhentet data om enkeltbønders produksjons- og investeringsplaner fram mot 2034. Spørreskjemaet ble sendt ut til alle melkebønder i Trøndelag som var med i produksjonstilskudsregisteret høsten 2021.

Strukturutviklingen i Trøndelag er ledende i landet med hensyn til andel løsdriftsfjøs. I landet som helhet er det 54 prosent produsenter med melkeproduksjon som har båsfjøs i 2021, i Trøndelag ligger snittet på 42 prosent. Vi ser at antallet produsenter med båsfjøs reduseres mer enn økningen i antall produsenter med løsdriftsfjøs. Selv om antallet produsenter reduseres, klarer trønderske melkebruk å øke produksjonen av melk. Den geografiske spredningen av melkebruk med båsfjøs varierer mellom kommunene i fylket. Det er Trøndelag Sør som har den største andelen produsenter med båsfjøs, på 63 prosent. Inn-Trøndelag har lavest andel produsenter med båsfjøs, på 42 prosent.

I spørreundersøkelsen har 474 melkebønder i Trøndelag beskrevet sine planer om investering og videre drift. Dette utgjør 34 prosent av alle melkebønder i Trøndelag, 30 prosent av båsfjøsbønder og 37 prosent av løsdriftsbønder. 58 prosent av de som svarte, har løsdrift i dag. På spørsmål om melkebøndenes tanker om drift etter 2034 svarer 11 prosent at de planlegger å avvikle, og 20 prosent vet ikke / er usikre. Av de som vil avvikle eller er usikre, har 95 prosent båsfjøs per i dag. Bare 17 prosent av dagens båsfjøsbønder, er relativt sikre på videre drift etter 2034. 35 prosent er usikre mens halvparten heller mot nedlegging.

Dagens utbyggingstakt virker tilstrekkelig for å sikre overgangen til løsdrift i 2034. Den viktigste forutsetningen for dette resultatet synes å være økt melkeytelse og økende produksjonskapasitet på brukene som investerer. Det samlede investeringsbehovet for trøndersk melkeproduksjon fram til 2034 er i den økonomiske analysen beregnet til 1-3 mrd. kroner. Gitt svarene fra spørreundersøkelsen vil investeringsbehovet til nye melkefjøs ligge rundt 2,5 mrd. kroner hvis referansebanen legges til grunn. Dette investeringsbehovet er i samsvar med resultatene fra spørreundersøkelsen. Referansebanen kan brukes som anslag for en verden som hadde fortsatt som "normalt" etter pandemien, før energikrisen og før krigen i Ukraina. Investeringsbehovet er uavhengig av løsdriftskravet i den forstand at konvertering av båsfjøs til løsdriftsfjøs vil være avsluttet innen 2034. Investeringsbehovet øker med inntil 1,7 mrd. kroner i de scenariene der konvertering av båsfjøs går langsommere. Det er mange forutsetninger og betydelig usikkerhet knyttet til investeringsbehovet. Det gjelder særlig strukturutviklingen, men også investeringskostnaden. Vi har forutsatt at det settes opp nye fjøs med

² Hele rapporten kan leses her: <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/3016841> Hjelt, A. L. (Nibio), Mittenszwei, K. (Ruralis), Sivertsen, H. (SINTEF), Sand, R. (SINTEF) og Ystad, E. (NMBU). (2022) Investeringsutsikter blant trønderske melkebønder. NIBIO Rapport 113/2022

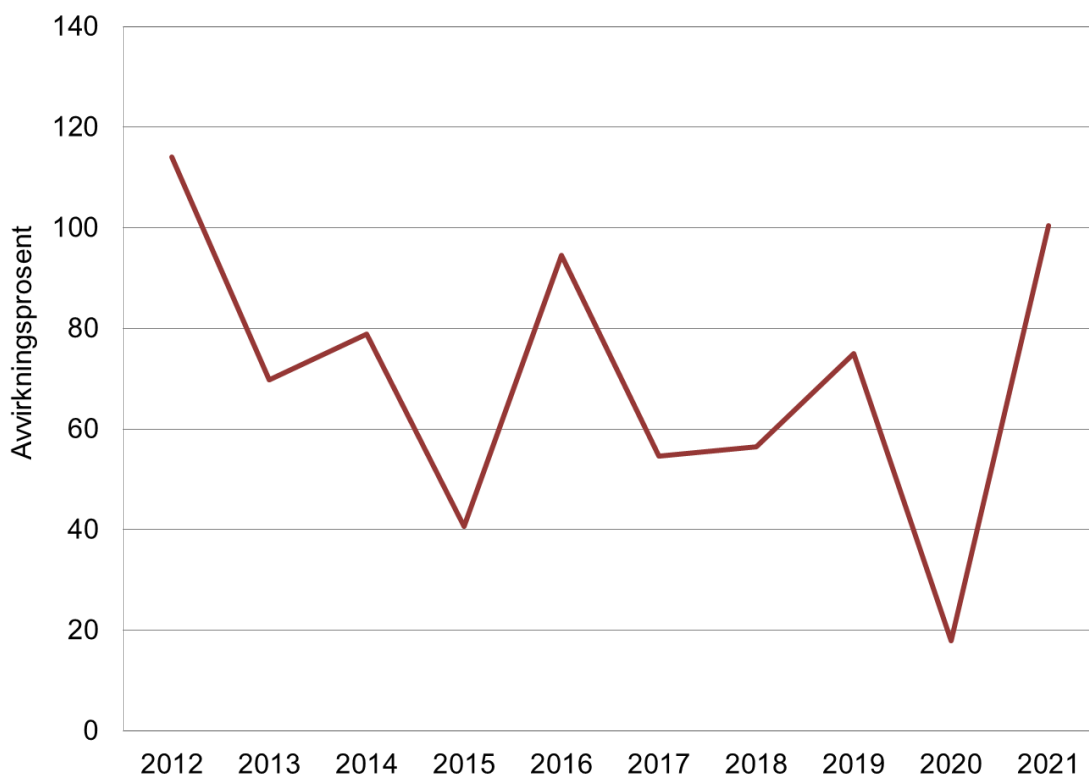
melkerobot. Vi har ikke vurdert muligheten og kostnaden å bygge om eksisterende fjøs. For noen kan dette være en rimeligere løsning enn nybygg.

9 Gårdsskogbruket

Gårdsskogbruket er representert ved et eget utvalg blant de brukene som er med i driftsgranskingene for jordbruket, der det er satt spesielle krav til skogstørrelse (minst 50 m³ balansekvantum). Nedenfor er det presentert noen resultater for Midt-Norge, som foruten Trøndelag også omfatter kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal fylke og Helgeland i Nordland fylke.

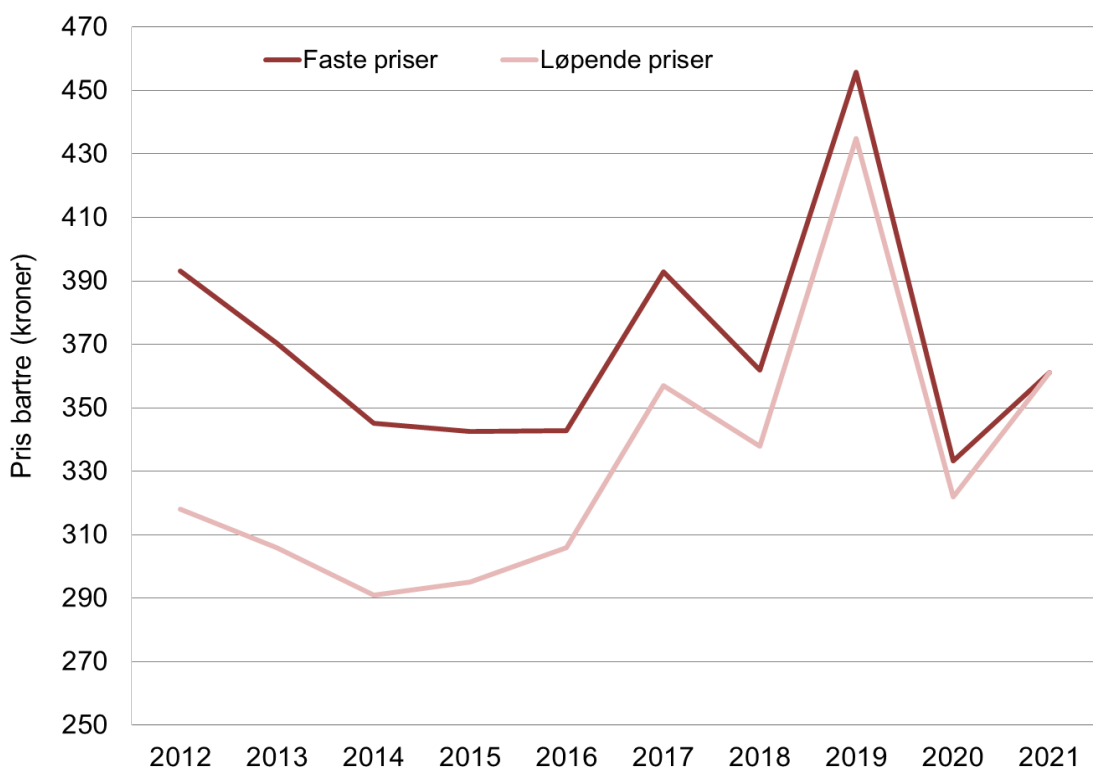
I skogbruksgranskingene for 2021 var det med 20 bruk fra Midt-Norge. På disse brukene ble det i gjennomsnitt avvirket 195 m³ i 2021, mot 39 m³ i 2020, som var den laveste avvirking på 10 år. I gjennomsnitt for den siste 10-årsperioden ble det avvirket 152 m³ per år. Avvirkingen i 2021 var den høyeste de siste 5 år. I 2016 lå avvirkingen på 209 m³ og i 2012 på 258 m³.

Figur 9-1 viser avvirkingen uttrykt i prosent av balansekvantum i perioden 2012 til 2021. Figuren viser at avvirkningsprosenten varierer mye, og den svinger stort sett i takt med tømmerprisene (figur 9-2). Høyest avvirkningsprosent var det i 2012 da den var 114 prosent av det tømmerkvantum som kan tas ut uten å forringe skogen på lang sikt (balansekvantum). Avvirkningsprosenten nådde et bunnivå i 2020 med 18 prosent. Det at prisene på bartrevirke gikk mye ned fra 2019 til 2020 var trolig en medvirkende årsak til den lave avvirkingen. I 2021 har faste priser på bartrevirke har gått opp til 361 kr/m³ fra 333 kr i 2020. En annen årsaken til økning i avvirking kan være økte strømpriser.

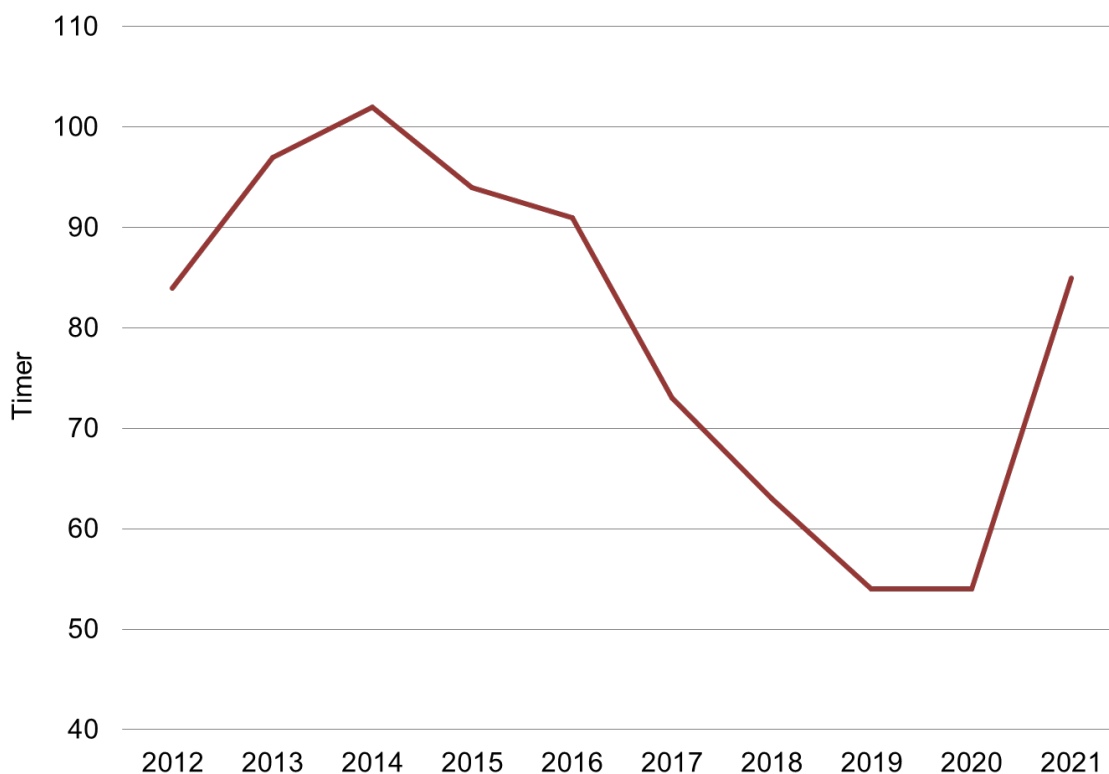
Figur 9-1: Avvirking i prosent av balansekvantum i Midt-Norge i perioden 2012-2021.

Figur 9-2 viser oppnådd pris på bartrevirke i perioden 2012 til 2021. Fra 2012 til 2016 var det en synkende trend i faste priser. Fra 2018 til 2019 gikk prisen betydelig opp, og var på det høyeste nivået i tiårsperioden. Etter betydelig nedgang i 2020 har prisene gått opp med 28 kr faste priser/39 kr løpende priser per m³.

Figur 9-2: Oppnådd pris på bartrevirke i Midt-Norge i perioden 2012-2021 oppgitt i kroner per m³.

Figur 9-3 viser familiens arbeidsinnsats i skogen. Arbeidsinnsatsen har gått nedover etter 2014, men har tatt seg opp igjen i 2021. Her ligger antall timer på 85, som er høyest på de siste 5 år. Grunnen til økt antall timer i skogen er økt avvirkning. Høyere avvirkning har ført også til høyere kostnader for maskinleie. Den kostnaden har økt med kr 33 400 fra 2020 til 2021.

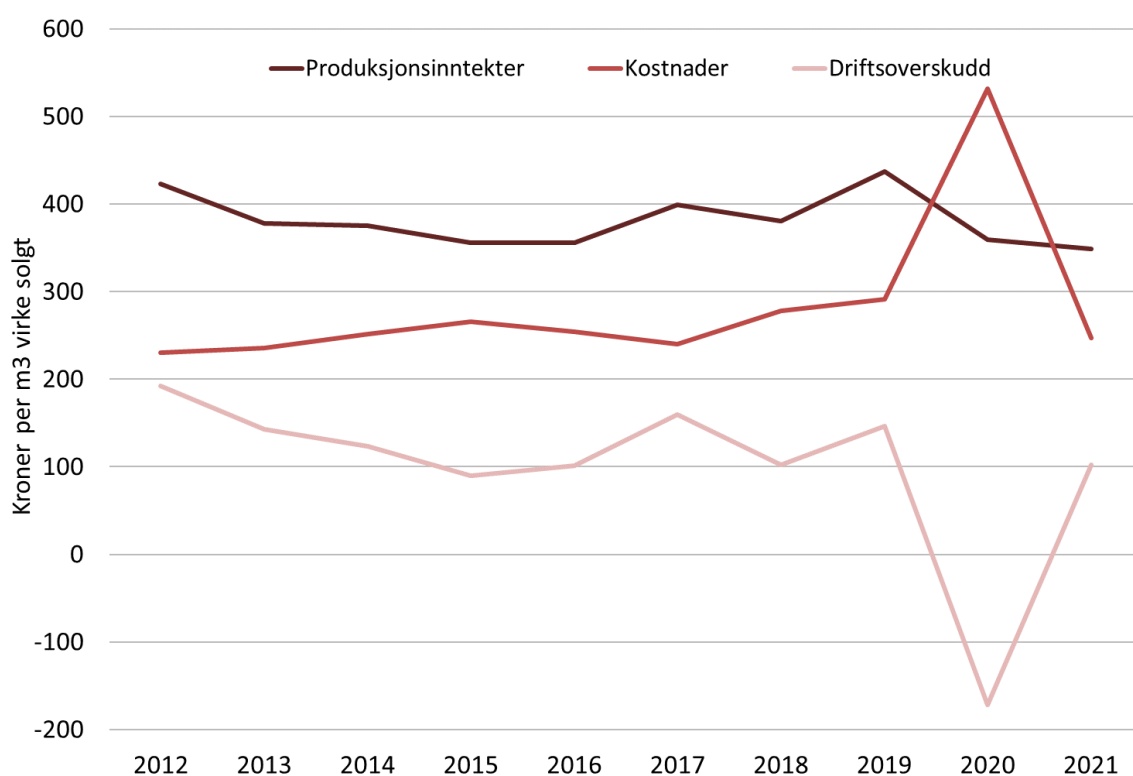

Figur 9-1: Familiens arbeidsinnsats i skogen i gjennomsnitt per bruk i Midt-Norge i perioden 2012-2021, oppgitt i timer.

Figur 9-4 viser produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskudd per m³ virke omsatt i perioden 2012 til 2021, oppgitt i 2021-kroner. I 2021 har produksjonsinntektene gått ned fra 360 kr per m³ til 349 kr per m³ virke omsatt, målt i faste kroner, og er det laveste i tiårsperioden. Inntektene var høyest i 2019 da de var på 437 kr per m³ målt i 2021-kroner. I gjennomsnitt var produksjonsinntektene for tiårsperioden 381 kr per m³ målt i 2021-kroner.

I 2021 var kostnadene 247 kr per m³. I gjennomsnitt for tiårsperioden utgjorde kostnadene 75 prosent av produksjonsinntektene. Det er naturlig at i år med høyere avvirking, vil kostnadsandelen bli lavere da de faste kostnadene kan deles ut på flere kubikkmeter avvirket. I år med gode priser og høyere avvirking vil dermed kostnadene synke og inntektene stige per m³.

Differansen mellom produksjonsinntektene og kostnadene utgjør driftsoverskuddet. Driftsoverskudd i 2021 ligger på 102 kr per m³, som i 2016 og 2018.

Figur 9-2: Produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskudd per m³ virke omsatt i gårdsskogbruket i Midt-Norge i perioden 2012-2021 målt i 2021-kroner.

10 Tabellsamling 2017 – 2021

Tabellsamlingen inneholder tall fra driftsgranskingene for årene 2017 til 2021.

- 1 Alle bruk
- 2 Melkeproduksjon, alle bruk
- 3 Utgår
- 4 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe under 25 årskyr
- 5 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 25–35 årskyr
- 6 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 35 årskyr
- 7 Melkeproduksjon, kystbygder
- 8 Melkeproduksjon, indre bygder
- 9 Melkeproduksjon, fjellbygder
- 10 Kjøttproduksjon på ammekyr
- 11 Kornproduksjon
- 12 Kombinert kornproduksjon og svinehold
- 13 Sauehold

Hver tabell er på 3 sider og er delt i 6 deler:

- a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser
- b. Nettoinvesteringer
- c. Produksjonsinntekter per bruk
- d. Kostnader per bruk
- e. Resultatregning
- f. Balanse og egenkapital per bruk

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	146	145	145	147	140
Brukers alder	49	49	50	50	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	121,3	125,9	130,1	130,6	132,2
Grovfôr, daa	273,3	288,9	293,9	303,9	312,1
Annet areal, daa	3,3	3,0	2,9	3,1	3,6
Jordbruksareal, daa	397,9	417,8	426,8	437,6	447,9
- herav leid areal, daa	162,6	179,0	187,7	195,4	200,3
Korn, FEM pr daa	407	392	448	334	387
Grovfôr, FEM pr daa	367	361	377	331	346
Jordbruksareal, FEM pr daa	379	369	397	331	357
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	12,9	14,7	14,3	14,0	14,6
Kumelk, liter omsatt	92 965	107 407	105 606	105 345	111 637
Melkekvote	95 432	115 368	108 098	115 787	118 721
Produsert melk pr årsku, kg	7 929	8 049	8 082	8 211	8 421
Storfekjøtt, kg omsatt	4 973	4 750	5 763	5 253	5 194
Antall avlsgriser	4,8	5,1	6,1	5,9	5,9
Salgbare smågriser	112	98	115	110	100
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	5 996	6 189	6 844	7 344	7 987
Antall vinterføra sauer (vfs)	28	26	23	24	24
Kg kjøtt pr vfs	29	30	29	27	28
Ull, kg omsatt pr vfs	4,1	3,1	4,4	4,1	3,5
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 737	1 753	1 733	1 725	1 794
Ektefelle	314	304	290	268	264
Barn under 17 år	12	17	18	17	14
Sum familie	2 063	2 074	2 041	2 010	2 073
Leid arbeid	639	697	665	732	723
Sum timer i jordbruket	2 703	2 771	2 706	2 742	2 796
Sum timer familie i skogbruket	47	46	45	46	44
Sum timer i tilleggsnæring	134	146	143	141	150
Familiens arbeid på nyanlegg	47	47	19	9	27
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 365	1 440	1 459	1 556	1 563
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,51	2,59	2,73	2,77	2,82
Havre, kr pr kg	2,60	2,51	2,51	2,65	2,98
Kumelk, kr pr l	5,63	5,65	5,47	5,26	5,80
Kukjøtt, kr pr kg	46,98	43,93	43,83	45,15	50,45
Annet storfekjøtt, kr pr kg	54,86	53,23	51,75	53,53	58,74
Smågris for salg, kr pr stk.	932	878	873	933	1050
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	27,68	26,36	26,25	28,35	30,84
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	41,72	40,35	42,47	41,78	47,43
Ull, kr pr kg	38,01	36,91	30,56	33,93	34,90

Tabell 1b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	13 898	16 019	4 502	44 318	12 508
Driftsbygninger	147 217	147 389	-65 473	167 322	57 866
Maskiner og redskap	16 575	71 481	49 936	37 287	58 846
Melkekvote (ku og geit)	17 542	37 773	44 769	8 368	3 448
Sum nettoinvesteringer	195 232	272 661	33 734	257 294	132 667

1) Inkl. nyttel halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	127 147	123 701	160 887	117 320	147 940
Andre planteprodukter	37 105	39 161	49 689	41 580	50 383
Planteprodukter i alt	164 252	162 862	210 576	158 900	198 322
Storfe, melk	523 172	606 648	577 707	554 280	646 964
Storfe, livdyr	55 593	47 229	48 428	49 553	51 671
Kuslakt	105 026	107 686	103 515	111 418	133 331
Annet storfeslakt	173 347	144 378	178 252	170 814	213 933
Smågriser	37 262	27 837	38 233	47 293	31 617
Slaktegriser	165 102	161 139	180 146	211 939	248 093
Avlsgriser	31 665	31 723	27 427	30 316	63 900
Sauer, livdyr og slakt	33 274	38 185	34 495	35 793	48 342
Ull	4 180	3 209	3 348	3 269	2 851
Andre inntekter, husdyrholdet	247 177	235 291	236 117	261 659	308 558
Husdyrprodukt i alt	1 375 798	1 403 325	1 427 666	1 476 334	1 749 258
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	62 798	62 129	64 739	68 126	69 116
Arealtilskudd, grovfôr	39 113	45 373	48 942	51 005	52 713
Arealtilskudd, korn	28 984	32 960	37 632	40 846	42 108
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	99 753	103 241	103 816	115 303	117 398
Bunnfradrag	-6 300	-6 407	-6 040	-6 576	-6 293
Driftstilskudd melk/Driftstilsk. kjøttfeprod.	70 734	81 312	87 237	93 887	94 982
Distriktstilskudd storfe	61 307	65 275	75 892	75 142	79 289
Distriktstilskudd sau	4 668	4 389	3 707	3 788	3 872
Grunntilskudd sau	22 428	19 126	15 596	14 950	15 857
Beitetilskudd	32 587	30 628	33 159	38 066	39 684
Regionale miljøtilskudd	13 450	14 617	17 134	16 979	18 867
Refunderte avløserutgifter	65 276	63 298	65 814	70 880	70 103
Andre tilskudd	8 928	14 054	6 965	11 407	16 012
Tilskudd i alt	503 725	529 994	554 593	593 802	613 707
Leieinntekter, traktor og redskap	26 533	29 553	25 661	26 596	25 831
Andre inntekter	7 929	36 000	39 683	51 778	58 803
Produksjonsinntekter i alt	2 078 236	2 161 733	2 258 179	2 307 409	2 645 921

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftfôr	436 751	476 066	487 136	496 902	549 024
Andre førkostnader inkl. beiteleie	35 054	41 119	35 624	41 249	35 372
Såvarer	22 206	24 855	22 929	27 584	29 216
Handelsgjødsel og kalk	65 770	81 663	83 317	84 004	84 465
Plantevernmidler	8 781	8 583	9 887	9 242	10 689
Konserveringsmidler	7 339	10 038	10 909	10 076	10 243
Andre forbruksartikler m.v.	114 852	128 331	129 232	133 217	146 353
Kjøp av dyr	122 910	121 442	107 199	135 769	193 247
Sum variable kostnader	813 663	892 098	886 233	938 044	1 058 609
Leid arbeid	105 323	110 975	110 024	117 457	111 730
Drivstoff	38 563	47 793	46 579	42 315	52 207
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	11 687	10 361	7 904	13 683	10 258
Vedl.h. driftsbygninger	59 700	62 550	64 582	70 844	75 642
Vedl.h. traktor og maskiner	73 412	74 190	71 377	82 097	85 604
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 812	2 055	2 049	2 215	2 451
Avskr. driftsbygninger	129 337	149 103	153 516	160 275	172 067
Avskr. traktor og maskiner	88 989	96 500	102 849	110 388	118 080
Maskinleie	112 914	137 185	156 654	155 649	157 648
Leie av dyr ²⁾				95	
Leie av bygninger ²⁾	99	30	341	529	1 586
Leie av kvote ²⁾	10 830	15 218	16 838	20 903	23 223
Andre faste kostnader	175 265	186 303	197 497	198 232	220 796
Sum faste kostnader	807 930	892 263	930 210	974 681	1 031 290
Kostnader i alt	1 621 593	1 784 361	1 816 443	1 912 724	2 089 899
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,01	2,22	2,18	2,64	2,55
Netto mekaniseringskostnader pr daa	761	820	865	873	908

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	456 643	377 372	441 736	394 685	556 022
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	82 633	91 139	94 640	98 441	104 116
Familiens arbeidsfortjeneste	374 011	286 233	347 096	296 244	451 905
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	312 353	235 011	290 275	244 321	359 122
Lønnsevne	479 334	397 208	457 121	413 701	563 636
Lønnsevne pr. time	177,36	143,36	168,94	150,89	201,59
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	336 850	272 720	316 717	289 690	388 865
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	324 119	245 150	296 427	258 178	379 519
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	456 643	377 372	441 736	394 685	556 022
Driftsoverskudd, skogbruk	12 589	13 225	9 903	11 197	33 061
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	81 635	83 804	225 230	164 346	91 299
Driftsoverskudd, andre næringer	29 275	25 292	24 944	40 011	34 548
Lønnsinntekt	426 542	462 651	493 078	527 822	531 870
Pensjoner og sykepenger	57 166	70 457	74 416	75 582	85 534
Gevinst/utbytte verdipapir	8 933	18 472	16 741	20 553	34 363
Familiens arbeid på nyanlegg	9 563	9 461	4 185	1 955	5 754
Renteinntekter	10 826	7 909	8 745	7 411	4 811
- Renteutgifter	102 622	119 120	135 681	129 080	125 459
- Kårutgifter	11 398	13 261	13 187	12 579	13 411
Nettoinntekt	979 152	936 263	1 150 109	1 101 902	1 238 392
Privatforbruk ekskl. skatt	558 432	630 548	601 219	618 999	627 041
Betalte skatter	285 778	283 023	299 598	266 514	287 829

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	683 360	709 573	722 428	751 772	851 840
Andre krav	345 152	410 475	454 664	437 979	496 979
Omløpsmidler, jordbruk	361 230	373 862	425 500	400 491	465 761
Omløpsmidler, skogbruk	468	485	930	432	384
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 763	4 917	4 866	3 404	3 603
Omløpsmidler, andre næringer	346 083	385 323	466 278	635 267	745 216
Omløpsmidler i alt	1 741 056	1 884 635	2 074 665	2 229 346	2 563 783
Anleggsmidler, jordbruk	3 874 443	4 317 191	4 346 526	4 658 148	4 859 260
Anleggsmidler, skogbruk	159 629	186 269	198 170	208 734	225 881
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	180 970	224 264	250 316	294 608	327 120
Anleggsmidler, andre næringer	49 225	71 982	114 127	111 389	102 628
Privat hovedbygninger	756 861	842 403	900 114	961 985	1 009 443
Privat, annet	300 669	333 976	386 365	381 970	446 249
Anleggsmidler i alt	5 321 799	5 976 085	6 195 619	6 616 833	6 970 581
Eiendeler i alt	7 062 855	7 860 720	8 270 284	8 846 178	9 534 364
Eiendeler i jordbruket	4 235 674	4 691 052	4 772 026	5 058 640	5 325 021
Kortsiktig gjeld	512 510	587 888	581 959	641 662	706 855
Langsiktig gjeld	2 901 233	3 466 589	3 502 824	3 924 688	4 168 260
Gjeld i alt	3 413 744	4 054 476	4 084 783	4 566 350	4 875 115
Endring i året, kroner	238 804	360 872	13 059	329 842	271 931
Egenkapital	3 649 112	3 806 244	4 185 501	4 279 828	4 659 248
Egenkapitalprosent	52	48	51	48	49
Endring i året (sparing)	141 400	47 496	386 127	281 137	366 181
Arbeidskapital	1 228 546	1 296 748	1 492 706	1 587 683	1 856 928
Endring i året	-58 743	41 862	247 136	158 021	299 567
¹⁾ Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021	
Antall bruk	58	59	56	55	50	
Brukers alder	49	48	50	49	49	
Arealfordeling og avling						
Korn, daa	23,8	32,3	39,0	31,1	25,5	
Grovfôr, daa	386,0	419,8	448,1	460,7	495,4	
Annet areal, daa	3,6	2,3	1,4	1,6	2,5	
Jordbruksareal, daa	413,4	454,4	488,5	493,4	523,3	
- herav leid areal, daa	190,5	213,1	242,5	249,3	264,4	
Korn, FEm pr daa	1)	425	380	483	380	405
Grovfôr, FEm pr daa	393	383	399	352	370	
Jordbruksareal, FEm pr daa	393	382	405	353	370	
Husdyrproduksjon						
Antall årskyr	30,3	33,6	34,4	34,7	38,4	
Kumelk, liter omsatt	217 066	246 440	254 145	261 244	294 421	
Melkekvote	223 728	264 667	260 534	288 630	314 446	
Produsert melk pr årsku, kg	7 896	8 061	8 095	8 217	8 429	
Storfekjøtt, kg omsatt	6 992	6 761	8 974	7 743	8 572	
Arbeidsforbruk, timer						
Bruker	2 393	2 458	2 487	2 478	2 600	
Ektefelle	430	378	371	302	258	
Barn under 17 år	8	6	10	16	10	
Sum familie	2 831	2 843	2 868	2 795	2 869	
Leid arbeid	915	982	993	1 120	1 165	
Sum timer i jordbruket	3 746	3 825	3 861	3 916	4 034	
Sum timer familie i skogbruket	44	63	65	62	67	
Sum timer i tilleggsnæring	107	137	134	129	143	
Familiens arbeid på nyanlegg	76	55	32	10	35	
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	973	1 137	1 052	1 155	1 184	
Oppnådde priser						
Bygg, kr pr kg	2,53	2,62	2,78	2,83	2,95	
Havre, kr pr kg						
Kumelk, kr pr l	5,62	5,65	5,47	5,27	5,79	
Kukjøtt, kr pr kg	46,84	43,53	43,21	44,57	49,28	
Annet storfekjøtt, kr pr kg	52,33	50,10	49,53	50,43	55,91	

Tabell 2b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	22 970	18 830	14 930	18 345	20 919
Driftsbygninger	220 482	312 898	-54 660	412 261	-142 233
Maskiner og redskap	22 048	75 029	18 400	30 054	49 466
Melkekvote (ku og geit)	44 158	92 831	115 919	34 471	9 888
Sum nettoinvesteringer	309 658	499 589	94 589	495 130	-61 961

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	22 392	28 597	52 029	30 627	30 058
Andre planteprodukter	19 152	30 190	51 125	31 713	49 072
Planteprodukter i alt	41 544	58 787	103 154	62 340	79 130
Storfe, melk	1 220 673	1 392 077	1 389 970	1 375 765	1 705 728
Storfe, livdyr	57 924	57 008	60 516	61 211	62 427
Kuslakt	185 518	183 485	193 564	198 123	269 358
Annet storfeslakt	204 467	150 942	207 408	208 523	307 627
Andre inntekter, husdyrholdet	- 98	243	448	237	1 888
Husdyrprodukt i alt	1 668 485	1 783 756	1 851 905	1 843 858	2 347 027
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	62 915	67 250	72 759	77 254	79 024
Arealtilskudd, grovfôr	56 715	68 583	76 631	79 520	87 905
Arealtilskudd, korn	5 513	8 511	10 448	10 646	9 177
Arealtilskudd, annet	27	8	19	26	51
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	126 688	133 266	140 740	157 835	173 408
Bunnfradrag	-6 086	-6 102	-6 000	-6 832	-6 192
Driftstilskudd melk ku	132 050	150 755	169 914	184 389	192 656
Distriktstilskudd storfe	107 820	113 678	141 248	140 455	163 410
Distriktstilskudd sau	34	27	39		
Grunntilskudd sau	263	192	258		
Beitetilskudd	25 316	23 243	27 250	30 793	34 929
Regionale miljøtilskudd	11 404	10 624	14 700	16 102	20 286
Refunderte avløserutgifter	91 415	86 949	89 237	100 634	102 132
Andre tilskudd	3 930	13 625	1 367	4 645	15 869
Tilskudd i alt	618 002	670 610	738 609	795 467	872 656
Leieinntekter, traktor og redskap	22 787	33 955	25 809	28 514	29 241
Andre inntekter	2 872	44 187	36 413	57 455	48 173
Produksjonsinntekter i alt	2 353 690	2 591 295	2 755 890	2 787 634	3 376 227

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftfôr	439 455	512 501	535 269	555 123	667 936
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	43 828	50 565	47 077	63 343	67 412
Såvarer	16 005	20 355	17 088	24 299	22 733
Handelsgjødsel og kalk	74 031	100 230	101 271	104 193	112 720
Plantevernmidler	3 407	3 263	3 640	4 832	4 446
Konserveringsmidler	13 345	17 476	20 420	21 096	21 374
Andre forbruksartikler m.v.	157 663	178 507	190 018	196 841	224 019
Kjøp av dyr	31 268	22 523	28 388	25 025	54 088
Sum variable kostnader	779 001	905 418	943 172	994 752	1 174 729
Leid arbeid	153 468	152 104	162 829	176 440	178 805
Drivstoff	43 012	58 613	57 767	54 599	65 572
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	15 495	11 750	10 204	20 143	15 229
Vedl.h. driftsbygninger	84 887	96 557	102 278	117 948	136 629
Vedl.h. traktor og maskiner	81 782	88 581	89 818	93 090	109 222
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 003	2 109	2 283	2 491	2 705
Avskr. driftsbygninger	150 319	192 479	207 544	226 429	250 972
Avskr. traktor og maskiner	99 920	111 513	121 578	124 042	138 714
Maskinleie	117 060	150 348	183 296	192 369	192 790
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	148		706	265	776
Leie av kvote ²⁾	25 410	34 596	39 855	50 992	63 249
Andre faste kostnader	182 867	206 486	229 718	222 098	265 738
Sum faste kostnader	956 370	1 105 136	1 207 875	1 280 906	1 420 402
Kostnader i alt	1 735 372	2 010 554	2 151 047	2 275 659	2 595 130
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,07	2,28	2,26	2,62	2,58
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,55	1,60	1,76	1,75	1,70
Netto mekaniseringskostnader pr daa	814	868	916	925	955

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	618 319	580 741	604 843	511 976	781 097
- Renter av jordbruksaktiva 1)	96 410	115 033	124 969	132 350	148 828
Familiens arbeidsfortjeneste	521 908	465 708	479 874	379 626	632 269
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	318 999	276 587	284 731	221 230	356 121
Lønnsevne	675 376	617 811	642 703	556 066	811 075
Lønnsevne pr. time	180,30	161,50	166,48	142,00	201,05
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	343 805	308 477	315 866	273 411	387 343
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	332 849	289 522	295 554	235 352	376 330
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	618 319	580 741	604 843	511 976	781 097
Driftsoverskudd, skogbruk	13 850	12 023	11 607	16 959	42 075
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	62 537	64 204	80 831	71 257	82 637
Driftsoverskudd, andre næringer	22 767	10 617	- 3 946	32 476	40 661
Lønnsinntekt	259 635	328 657	322 702	360 413	380 769
Pensjoner og sykepenger	61 954	57 406	68 498	65 796	65 841
Gevinst/utbytte verdipapir	16 952	16 052	13 718	10 307	13 500
Familiens arbeid på nyanlegg	15 496	10 742	7 454	2 130	7 315
Renteinntekter	11 890	9 530	12 171	8 390	5 910
- Renteutgifter	103 137	129 619	151 260	152 815	156 156
- Kårutgifter	11 631	16 344	15 377	14 935	17 904
Nettoinntekt	968 632	944 008	951 241	911 953	1 245 745
Privatforbruk ekskl. skatt	520 234	642 166	584 802	561 416	555 410
Betalte skatter	265 270	285 447	295 228	233 969	258 919

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	759 456	800 764	796 556	763 002	904 423
Andre krav	434 395	549 817	497 290	544 157	594 863
Omløpsmidler, jordbruk	365 108	397 067	459 406	441 583	558 641
Omløpsmidler, skogbruk	511	479	1 018	681	403
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	7 084	7 431	7 220	3 972	4 323
Omløpsmidler, andre næringer	313 953	336 925	405 896	466 987	497 770
Omløpsmidler i alt	1 880 506	2 092 484	2 167 386	2 220 381	2 560 423
Anleggsmidler, jordbruk	4 620 275	5 611 255	5 852 041	6 430 354	6 949 785
Anleggsmidler, skogbruk	178 418	248 832	262 073	269 119	302 026
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	121 260	192 528	248 647	311 732	371 990
Anleggsmidler, andre næringer	18 175	55 772	192 276	191 827	193 343
Privat hovedbygninger	696 370	899 927	947 026	1 006 152	1 037 859
Privat, annet	201 993	233 161	280 103	296 012	340 287
Anleggsmidler i alt	5 836 491	7 241 476	7 782 166	8 505 197	9 195 289
Eiendeler i alt	7 716 997	9 333 960	9 949 552	10 725 578	11 755 712
Eiendeler i jordbruket	4 985 383	6 008 322	6 311 447	6 871 937	7 508 426
Kortsiktig gjeld	540 291	774 484	730 320	778 340	829 046
Langsiktig gjeld	2 793 022	3 737 287	3 998 973	4 857 050	5 222 608
Gjeld i alt	3 333 313	4 511 771	4 729 293	5 635 389	6 051 654
Endring i året, kroner	224 443	534 239	130 269	824 896	135 905
Egenkapital	4 383 685	4 822 189	5 220 260	5 090 189	5 704 059
Egenkapitalprosent	57	52	52	47	49
Endring i året (sparing)	206 395	128 540	257 248	91 055	439 933
Arbeidskapital	1 340 215	1 318 000	1 437 066	1 442 042	1 731 377
Endring i året	-91 610	-76 349	172 719	45 994	443 104
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 25 årskyr - driftsform melk

Tabell 4a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	31	22	21	20	15
Brukers alder	50	48	49	50	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	16,7	18,3	33,8	18,8	12,9
Grovfôr, daa	295,9	297,3	291,2	293,4	309,9
Annet areal, daa	3,4	3,6	1,2	0,4	0,5
Jordbruksareal, daa	316,0	319,2	326,3	312,6	323,2
- herav leid areal, daa	110,1	120,4	115,1	108,4	104,7
Korn, FEm pr daa	407	466	461	365	421
Grovfôr, FEm pr daa	372	339	357	328	359
Jordbruksareal, FEm pr daa	373	345	367	330	362
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	19,9	18,7	19,0	18,9	19,9
Kumelk, liter omsatt	137 644	130 614	130 628	134 283	140 258
Melkevot	141 955	145 847	137 204	147 132	159 662
Produsert melk pr årsku, kg	7 658	7 699	7 599	7 798	7 849
Storfekjøtt, kg omsatt	4 995	3 657	5 501	4 108	4 580
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 260	2 257	2 303	2 192	2 448
Ektefelle	392	328	286	333	311
Barn under 17 år	7	9	13	28	21
Sum familie	2 659	2 594	2 602	2 553	2 780
Leid arbeid	836	761	751	831	895
Sum timer i jordbruket	3 496	3 355	3 352	3 383	3 675
Sum timer familie i skogbruket	57	71	72	82	72
Sum timer i tilleggsnæring	88	118	132	151	131
Familiens arbeid på nyanlegg	72	13	33	9	77
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	931	949	1 038	1 088	1 069
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,57	2,54	2,63	2,87	2,67
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	5,63	5,74	5,54	5,28	5,94
Kukjøtt, kr pr kg	45,88	42,41	42,72	45,15	48,71
Annet storfekjøtt, kr pr kg	52,56	48,97	49,03	48,75	54,55

Tabell 4b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	16 776	32 304	21 127	10 842	22 637
Driftsbygninger	152 689	-21 041	-51 055	-18 952	26 667
Maskiner og redskap	7 311	40 917	6 452	53 277	-12 821
Melkevot (ku og geit)	-88	14 298	9 143	-200	2 962
Sum nettoinvesteringer	176 688	66 478	-14 332	44 967	39 445

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 25 årskyr - driftsform melk

Tabell 4c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	14 518	18 033	39 401	17 109	15 716
Andre planteprodukter	18 707	27 574	34 858	32 918	39 308
Planteprodukter i alt	33 225	45 607	74 259	50 027	55 024
Storfe, melk	775 390	749 265	723 572	708 697	833 520
Storfe, livdyr	40 992	34 455	45 596	46 459	31 560
Kuslakt	120 391	113 065	104 734	125 772	148 368
Annet storfeslakt	129 664	66 538	113 678	73 423	129 214
Andre inntekter, husdyrholdet	- 234	156	409	618	586
Husdyrprodukt i alt	1 066 203	963 478	987 990	954 969	1 143 248
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	50 181	47 409	49 756	50 413	50 177
Arealtilskudd, grovfôr	48 893	56 930	57 338	60 639	66 934
Arealtilskudd, korn	4 567	5 347	7 700	6 239	4 379
Arealtilskudd, annet	50	22	51	71	169
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	103 312	96 363	96 255	106 693	113 004
Bunnfradrag	-6 161	-6 274	-6 000	-6 000	-6 187
Driftstilskudd melk ku	132 050	152 232	180 035	197 699	206 279
Distriktstilskudd storfe	73 828	65 327	81 282	75 854	90 691
Distriktstilskudd sau	64				
Grunntilskudd sau	491				
Beitetilskudd	20 580	18 293	20 880	24 439	27 690
Regionale miljøtilskudd	11 727	9 551	16 974	20 822	18 373
Refunderte avløserutgifter	85 872	85 250	80 886	85 202	93 135
Andre tilskudd	1 690	8 070		4 406	18 097
Tilskudd i alt	527 143	538 520	585 157	626 477	682 740
Leieinntekter, traktor og redskap	22 956	30 549	12 653	20 060	7 801
Andre inntekter	3 808	14 658	11 972	90 137	9 896
Produksjonsinntekter i alt	1 653 335	1 592 812	1 672 030	1 741 669	1 898 710

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraffôr	269 238	266 604	269 234	277 742	308 070
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	23 799	21 571	25 805	40 078	29 230
Såvarer	12 930	12 112	10 606	11 151	11 274
Handelsgjødsel og kalk	54 488	63 379	69 251	59 395	66 464
Plantevernmidler	2 181	1 420	1 009	1 615	1 529
Konserveringsmidler	10 898	13 177	10 264	11 926	10 350
Andre forbruksartikler m.v.	112 935	118 342	116 700	109 387	142 499
Kjøp av dyr	20 169	12 134	10 715	20 025	23 962
Sum variable kostnader	506 638	508 739	513 585	531 320	593 378
Leid arbeid	134 045	123 927	133 746	136 305	126 346
Drivstoff	34 003	37 536	34 247	33 577	31 790
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	12 836	7 109	7 568	8 207	15 259
Vedl.h. driftsbygninger	50 981	44 573	46 814	50 047	61 721
Vedl.h. traktor og maskiner	65 570	60 646	61 088	59 885	62 556
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 732	1 676	1 981	2 338	2 491
Avskr. driftsbygninger	72 077	60 568	83 420	57 774	67 319
Avskr. traktor og maskiner	79 657	72 907	80 640	78 911	93 356
Maskinleie	63 694	60 366	68 567	58 336	61 428
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	276		544	228	558
Leie av kvote ²⁾	7 835	6 981	7 191	9 324	9 421
Andre faste kostnader	141 230	137 381	139 289	134 727	156 356
Sum faste kostnader	663 935	613 670	665 095	629 657	688 602
Kostnader i alt	1 170 574	1 122 409	1 178 680	1 160 977	1 281 980
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,98	1,93	2,04	2,16	2,19
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,70	1,62	1,87	1,66	1,83
Netto mekaniseringskostnader pr daa	739	665	748	712	793

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 25 årskyr - driftsform melk

Tabell 4e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	482 761	470 403	493 351	580 692	616 730
- Renter av jordbruksaktiva 1)	55 405	51 753	61 526	50 872	62 102
Familiens arbeidsfortjeneste	427 356	418 650	431 824	529 821	554 627
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	274 837	277 102	288 079	344 986	324 778
Lønnsevne	561 402	542 576	565 570	666 126	680 974
Lønnsevne pr. time	160,60	161,72	168,70	196,88	185,29
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	311 102	311 106	326 001	376 981	358 197
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	292 853	292 418	305 947	361 382	343 844
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	482 761	470 403	493 351	580 692	616 730
Driftsoverskudd, skogbruk	7 508	4 691	5 786	295	21 503
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	58 318	79 828	81 528	74 072	63 256
Driftsoverskudd, andre næringer	32 893	2 863	16 915	10 742	6 571
Lønnsinntekt	244 277	265 796	303 898	329 479	379 476
Pensjoner og sykepenger	68 602	62 851	49 318	48 389	15 854
Gevinst/utbytte verdipapir	27 020	23 582	23 717	6 776	7 274
Familiens arbeid på nyanlegg	15 211	2 556	6 991	1 912	15 866
Renteinntekter	14 905	12 290	15 306	12 068	7 306
- Renteutgifter	44 270	48 811	58 874	45 756	47 853
- Kårutgifter	11 436	15 385	14 661	11 986	12 825
Nettoinntekt	895 788	860 665	923 275	1 006 683	1 073 156
Privatforbruk ekskl. skatt	516 929	592 240	533 356	523 489	529 326
Betalte skatter	251 186	233 040	250 593	219 187	239 718

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	936 936	960 658	1 022 691	1 088 895	1 023 293
Andre krav	357 398	430 170	433 034	477 310	438 058
Omløpsmidler, jordbruk	252 788	254 354	264 518	246 174	302 068
Omløpsmidler, skogbruk	636	850	1 980	1 191	567
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	112	226	237		
Omløpsmidler, andre næringer	360 949	316 659	386 360	450 472	458 372
Omløpsmidler i alt	1 908 819	1 962 917	2 108 819	2 264 042	2 222 358
Anleggsmidler, jordbruk	2 601 745	2 365 244	2 792 460	2 314 873	2 861 624
Anleggsmidler, skogbruk	131 072	130 690	116 958	110 674	121 558
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	170 176	213 663	262 464	146 959	151 920
Anleggsmidler, andre næringer	34 006	37 056	35 204	22 252	13 467
Privat hovedbygninger	783 481	971 378	1 047 725	876 509	1 065 526
Privat, annet	203 550	165 702	212 877	147 026	200 495
Anleggsmidler i alt	3 924 029	3 883 733	4 467 688	3 618 293	4 414 590
Eiendeler i alt	5 832 848	5 846 650	6 576 507	5 882 335	6 636 948
Eiendeler i jordbruket	2 854 533	2 619 597	3 056 978	2 561 048	3 163 692
Kortsiktig gjeld	338 800	262 160	267 854	263 052	315 695
Langsiktig gjeld	1 214 345	1 279 889	1 573 705	1 352 457	1 544 056
Gjeld i alt	1 553 145	1 542 049	1 841 559	1 615 509	1 859 751
Endring i året, kroner	226 804	23 836	-84 701	-19 176	123 448
Egenkapital	4 279 704	4 304 601	4 734 948	4 266 826	4 777 198
Egenkapitalprosent	73	74	72	73	72
Endring i året (sparing)	171 093	58 104	215 032	350 319	394 867
Arbeidskapital	1 570 019	1 700 756	1 840 965	2 000 990	1 906 663
Endring i året	-106 756	-13 591	95 746	252 019	142 200
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 25 - 34,9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	9	16	11	12	9
Brukers alder	47	47	53	48	52
Arealfordeling og avling					
Korn, daa		15,0	21,8	31,3	2,2
Grovfôr, daa	413,8	401,3	442,4	429,7	407,3
Annet areal, daa	8,9	2,9	3,5	0,3	
Jordbruksareal, daa	422,7	419,2	467,6	461,3	409,6
- herav leid areal, daa	224,7	191,8	258,9	192,5	230,8
Korn, FEm pr daa	1)	444	493	360	591
Grovfôr, FEm pr daa	343	356	371	306	308
Jordbruksareal, FEm pr daa	336	357	374	310	310
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	28,7	29,5	28,6	28,7	27,5
Kumelk, liter omsatt	209 247	211 519	203 069	212 093	202 723
Melkekvote	215 584	224 502	211 752	238 623	209 252
Produsert melk pr årsku, kg	8 074	7 921	7 883	8 076	8 181
Storfekjøtt, kg omsatt	6 619	5 932	6 672	8 053	5 512
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 233	2 394	2 185	2 379	2 361
Ektefelle	642	699	605	479	604
Barn under 17 år	13	8	22	20	18
Sum familie	2 889	3 100	2 812	2 878	2 983
Leid arbeid	1 016	1 049	1 055	1 307	698
Sum timer i jordbruket	3 905	4 149	3 867	4 184	3 681
Sum timer familie i skogbruket	40	32	84	69	69
Sum timer i tilleggsnæring	176	121	144	30	75
Familiens arbeid på nyanlegg	37	141	18	3	41
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	743	653	697	1 055	1 015
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg		2,51	2,98	2,68	2,87
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	5,62	5,61	5,47	5,34	5,75
Kukjøtt, kr pr kg	49,29	43,22	44,00	43,34	48,78
Annet storfekjøtt, kr pr kg	53,89	49,79	48,61	50,83	54,30

Tabell 5b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	82 242	8 399	20 964	6 761	21 700
Driftsbygninger	-83 126	1 354 555	-181 028	736 189	-121 811
Maskiner og redskap	94 156	62 618	66 287	-43 174	2 377
Melkekvote (ku og geit)	167 797	123 817	220 495		23 086
Sum nettoinvesteringer	261 069	1 549 389	126 719	699 776	-74 649

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 25 - 34,9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn		19 030	29 383	31 320	3 877
Andre planteprodukter	18 869	16 708	60 788	21 889	29 360
Planteprodukter i alt	18 869	35 738	90 171	53 209	33 237
Storfe, melk	1 175 634	1 186 475	1 109 893	1 132 242	1 165 648
Storfe, livdyr	57 872	30 522	49 698	35 718	61 482
Kuslakt	176 525	159 459	151 694	179 326	185 503
Annet storfeslakt	207 262	172 312	153 311	247 544	196 582
Andre inntekter, husdyrholdet	78	453	859	55	1 461
Husdyrprodukt i alt	1 617 371	1 549 221	1 465 455	1 594 885	1 610 676
Kulturlandskapsstilskudd ¹⁾	66 413	61 752	71 919	74 061	66 287
Arealtilskudd, grovfôr	64 927	68 909	95 504	85 813	94 511
Arealtilskudd, korn		4 583	5 594	9 599	1 109
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	122 104	129 034	133 071	147 269	147 505
Bunnfradrag	-6 000	-6 000	-6 000	-6 840	-6 000
Driftstilskudd melk ku	132 050	150 800	181 720	195 602	207 495
Distriktstilskudd storfe	115 584	103 497	114 802	128 414	113 721
Distriktstilskudd sau		99	198		
Grunntilskudd sau		708	1 314		
Beitetilskudd	25 823	24 012	23 846	31 088	34 917
Regionale miljøtilskudd	20 069	13 538	12 896	9 594	20 747
Refunderte avløserutgifter	113 857	89 987	108 415	101 725	93 642
Andre tilskudd	4 646	1 102		4 039	2 332
Tilskudd i alt	659 473	642 021	743 280	780 364	776 265
Leieinntekter, traktor og redskap	19 633	21 512	26 828	29 195	42 530
Andre inntekter	2 942	70 790	54 124	59 044	21 322
Produksjonsinntekter i alt	2 318 288	2 319 282	2 379 857	2 516 696	2 484 030

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Krafftôr	442 050	455 043	417 604	478 766	470 769
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	32 701	34 913	57 596	62 944	37 249
Såvarer	10 921	13 263	11 599	15 136	13 377
Handelsgjødning og kalk	64 198	79 753	85 439	92 889	78 536
Plantevernmidler	2 870	1 718	2 281	4 619	2 069
Konserveringsmidler	12 764	14 270	17 113	12 587	13 311
Andre forbruksartikler m.v.	149 754	163 863	161 529	196 385	165 024
Kjøp av dyr	38 882	37 693	35 680	49 158	23 385
Sum variable kostnader	754 140	800 516	788 843	912 484	803 719
Leid arbeid	182 336	162 060	183 542	184 314	123 882
Drivstoff	38 436	50 495	57 270	48 661	57 576
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	13 593	9 853	3 075	15 071	11 789
Vedl.h. driftsbygninger	62 425	78 316	95 231	111 168	84 083
Vedl.h. traktor og maskiner	79 300	81 143	82 302	99 653	88 398
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 645	1 898	2 006	1 704	2 347
Avskr. driftsbygninger	101 123	183 649	156 852	205 083	172 102
Avskr. traktor og maskiner	79 146	98 077	99 409	110 439	93 363
Maskinleie	76 814	124 334	256 352	178 092	179 938
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾					886
Leie av kvote ²⁾	24 957	26 252	31 180	50 395	23 400
Andre faste kostnader	163 258	175 491	217 148	224 198	215 138
Sum faste kostnader	824 033	991 569	1 184 367	1 228 777	1 052 900
Kostnader i alt	1 578 173	1 792 084	1 973 210	2 141 261	1 856 619
Netto mek.kostnader pr FEM totalavl.	1,88	2,34	2,78	2,99	3,10
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,28	1,66	2,39	2,01	1,94
Netto mekaniseringskostnader pr daa	633	836	1038	926	959

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 25 - 34,9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	740 115	527 197	406 647	375 435	627 411
- Renter av jordbruksaktiva	77 437	101 713	99 268	131 723	98 152
Familiens arbeidsfortjeneste	662 678	425 484	307 378	243 712	529 259
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	408 758	231 633	195 354	131 348	306 065
Lønnsevne	845 014	587 544	490 920	428 026	653 141
Lønnsevne pr. time	216,39	141,60	126,96	102,30	177,44
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	398 320	260 063	233 791	189 094	337 849
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	407 551	230 176	194 754	131 775	318 157

Regnskapssammendrag

Driftsoverskudd, jordbruk	740 115	527 197	406 647	375 435	627 411
Driftsoverskudd, skogbruk	54 583	578	54 937	4 485	86 971
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	36 750	9 307	33 942	58 840	65 327
Driftsoverskudd, andre næringer		6 756	9 781	5 554	467
Lønnsinntekt	214 295	189 561	241 370	345 840	325 435
Pensjoner og sykepenger	35 893	61 544	89 781	17 904	55 269
Gevinst/utbytte verdipapir	8 623	6 454	5 867	14 359	14 907
Familiens arbeid på nyanlegg	7 031	27 758	3 529	711	8 291
Renteinntekter	6 400	4 541	5 295	3 173	3 298
- Renteutgifter	112 811	133 514	135 511	160 900	101 003
- Kårutgifter	6 022	13 718	14 337	17 165	16 644
Nettoinntekt	984 855	686 465	701 301	648 235	1 069 729
Privatforbruk ekskl. skatt	477 307	510 512	477 701	496 046	512 264
Betalte skatter	243 509	258 275	223 976	154 357	181 401

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	269 842	331 162	284 902	315 405	800 825
Andre krav	491 524	547 805	435 268	353 249	328 492
Omløpsmidler, jordbruk	306 018	326 900	353 583	377 059	364 832
Omløpsmidler, skogbruk	267	250	900	625	
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	45 000	26 941	36 087		
Omløpsmidler, andre næringer	38 926	79 396	177 567	222 113	244 249
Omløpsmidler i alt	1 151 577	1 312 453	1 288 307	1 268 451	1 738 398
Anleggsmidler, jordbruk	3 704 663	5 561 682	4 689 579	6 568 547	4 567 593
Anleggsmidler, skogbruk	287 727	242 627	366 886	273 869	193 373
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	81 291	104 110	105 913	250 696	330 038
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	598 204	686 600	732 818	684 202	688 732
Privat, annet	112 615	180 494	333 650	307 174	282 415
Anleggsmidler i alt	4 784 500	6 775 513	6 228 846	8 084 487	6 062 150
Eiendeler i alt	5 936 077	8 087 967	7 517 153	9 352 938	7 800 549
Eiendeler i jordbruket	4 010 681	5 888 582	5 043 162	6 945 606	4 932 425
Kortsiktig gjeld	803 405	1 138 475	1 041 907	716 970	477 324
Langsiktig gjeld	2 407 892	3 703 775	3 191 149	5 022 651	3 231 262
Gjeld i alt	3 211 297	4 842 250	4 233 056	5 739 621	3 708 586
Endring i året, kroner	-31 879	1 619 604	217 637	1 235 432	-4 396
Egenkapital	2 724 780	3 245 717	3 284 097	3 613 317	4 091 963
Egenkapitalprosent	46	40	44	39	52
Endring i året (sparing)	313 555	210 622	-27 041	-443 667	656 111
Arbeidskapital	348 172	173 978	246 400	551 481	1 261 075
Endring i året	-60 771	-198 557	-303 067	78 631	552 738
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 35 årskyr - driftsform melk

Tabell 6a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	18	21	24	23	26
Brukers alder	48	47	48	50	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	47,9	60,2	51,3	41,7	40,8
Grovfôr, daa	527,2	562,2	587,9	622,4	632,8
Annet areal, daa	1,3	0,5	0,7	3,3	4,5
Jordbruksareal, daa	576,4	622,8	639,9	667,4	678,1
- herav leid areal, daa	312,1	326,5	346,4	401,4	368,3
Korn, FEm pr daa	436	341	494	394	399
Grovfôr, FEm pr daa	433	423	427	379	386
Jordbruksareal, FEm pr daa	432	414	432	378	385
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	48,9	52,4	50,7	51,6	52,8
Kumelk, liter omsatt	357 757	394 388	385 633	397 290	415 104
Melkevot	368 630	419 749	390 807	437 763	440 157
Produsert melk pr årsku, kg	8 010	8 256	8 312	8 392	8 600
Storfe kjøtt, kg omsatt	10 617	10 645	13 069	10 743	11 935
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 701	2 718	2 787	2 777	2 771
Ektefelle	390	187	337	183	108
Barn under 17 år	6	3	2	4	2
Sum familie	3 098	2 908	3 126	2 964	2 881
Leid arbeid	1 000	1 164	1 177	1 275	1 483
Sum timer i jordbruket	4 098	4 071	4 303	4 239	4 364
Sum timer familie i skogbruket	25	79	50	42	63
Sum timer i tilleggsnæring	106	169	130	161	173
Familiens arbeid på nyanlegg	103	33	38	14	10
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 159	1 702	1 227	1 265	1 309
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,51	2,68	2,84	2,86	2,99
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	5,62	5,63	5,45	5,24	5,77
Kukjøtt, kr pr kg	46,92	44,12	43,19	44,71	49,51
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	51,62	50,59	49,91	50,65	56,38

Tabell 6b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	4 001	12 663	6 742	30 912	19 658
Driftsbygninger	489 042	-130 905	103	618 222	-246 745
Maskiner og redskap	11 373	120 221	6 907	48 067	101 700
Melkevot (ku og geit)	58 540	151 496	161 418	82 604	9 315
Sum nettoinvesteringer	562 956	153 476	175 170	779 805	-116 072

1) Inkl. nyttel halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 35 årskyr - driftsform melk

Tabell 6c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	47 148	46 954	73 457	42 020	47 395
Andre planteprodukter	20 061	43 203	60 930	35 791	61 529
Planteprodukter i alt	67 209	90 157	134 387	77 811	108 923
Storfe, melk	2 010 071	2 222 147	2 101 437	2 082 879	2 395 875
Storfe, livdyr	87 112	100 815	78 529	87 339	80 561
Kuslakt	302 176	275 566	290 480	270 845	368 186
Annet storfeslakt	331 897	223 085	314 215	305 641	448 997
Andre inntekter, husdyrholdet	50	174	294		2 787
Husdyrprodukt i alt	2 731 305	2 821 787	2 784 955	2 746 704	3 296 406
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	83 096	92 225	93 271	102 260	100 076
Arealtilskudd, grovfôr	66 080	80 542	84 861	92 656	97 717
Arealtilskudd, korn	9 898	14 820	15 077	15 024	14 738
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	169 239	175 151	183 179	207 818	217 223
Bunnfradrag	-6 000	-6 000	-6 000	-7 550	-6 261
Driftstilskudd melk ku	132 050	149 174	155 648	166 965	179 661
Distriktstilskudd storfe	162 479	172 087	205 840	202 911	222 563
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Beitetilskudd	33 218	27 842	34 383	36 165	39 110
Regionale miljøtilskudd	6 517	9 529	13 536	15 394	21 230
Refunderte avløserutgifter	89 739	86 415	87 755	113 483	110 262
Andre tilskudd	7 431	28 987	3 189	5 170	19 270
Tilskudd i alt	753 746	830 771	870 739	950 295	1 015 589
Leieinntekter, traktor og redskap	24 073	47 004	36 854	35 510	37 010
Andre inntekter	1 225	54 855	49 681	28 207	79 550
Produksjonsinntekter i alt	3 577 559	3 844 574	3 876 615	3 838 528	4 537 479

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraffôr	731 308	813 884	821 979	836 163	943 802
Andre førkostnader inkl. beiteleie	83 885	92 864	60 869	83 783	99 882
Såvarer	23 842	34 393	25 275	40 513	32 583
Handelsgjødsele og kalk	112 606	154 437	136 544	149 045	151 239
Plantevernmidler	5 788	6 371	6 566	7 740	6 952
Konserveringsmidler	17 850	24 422	30 822	33 508	30 526
Andre forbruksartikler m.v.	238 648	252 694	267 229	273 125	291 471
Kjøp av dyr	46 574	21 847	40 510	16 782	82 095
Sum variable kostnader	1 260 501	1 400 912	1 389 794	1 440 660	1 638 549
Leid arbeid	172 484	174 036	178 784	207 232	228 082
Drivstoff	60 817	86 877	78 575	75 977	87 829
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	21 024	18 059	15 778	33 170	16 403
Vedl.h. driftsbygninger	154 510	164 914	154 038	180 530	198 034
Vedl.h. traktor og maskiner	110 943	123 514	118 402	118 541	143 352
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 149	2 724	2 675	3 034	2 953
Avskr. driftsbygninger	309 666	337 400	339 385	384 223	384 227
Avskr. traktor og maskiner	145 205	162 195	167 559	170 383	180 581
Maskinleie	229 092	264 434	250 201	316 369	273 025
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾			1 171	435	864
Leie av kvote ²⁾	55 906	69 885	72 412	87 536	108 098
Andre faste kostnader	264 380	302 496	314 604	296 978	346 358
Sum faste kostnader	1 526 177	1 706 533	1 693 583	1 874 407	1 969 806
Kostnader i alt	2 786 678	3 107 445	3 083 377	3 315 067	3 608 356
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,20	2,40	2,20	2,68	2,60
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,53	1,57	1,58	1,70	1,63
Netto mekaniseringskostnader pr daa	950	994	950	1012	999

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 35 årskyr - driftsform melk

Tabell 6e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	790 881	737 128	793 238	523 461	929 123
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	176 518	191 475	192 261	203 528	216 403
Familiens arbeidsfortjeneste	614 363	545 653	600 978	319 933	712 720
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	344 517	312 109	316 349	177 750	389 359
Lønnsevne	786 847	719 689	779 761	527 165	940 802
Lønnsevne pr. time	192,02	176,77	181,23	124,36	215,60
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	360 112	340 101	339 655	241 364	414 226
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	351 777	329 740	322 827	192 973	410 601
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	790 881	737 128	793 238	523 461	929 123
Driftsoverskudd, skogbruk	4 407	28 423	- 3 159	37 956	38 403
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	82 695	89 661	101 711	75 288	99 810
Driftsoverskudd, andre næringer	16 713	21 682	- 28 491	65 421	74 243
Lønnsinntekt	308 755	500 490	376 431	394 917	400 669
Pensjoner og sykepenger	63 536	48 550	75 525	105 921	98 340
Gevinst/utbytte verdipapir	3 777	15 476	8 568	11 264	16 604
Familiens arbeid på nyanlegg	20 219	6 353	9 659	3 060	2 043
Renteinntekter	9 444	10 439	12 580	7 913	6 008
- Renteutgifter	199 681	211 309	239 315	241 693	237 730
- Kårutgifter	14 772	19 350	16 481	16 336	21 269
Nettoinntekt	1 085 974	1 227 543	1 090 267	967 172	1 406 245
Privatforbruk ekskl. skatt	547 390	794 778	678 904	628 502	585 394
Betalte skatter	300 408	361 050	366 940	288 359	296 829

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	698 602	991 048	833 195	713 145	871 705
Andre krav	538 435	676 696	581 940	701 888	777 532
Omløpsmidler, jordbruk	588 093	600 038	678 436	645 168	773 751
Omløpsmidler, skogbruk	417	264	231	267	448
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	133	114	100	9 498	8 314
Omløpsmidler, andre næringer	370 530	554 370	527 642	609 108	608 258
Omløpsmidler i alt	2 196 210	2 822 530	2 621 544	2 679 075	3 040 007
Anleggsmidler, jordbruk	8 554 438	9 049 608	9 061 970	9 936 933	10 132 945
Anleggsmidler, skogbruk	205 304	377 327	341 010	404 419	443 752
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	57 000	237 753	301 976	486 858	513 475
Anleggsmidler, andre næringer		117 873	417 840	439 367	364 044
Privat hovedbygninger	595 428	987 609	957 093	1 286 860	1 142 748
Privat, annet	244 002	343 961	314 384	419 741	440 968
Anleggsmidler i alt	9 656 171	11 114 131	11 394 272	12 974 179	13 037 933
Eiendeler i alt	11 852 381	13 936 661	14 015 817	15 653 253	16 077 940
Eiendeler i jordbruket	9 142 532	9 649 647	9 740 406	10 582 101	10 906 696
Kortsiktig gjeld	755 747	1 033 877	992 168	1 258 435	1 246 960
Langsiktig gjeld	5 704 419	6 337 237	6 491 334	7 818 121	8 034 161
Gjeld i alt	6 460 166	7 371 115	7 483 501	9 076 556	9 281 121
Endring i året, kroner	348 537	242 001	278 323	1 344 679	191 657
Egenkapital	5 392 215	6 565 546	6 532 315	6 576 698	6 796 819
Egenkapitalprosent	45	47	47	42	42
Endring i året (sparing)	213 613	139 791	424 486	144 594	391 102
Arbeidskapital	1 440 463	1 788 653	1 629 377	1 420 640	1 793 047
Endring i året	-80 944	-48 986	458 138	-150 186	578 752
¹⁾ Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	15	14	14	13	11
Brukers alder	50	50	51	52	53
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	7,0	7,1	9,0	3,8	
Grovfôr, daa	406,9	422,9	451,0	487,3	498,5
Annet areal, daa	6,9	2,8	3,4	3,5	6,6
Jordbruksareal, daa	420,9	432,9	463,4	494,7	505,1
- herav leid areal, daa	246,1	264,2	300,6	324,9	335,1
Korn, FEm pr daa	440	272	514	444	
Grovfôr, FEm pr daa	397	416	398	379	384
Jordbruksareal, FEm pr daa	391	411	397	377	379
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	35,4	37,7	38,3	40,0	42,6
Kumelk, liter omsatt	251 854	277 265	284 071	307 262	328 490
Melkevot	256 702	300 490	291 365	333 485	357 024
Produsert melk pr årsku, kg	7 781	8 036	8 119	8 324	8 464
Storfekjøtt, kg omsatt	6 753	7 686	9 579	8 892	8 647
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 406	2 318	2 298	2 414	2 673
Ektefelle	190	121	127	186	12
Barn under 17 år				12	2
Sum familie	2 596	2 439	2 425	2 612	2 687
Leid arbeid	1 044	1 102	1 185	1 195	1 209
Sum timer i jordbruket	3 640	3 542	3 609	3 807	3 896
Sum timer familie i skogbruket	19	12	13	19	62
Sum timer i tilleggsnæring	103	101	110	106	122
Familiens arbeid på nyanlegg	119	64	43		
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 046	1 083	921	1 036	650
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,29	1,97	2,54	2,76	
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	5,57	5,66	5,46	5,23	5,84
Kukjøtt, kr pr kg	46,00	42,93	42,70	44,63	48,20
Annet storfekjøtt, kr pr kg	51,28	49,62	50,10	50,38	57,01

Tabell 7b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	11 349	4 595	22 547	-25 421	-4 440
Driftsbygninger	741 099	703 714	-35 983	-1 257	-262 308
Maskiner og redskap	36 732	86 238	89 536	25 065	81 041
Melkevot (ku og geit)	70 248	130 310	148 225	145 837	19 393
Sum nettoinvesteringer	859 428	924 857	224 325	144 223	-166 314

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	7 262	3 545	10 996	3 546	
Andre planteprodukter	4 977	31 762	45 552	27 121	21 983
Planteprodukter i alt	12 238	35 307	56 547	30 667	21 983
Storfe, melk	1 402 856	1 570 036	1 550 298	1 606 759	1 919 334
Storfe, livdyr	59 514	47 621	45 376	79 909	57 774
Kuslakt	173 603	196 093	188 645	219 589	243 052
Annet storfeslakt	250 390	181 247	233 390	242 532	362 388
Andre inntekter, husdyrholdet	- 484	549	628		892
Husdyrprodukt i alt	1 885 879	1 995 545	2 018 337	2 148 789	2 583 441
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	62 705	64 963	69 711	74 774	79 860
Arealtilskudd, grovfôr	67 172	84 258	94 676	98 304	112 150
Arealtilskudd, korn	5	1 950	2 093	3 034	
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	135 778	144 789	153 745	170 172	184 961
Bunnfradrag	-6 000	-6 000	-6 000	-7 154	-6 000
Driftstilskudd melk ku	132 050	153 479	173 605	188 057	193 530
Distriktstilskudd storfe	142 519	162 144	195 201	205 998	216 483
Distriktstilskudd sau	133	113	156		
Grunntilskudd sau	1 016	809	1 033		
Beitetilskudd	21 500	18 016	23 269	23 283	23 905
Regionale miljøtilskudd	3 952	6 949	3 497	5 263	8 652
Refunderte avløserutgifter	87 330	89 274	86 128	100 621	117 568
Andre tilskudd	5 159	279		7 049	-378
Tilskudd i alt	653 320	721 022	797 113	869 400	930 732
Leieinntekter, traktor og redskap	21 956	40 600	32 624	26 116	18 743
Andre inntekter	5 793	89 717	28 083	85 460	17 171
Produksjonsinntekter i alt	2 579 186	2 882 191	2 932 705	3 160 432	3 572 069

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftfôr	492 281	593 588	592 494	660 089	715 604
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	48 478	78 611	79 646	59 915	63 473
Såvarer	9 204	13 691	9 461	23 781	16 554
Handelsgjødsel og kalk	89 144	111 934	120 514	124 419	119 198
Plantevernmidler	2 326	2 283	2 315	3 366	3 061
Konserveringsmidler	10 361	22 177	22 507	26 798	29 378
Andre forbruksartikler m.v.	187 807	208 177	221 387	218 531	253 619
Kjøp av dyr	63 401	26 777	29 673	25 505	26 590
Sum variable kostnader	903 002	1 057 237	1 077 996	1 142 404	1 227 477
Leid arbeid	189 268	201 626	227 207	238 767	250 633
Drivstoff	43 982	64 670	60 430	53 326	59 153
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	19 112	11 590	7 498	19 974	16 402
Vedl.h. driftsbygninger	101 985	133 947	127 689	142 908	165 833
Vedl.h. traktor og maskiner	81 817	86 771	87 963	93 171	121 353
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 853	3 099	3 099	3 757	4 440
Avskr. driftsbygninger	193 638	244 726	253 519	279 486	291 356
Avskr. traktor og maskiner	87 228	95 202	106 141	107 807	125 533
Maskinleie	178 373	199 549	229 076	246 227	220 459
Leie av dyr ²⁾			714	769	1 634
Leie av bygninger ²⁾					
Leie av kvote ²⁾	31 833	39 861	39 466	72 849	76 613
Andre faste kostnader	192 593	213 146	223 518	230 103	261 090
Sum faste kostnader	1 122 681	1 294 185	1 366 320	1 489 145	1 594 498
Kostnader i alt	2 025 683	2 351 422	2 444 316	2 631 549	2 821 976
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,33	2,37	2,55	2,65	2,76
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,53	1,52	1,65	1,60	1,61
Netto mekaniseringskostnader pr daa	914	975	1012	996	1045

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	553 503	530 769	488 389	528 884	750 093
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	110 084	134 358	146 231	154 084	161 407
Familiens arbeidsfortjeneste	443 419	396 411	342 158	374 800	588 687
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	298 943	279 739	241 263	241 720	377 616
Lønnsevne	632 686	598 037	569 365	613 567	839 320
Lønnsevne pr. time	173,83	168,86	157,75	161,18	215,44
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	326 025	318 224	295 010	305 298	407 104
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	305 993	288 779	246 736	252 258	390 640
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	553 503	530 769	488 389	528 884	750 093
Driftsoverskudd, skogbruk	6 524	- 1 422	- 1 152	3 863	- 1 180
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	43 097	7 487	46 262	24 758	17 656
Driftsoverskudd, andre næringer	- 1 256	- 13 872	7 376	- 3 299	2 461
Lønnsinntekt	294 606	311 846	300 482	328 616	233 832
Pensjoner og sykepenger	56 909	53 899	117 037	69 991	68 512
Gevinst/utbytte verdipapir	3 017	6 223	17 203	10 497	6 426
Familiens arbeid på nyanlegg	23 248	12 162	8 794		
Renteinntekter	10 139	6 288	7 198	5 317	3 079
- Renteutgifter	136 276	155 374	173 016	172 310	157 719
- Kårutgifter	7 306	8 598	9 152	9 262	14 510
Nettoinntekt	846 206	749 406	809 420	787 055	908 651
Privatforbruk ekskl. skatt	435 594	487 683	445 680	422 904	447 948
Betalte skatter	221 517	238 013	236 785	195 474	201 638

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	622 257	516 880	520 635	391 566	478 521
Andre krav	462 070	508 209	366 806	613 137	500 635
Omløpsmidler, jordbruk	381 207	429 656	437 302	473 548	564 021
Omløpsmidler, skogbruk	349	375	375	185	218
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	27 232	31 146	28 710	16 620	19 651
Omløpsmidler, andre næringer	498 954	469 692	469 205	579 467	170 785
Omløpsmidler i alt	1 992 068	1 955 957	1 823 033	2 074 523	1 733 832
Anleggsmidler, jordbruk	5 594 896	6 771 432	6 984 733	7 331 913	7 515 135
Anleggsmidler, skogbruk	113 305	125 238	152 917	136 225	133 892
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	144 977	152 466	146 360	151 071	145 820
Anleggsmidler, andre næringer	38 360	36 757	32 414	13 438	
Privat hovedbygninger	342 230	338 268	381 040	556 566	312 307
Privat, annet	125 536	156 191	181 084	140 125	150 678
Anleggsmidler i alt	6 359 303	7 580 352	7 878 548	8 329 338	8 257 832
Eiendeler i alt	8 351 372	9 536 310	9 701 581	10 403 861	9 991 664
Eiendeler i jordbruket	5 976 103	7 201 087	7 422 035	7 805 460	8 079 156
Kortsiktig gjeld	598 370	782 699	683 440	930 916	1 088 117
Langsiktig gjeld	3 541 999	4 464 251	4 538 849	4 927 244	4 678 119
Gjeld i alt	4 140 369	5 246 949	5 222 289	5 858 160	5 766 236
Endring i året, kroner	600 311	821 884	-24 660	257 954	-199 643
Egenkapital	4 211 003	4 289 361	4 479 292	4 545 701	4 225 428
Egenkapitalprosent	50	45	46	44	42
Endring i året (sparing)	237 131	125 401	189 931	238 797	481 984
Arbeidskapital	1 393 698	1 173 259	1 139 593	1 143 607	645 715
Endring i året	-87 253	-119 606	-33 666	-26 368	333 365
¹⁾ Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	28	29	27	28	24
Brukers alder	50	50	51	50	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	44,0	60,9	74,3	57,8	53,1
Grovfôr, daa	409,0	451,6	485,9	491,3	547,5
Annet areal, daa	2,2	1,9	1,2	1,4	2,1
Jordbruksareal, daa	455,3	514,5	561,4	550,5	602,7
- herav leid areal, daa	184,6	213,2	247,9	250,2	274,4
Korn, FEm pr daa	427	387	486	379	405
Grovfôr, FEm pr daa	400	382	415	354	373
Jordbruksareal, FEm pr daa	403	381	424	356	375
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	31,4	35,7	36,9	36,9	42,4
Kumelk, liter omsatt	227 707	264 054	275 655	280 317	326 965
Melkevot	235 627	281 455	281 431	313 376	350 651
Produsert melk pr årsku, kg	7 999	8 124	8 159	8 310	8 477
Storfekjøtt, kg omsatt	8 280	7 674	10 206	8 241	10 181
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 569	2 627	2 685	2 556	2 641
Ektefelle	479	422	409	219	211
Barn under 17 år	8	6	14	15	13
Sum familie	3 057	3 055	3 108	2 790	2 865
Leid arbeid	916	1 056	1 027	1 253	1 326
Sum timer i jordbruket	3 973	4 111	4 135	4 043	4 191
Sum timer familie i skogbruket	42	71	75	62	51
Sum timer i tilleggsnæring	67	123	93	103	165
Familiens arbeid på nyanlegg	72	52	37	13	13
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	818	1 165	1 091	1 194	1 398
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,55	2,64	2,80	2,84	2,95
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	5,64	5,64	5,46	5,28	5,79
Kukjøtt, kr pr kg	47,48	43,90	43,63	44,71	49,93
Annet storfekjøtt, kr pr kg	52,63	50,86	49,22	50,60	55,98

Tabell 8b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	23 621	21 595	8 247	28 191	34 981
Driftsbygninger	111 193	181 590	-41 824	839 951	-175 228
Maskiner og redskap	31 949	81 188	2 896	22 199	16 532
Melkevot (ku og geit)	53 997	115 109	136 901		2 314
Sum nettoinvesteringer	220 761	399 482	106 220	890 341	-121 401

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	42 321	57 647	102 210	58 514	62 621
Andre planteprodukter	32 685	36 424	62 149	37 504	65 284
Planteprodukter i alt	75 006	94 070	164 359	96 018	127 905
Storfe, melk	1 285 195	1 489 106	1 504 051	1 479 520	1 892 914
Storfe, livdyr	59 219	57 890	69 464	57 018	60 117
Kuslakt	210 047	199 700	230 563	213 593	326 965
Annet storfeslakt	229 824	180 125	221 907	219 995	366 582
Andre inntekter, husdyrholdet	57	229	342	465	1 930
Husdyrprodukt i alt	1 784 341	1 927 050	2 026 327	1 970 591	2 648 508
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	69 027	75 796	83 215	87 576	90 156
Arealtilskudd, grovfôr	47 558	53 282	58 047	62 603	67 907
Arealtilskudd, korn	11 108	16 009	20 228	19 026	19 119
Arealtilskudd, annet	56	17	40	51	106
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	133 718	139 339	148 513	166 231	188 301
Bunnfradrag	-6 000	-6 208	-6 000	-7 098	-6 282
Driftstilskudd melk ku	132 050	145 705	161 084	174 447	183 288
Distriktstilskudd storfe	97 933	99 197	121 104	115 176	144 308
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Beitetilskudd	27 592	23 338	28 264	33 016	39 623
Regionale miljøtilskudd	9 964	4 649	12 819	13 325	23 188
Refunderte avløserutgifter	91 318	83 310	93 873	106 796	104 381
Andre tilskudd	1 692	21 569	2 650	1 239	21 192
Tilskudd i alt	616 018	656 003	723 836	772 388	875 287
Leieinntekter, traktor og redskap	21 914	32 804	27 688	31 702	36 994
Andre inntekter	1 412	29 320	59 851	48 111	83 798
Produksjonsinntekter i alt	2 498 690	2 739 248	3 002 060	2 918 809	3 772 492

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftfôr	464 194	541 280	580 349	587 682	746 616
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	45 056	51 002	37 529	67 111	80 732
Såvarer	21 978	26 371	22 785	29 668	29 506
Handelsgjødsel og kalk	75 869	111 318	108 609	110 722	131 062
Plantevernmidler	4 351	4 351	5 590	7 086	6 708
Konserveringsmidler	15 252	16 318	22 860	21 484	22 944
Andre forbruksartikler m.v.	153 414	176 803	190 920	204 702	228 798
Kjøp av dyr	20 575	21 203	35 256	22 831	86 768
Sum variable kostnader	800 689	948 646	1 003 898	1 051 286	1 333 135
Leid arbeid	140 246	143 948	144 129	172 014	169 671
Drivstoff	44 352	61 846	63 142	60 645	81 414
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	13 264	13 087	12 444	21 900	15 137
Vedl.h. driftsbygninger	91 535	95 899	99 917	124 582	149 004
Vedl.h. traktor og maskiner	85 227	97 218	91 443	95 871	113 961
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 743	1 900	2 257	2 380	2 583
Avskr. driftsbygninger	156 572	204 184	227 056	255 798	303 408
Avskr. traktor og maskiner	119 669	135 286	149 349	146 973	165 827
Maskinleie	115 716	169 629	206 435	222 288	228 880
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	306		1 093	163	868
Leie av kvote ²⁾	25 287	40 641	47 316	57 693	79 595
Andre faste kostnader	198 157	224 267	262 577	247 506	311 540
Sum faste kostnader	992 074	1 187 904	1 307 158	1 407 813	1 621 889
Kostnader i alt	1 792 763	2 136 550	2 311 057	2 459 099	2 955 025
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,98	2,32	2,14	2,65	2,57
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,60	1,72	1,84	1,85	1,78
Netto mekaniseringskostnader pr daa	799	884	906	943	964

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	705 927	602 697	691 004	459 710	817 467
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	105 712	127 178	138 778	150 236	179 527
Familiens arbeidsfortjeneste	600 216	475 519	552 225	309 473	637 940
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	335 140	256 921	296 751	174 714	340 974
Lønnsevne	740 462	619 467	696 355	481 487	807 611
Lønnsevne pr. time	186,38	150,68	168,40	119,10	192,68
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	355 535	288 788	320 404	230 762	372 029
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	349 167	269 900	308 436	188 347	361 042
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	705 927	602 697	691 004	459 710	817 467
Driftsoverskudd, skogbruk	22 776	20 292	21 036	18 337	81 988
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	49 944	72 005	70 298	85 161	105 764
Driftsoverskudd, andre næringer	12 604	20 758	- 20 969	56 119	80 430
Lønnsinntekt	229 485	358 686	354 624	397 389	458 497
Pensjoner og sykepenger	75 195	70 519	65 140	83 585	85 253
Gevinst/utbytte verdipapir	20 837	15 517	14 967	9 339	10 373
Familiens arbeid på nyanlegg	15 661	10 524	9 366	2 818	2 761
Renteinntekter	12 713	10 627	14 555	7 411	6 863
- Renteutgifter	110 337	146 533	172 513	182 551	205 116
- Kårutgifter	14 115	18 248	17 854	15 930	17 392
Nettoinntekt	1 020 690	1 016 844	1 029 655	921 387	1 426 889
Privatforbruk ekskl. skatt	525 547	691 439	665 431	608 922	589 842
Betalte skatter	295 557	315 046	353 109	260 252	288 868

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	792 523	922 353	899 215	862 577	1 069 845
Andre krav	486 622	640 722	631 727	604 576	789 532
Omløpsmidler, jordbruk	422 211	446 533	543 752	496 355	675 178
Omløpsmidler, skogbruk	711	673	1 000	843	385
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	86	83	89	86	
Omløpsmidler, andre næringer	217 866	311 151	389 257	399 862	596 751
Omløpsmidler i alt	1 920 018	2 321 515	2 465 040	2 364 298	3 131 690
Anleggsmidler, jordbruk	4 968 764	6 111 259	6 474 022	7 456 994	8 367 691
Anleggsmidler, skogbruk	248 470	318 283	328 942	333 985	372 424
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	100 127	164 659	258 636	401 577	439 231
Anleggsmidler, andre næringer		85 356	371 413	360 909	394 382
Privat hovedbygninger	841 675	1 181 300	1 326 364	1 240 767	1 368 028
Privat, annet	247 152	300 971	374 036	348 838	387 679
Anleggsmidler i alt	6 406 189	8 161 829	9 133 415	10 143 070	11 329 434
Eiendeler i alt	8 326 207	10 483 344	11 598 455	12 507 368	14 461 124
Eiendeler i jordbruket	5 390 975	6 557 793	7 017 774	7 953 349	9 042 869
Kortsiktig gjeld	634 720	883 950	949 035	902 850	958 030
Langsiktig gjeld	2 982 484	4 242 861	4 565 706	6 057 107	7 006 755
Gjeld i alt	3 617 204	5 126 811	5 514 741	6 959 957	7 964 785
Endring i året, kroner	116 306	488 397	307 058	1 419 388	388 299
Egenkapital	4 709 003	5 356 533	6 083 714	5 547 411	6 496 339
Egenkapitalprosent	57	51	52	44	45
Endring i året (sparing)	211 342	163 026	316 139	-54 044	399 154
Arbeidskapital	1 285 298	1 437 565	1 516 005	1 461 448	2 173 660
Endring i året	-168 461	16 738	165 603	66 127	631 593
¹⁾ Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	15	16	15	14	15
Brukers alder	46	44	46	47	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	2,9	2,4	3,3	3,1	
Grovfôr, daa	321,9	359,4	377,2	374,8	409,7
Annet areal, daa	2,9	2,5	0,1	0,1	
Jordbruksareal, daa	327,7	364,3	380,6	378,0	409,7
- herav leid areal, daa	146,1	168,1	178,5	177,2	196,7
Korn, FEm pr daa	325	360	300	334	
Grovfôr, FEm pr daa	370	352	364	316	349
Jordbruksareal, FEm pr daa	369	352	364	316	349
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	23,0	26,2	26,4	25,4	28,8
Kumelk, liter omsatt	162 414	187 542	187 497	180 368	217 368
Melkevot	168 542	202 895	194 145	197 488	225 293
Produsert melk pr årsku, kg	7 810	7 936	7 899	7 793	8 279
Storfe kjøtt, kg omsatt	4 827	4 297	6 194	5 682	5 944
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 050	2 276	2 307	2 379	2 482
Ektefelle	579	524	529	575	513
Barn under 17 år	15	12	11	22	12
Sum familie	2 644	2 812	2 848	2 976	3 007
Leid arbeid	785	744	754	787	877
Sum timer i jordbruket	3 429	3 556	3 601	3 764	3 884
Sum timer familie i skogbruket	74	94	96	103	96
Sum timer i tilleggsnæring	185	194	229	201	124
Familiens arbeid på nyanlegg	40	52	13	13	98
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 187	1 133	1 104	1 187	1 233
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg					
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	5,65	5,65	5,52	5,29	5,75
Kukjøtt, kr pr kg	46,12	43,36	42,65	44,02	48,60
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	53,00	47,70	49,56	50,06	54,25

Tabell 9b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	33 375	26 275	19 850	39 292	17 016
Driftsbygninger	-96 129	208 930	-95 198	-59 138	-1 387
Maskiner og redskap	-11 120	54 058	-20 085	50 398	79 004
Melkevot (ku og geit)	-299	19 659	48 000		15 036
Sum nettoinvesteringer	-74 173	308 923	-47 433	30 552	109 669

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	322	-2 135			
Andre planteprodukter	8 067	17 517	36 484	24 396	42 998
Planteprodukter i alt	8 389	15 382	36 484	24 396	42 998
Storfe, melk	918 050	1 060 498	1 034 985	953 760	1 249 584
Storfe, livdyr	53 919	63 623	58 539	52 234	69 535
Kuslakt	151 645	143 065	131 556	147 251	196 476
Annet storfeslakt	111 211	71 533	157 060	153 998	173 141
Andre inntekter, husdyrholdet			470		2 551
Husdyrprodukt i alt	1 234 826	1 338 719	1 382 610	1 307 243	1 691 287
Kulturlandskapsstilsudd ¹⁾	51 714	53 762	56 782	58 913	60 601
Arealtilsudd, grovfôr	63 350	82 599	93 239	95 913	102 124
Arealtilsudd, korn	575	664	642	954	
Arealtilsudd, annet					
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	104 473	112 176	114 610	129 586	141 106
Bunnfradrag	-6 333	-6 000	-6 000	-6 000	-6 187
Driftstilsudd melk ku	132 050	157 526	182 363	200 867	207 006
Distriktstilsudd storfe	91 575	97 516	127 152	130 151	155 052
Distriktstilsudd sau					
Grunntilsudd sau					
Beitetilsudd	24 881	27 643	29 139	33 323	35 503
Regionale miljøtilsudd	21 544	24 671	28 539	31 723	24 174
Refundererte avløserutgifter	95 679	91 512	83 796	88 319	87 214
Andre tilskudd	6 881	10 905	333	9 225	19 267
Tilskudd i alt	586 388	652 973	710 596	772 974	825 859
Leieinntekter, traktor og redskap	25 248	30 227	16 068	24 365	24 534
Andre inntekter	2 676	31 296	1 998	50 139	13 909
Produksjonsinntekter i alt	1 857 528	2 068 597	2 147 756	2 179 117	2 598 587

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftfôr	340 449	389 387	400 714	392 536	507 092
Andre førkostnader inkl. beiteleie	36 885	25 231	33 866	58 993	48 990
Såvarer	11 655	15 281	13 951	14 044	16 428
Handelsgjødsel og kalk	55 488	69 893	70 103	72 353	78 621
Plantevernmidler	2 727	2 149	1 368	1 686	1 843
Konserveringsmidler	12 771	15 460	14 080	15 024	12 992
Andre forbruksartikler m.v.	135 451	155 633	159 117	160 977	194 666
Kjøp av dyr	19 093	21 191	14 828	28 967	21 964
Sum variable kostnader	614 518	694 225	708 028	744 580	882 595
Leid arbeid	142 349	123 554	136 403	127 419	140 747
Drivstoff	39 543	47 452	45 607	43 688	44 932
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	16 042	9 469	8 698	16 789	14 517
Vedl.h. driftsbygninger	55 378	65 032	82 809	81 502	95 413
Vedl.h. traktor og maskiner	75 314	74 512	88 625	87 454	92 743
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 637	1 624	1 568	1 536	1 628
Avskr. driftsbygninger	95 326	125 549	129 512	118 424	137 459
Avskr. traktor og maskiner	75 749	82 698	85 998	93 253	104 999
Maskinleie	58 255	72 348	98 919	82 520	114 754
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾					
Leie av kvote ²⁾	19 219	19 035	26 787	17 294	27 297
Andre faste kostnader	144 599	168 428	176 358	163 851	195 862
Sum faste kostnader	723 412	789 702	881 285	833 728	970 350
Kostnader i alt	1 337 929	1 483 927	1 589 312	1 578 308	1 852 946
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,96	2,03	2,29	2,49	2,45
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,46	1,39	1,69	1,65	1,61
Netto mekaniseringskostnader pr daa	723	715	833	787	854

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilsuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	519 599	584 670	558 444	600 808	745 641
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	65 374	76 112	80 268	76 397	90 485
Familiens arbeidsfortjeneste	454 224	508 558	478 176	524 411	655 156
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	302 856	315 034	295 404	298 143	367 778
Lønnsevne	596 574	632 112	614 579	651 830	795 903
Lønnsevne pr. time	174,00	177,77	170,66	173,18	204,90
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	335 746	339 794	324 429	332 863	396 257
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	321 101	329 142	306 927	313 612	389 305
Regnskapsammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	519 599	584 670	558 444	600 808	745 641
Driftsoverskudd, skogbruk	4 516	8 798	6 544	26 362	9 935
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	105 483	99 691	132 053	86 627	93 287
Driftsoverskudd, andre næringer	65 762	13 664	16 128	18 409	5 046
Lønnsinntekt	280 943	288 939	285 980	315 988	364 158
Pensjoner og sykepenger	42 282	36 709	29 239	26 324	32 824
Gevinst/utbytte verdipapir	23 635	25 622	8 217	12 069	23 690
Familiens arbeid på nyanlegg	7 434	9 895	2 762	2 731	19 964
Renteinntekter	12 106	10 378	12 523	13 201	6 459
- Renteutgifter	56 558	76 427	92 698	75 243	76 675
- Kårutgifter	11 320	19 670	16 729	18 213	21 212
Nettoinntekt	993 882	982 270	942 462	1 009 063	1 203 117
Privatforbruk ekskl. skatt	594 957	688 031	569 516	595 022	579 125
Betalte skatter	252 489	273 302	245 588	217 148	253 006

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	834 930	828 783	869 295	908 756	952 077
Andre krav	309 228	421 460	377 088	359 265	352 492
Omløpsmidler, jordbruk	242 417	278 896	328 215	302 358	368 235
Omløpsmidler, skogbruk	300	218	1 651	818	567
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	308 315	267 470	376 758	496 790	579 191
Omløpsmidler i alt	1 695 190	1 796 826	1 953 006	2 067 987	2 252 562
Anleggsmidler, jordbruk	2 995 141	3 689 842	3 675 295	3 539 914	4 266 547
Anleggsmidler, skogbruk	112 766	231 095	243 588	262 787	312 687
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	136 991	278 096	326 133	281 229	430 262
Anleggsmidler, andre næringer	31 918	18 790	19 032	19 310	13 467
Privat hovedbygninger	779 273	881 391	792 471	954 395	1 041 659
Privat, annet	194 154	177 605	203 441	335 112	403 506
Anleggsmidler i alt	4 250 242	5 276 819	5 259 962	5 392 747	6 468 127
Eiendeler i alt	5 945 432	7 073 645	7 212 968	7 460 735	8 720 689
Eiendeler i jordbruket	3 237 558	3 968 738	4 003 510	3 842 271	4 634 782
Kortsiktig gjeld	305 946	568 888	380 389	387 640	432 686
Langsiktig gjeld	1 690 381	2 184 841	2 474 967	2 391 755	2 767 264
Gjeld i alt	1 996 327	2 753 730	2 855 356	2 779 396	3 199 950
Endring i året, kroner	50 428	365 638	-43 352	162 359	-21 858
Egenkapital	3 949 105	4 319 916	4 357 612	4 681 339	5 520 739
Egenkapitalprosent	66	61	60	63	63
Endring i året (sparing)	166 424	68 780	214 075	244 063	474 342
Arbeidskapital	1 389 244	1 227 938	1 572 617	1 680 347	1 819 875
Endring i året	47 489	-207 220	378 153	72 921	221 996
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 10a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	23	22	24	26	24
Brukers alder	51	53	54	52	52
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	49,8	52,1	48,5	61,0	72,7
Grovfôr, daa	401,0	422,3	407,0	424,7	428,3
Annet areal, daa	3,2	2,7	3,3	2,4	0,1
Jordbruksareal, daa	454,0	477,1	458,8	488,2	501,1
- herav leid areal, daa	236,2	252,8	243,5	265,3	274,7
Korn, FEm pr daa	423	479	534	393	474
Grovfôr, FEm pr daa	353	325	340	304	307
Jordbruksareal, FEm pr daa	358	340	358	314	331
Husdyrproduksjon					
Antall kalvinger	29,4	35,3	32,7	35,2	36
Storfekjøtt, kg omsatt	9 841	8 901	9 696	9 368	8 254
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 142	1 132	1 025	1 100	1 214
Ektefelle	358	392	375	318	281
Barn under 17 år	27	49	40	26	31
Sum familie	1 527	1 574	1 440	1 444	1 526
Leid arbeid	498	621	481	556	473
Sum timer i jordbruket	2 025	2 194	1 922	2 000	1 999
Sum timer familie i skogbruket	59	44	42	65	54
Sum timer i tilleggsnæring	217	205	267	237	285
Familiens arbeid på nyanlegg	7	50	13	7	2
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 764	1 678	1 716	1 620	1 554
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,36	2,42	2,50	2,50	2,68
Havre, kr pr kg			2,25	2,49	2,42
Kumelk, kr pr l					
Kukjøtt, kr pr kg	47,60	45,62	46,55	47,44	54,79
Annet storfekjøtt, kr pr kg	58,43	56,83	54,60	57,30	62,71

Tabell 10b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	20 596	8 298	4 715	24 590	564
Driftsbygninger	-72 701	177 685	-93 715	8 274	-80 719
Maskiner og redskap	10 753	72 230	94 749	68 634	7 878
Melkevot (ku og geit)					
Sum nettoinvesteringer	-41 352	258 212	5 750	101 497	-72 277

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 10c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	46 298	56 838	61 361	54 377	85 384
Andre planteprodukter	40 808	47 663	52 323	13 879	31 306
Planteprodukter i alt	87 106	104 501	113 684	68 256	116 690
Storfe, melk					
Storfe, livdyr	164 431	136 373	126 968	136 795	145 875
Kuslakt	122 367	163 182	112 510	164 181	163 537
Annet storfeslakt	427 118	338 519	407 786	340 823	402 081
Andre inntekter, husdyrholdet	139	884	427		3 810
Husdyrprodukt i alt	714 054	638 958	647 692	641 799	715 303
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	71 705	68 494	70 727	71 923	77 613
Arealtilskudd, grovfôr	54 267	61 644	66 260	72 437	69 342
Arealtilskudd, korn	11 155	13 993	15 358	15 385	20 127
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	159 935	169 475	159 073	172 300	169 496
Bunnfradrag	-6 906	-6 145	-6 032	-6 000	-6 839
Driftstilskudd til kjøttfeproduksjon	81 469	95 322	95 795	106 081	108 381
Distriktstilskudd storfe	78 514	73 068	79 345	78 701	72 043
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau	134	186			
Beitetilskudd	43 925	40 052	46 928	58 339	56 225
Regionale miljøtilskudd	18 943	21 255	20 554	20 607	19 099
Refundererte avløserutgifter	54 681	59 737	63 135	59 045	60 715
Andre tilskudd	21 023	26 489	9 796	26 003	25 106
Tilskudd i alt	588 844	623 570	620 939	674 823	671 308
Leieinntekter, traktor og redskap	22 873	18 718	18 916	26 342	18 120
Andre inntekter	11 440	26 742	49 056	41 532	39 044
Produksjonsinntekter i alt	1 424 317	1 412 489	1 450 286	1 452 751	1 560 466

Tabell 10d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftfôr	147 828	154 422	154 747	153 146	147 465
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	64 294	83 129	67 683	63 475	40 212
Såvarer	14 586	16 006	11 904	15 142	22 427
Handelsgjødsele og kalk	68 179	68 998	71 819	73 833	77 908
Plantevernmidler	3 363	3 051	3 193	2 928	4 170
Konserveringsmidler	5 502	8 059	8 239	6 222	6 656
Andre forbruksartikler m.v.	73 062	87 384	67 537	82 414	87 522
Kjøp av dyr	89 215	52 072	48 906	32 913	42 522
Sum variable kostnader	466 028	473 120	434 028	430 073	428 882
Leid arbeid	80 083	111 078	90 389	88 372	72 017
Drivstoff	33 364	45 308	41 572	40 839	48 228
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	12 667	10 390	9 744	8 317	9 009
Vedl.h. driftsbygninger	35 122	30 702	44 073	42 687	41 824
Vedl.h. traktor og maskiner	71 184	58 311	54 671	79 508	73 452
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 593	3 026	3 212	3 414	3 554
Avskr. driftsbygninger	98 657	112 293	113 993	117 237	116 953
Avskr. traktor og maskiner	53 797	64 044	76 235	81 341	85 188
Maskinleie	176 856	194 246	198 551	176 498	196 604
Leie av dyr ²⁾				534	
Leie av bygninger ²⁾				1 838	
Leie av kvote ²⁾				1 432	
Andre faste kostnader	170 306	169 509	179 190	186 835	196 051
Sum faste kostnader	734 629	798 908	811 629	828 853	842 877
Kostnader i alt	1 200 657	1 272 028	1 245 657	1 258 926	1 271 759
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,98	2,18	2,22	2,39	2,41
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk					
Netto mekaniseringskostnader pr daa	708	741	795	749	796

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 10e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	223 660	140 462	204 629	193 825	288 707
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	72 488	76 773	80 992	83 035	81 915
Familiens arbeidsfortjeneste	151 172	63 688	123 637	110 790	206 791
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	173 088	72 597	152 078	129 979	223 558
Lønnsevne	231 255	174 767	214 026	199 162	278 808
Lønnsevne pr. time	114,22	79,65	111,37	99,57	139,49
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	226 146	164 915	218 470	197 128	276 639
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	192 451	96 949	168 729	147 041	246 142
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	223 660	140 462	204 629	193 825	288 707
Driftsoverskudd, skogbruk	15 168	7 214	5 517	- 2 031	20 409
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	87 502	81 152	101 169	101 115	102 873
Driftsoverskudd, andre næringer	59 127	47 760	74 136	21 906	34 117
Lønnsinntekt	654 539	656 642	723 985	617 551	547 218
Pensjoner og sykepenger	58 072	107 534	100 842	95 592	111 310
Gevinst/utbytte verdipapir	- 20 232	21 424	17 711	28 840	113 075
Familiens arbeid på nyanlegg	1 199	10 256	2 757	1 380	499
Renteinntekter	15 688	8 338	5 406	3 718	2 415
- Renteutgifter	86 896	90 729	111 607	110 923	105 707
- Kårutgifter	10 609	8 469	9 055	10 979	11 438
Nettoinntekt	997 220	981 584	1 115 492	939 995	1 103 477
Privatforbruk ekskl. skatt	542 364	571 698	557 215	598 946	610 269
Betalte skatter	306 817	314 737	339 592	251 301	231 534

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	616 467	596 264	518 041	453 666	594 866
Andre krav	369 231	421 604	347 838	408 714	448 688
Omløpsmidler, jordbruk	383 450	397 388	415 956	359 729	380 382
Omløpsmidler, skogbruk	879	954	867	713	1 002
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	10 988	11 098	11 009	9 684	9 500
Omløpsmidler, andre næringer	493 797	678 504	841 219	1 028 117	1 150 142
Omløpsmidler i alt	1 874 812	2 105 812	2 134 930	2 260 623	2 584 580
Anleggsmidler, jordbruk	3 217 697	3 579 853	3 648 103	3 823 966	3 718 255
Anleggsmidler, skogbruk	174 236	171 164	172 155	225 621	262 931
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	226 854	234 520	249 305	248 191	280 831
Anleggsmidler, andre næringer	29 728	43 515	78 302	9 765	9 684
Privat hovedbygninger	704 714	716 065	686 825	666 570	745 713
Privat, annet	240 576	260 727	362 712	332 658	416 334
Anleggsmidler i alt	4 593 804	5 005 843	5 197 402	5 306 772	5 433 748
Eiendeler i alt	6 468 617	7 111 655	7 332 332	7 567 395	8 018 328
Eiendeler i jordbruket	3 601 147	3 977 241	4 064 060	4 183 695	4 098 638
Kortsiktig gjeld	364 946	499 793	388 967	407 190	440 469
Langsiktig gjeld	2 709 814	3 019 266	3 076 379	3 224 751	3 458 564
Gjeld i alt	3 074 760	3 519 058	3 465 346	3 631 941	3 899 033
Endring i året, kroner	-3 367	406 471	-175 570	-66 713	97 303
Egenkapital	3 393 857	3 592 597	3 866 986	3 935 454	4 119 295
Egenkapitalprosent	52	51	53	52	51
Endring i året (sparing)	223 231	72 498	352 661	422 979	214 845
Arbeidskapital	1 509 867	1 606 019	1 745 963	1 853 433	2 144 111
Endring i året	195 122	65 796	222 619	268 997	185 518
¹⁾ Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 11a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	19	19	20	19	18
Brukers alder	55	54	55	56	57
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	269,8	278,3	284,4	289,8	290,1
Havre, daa	35,9	49,8	47,6	40,4	47,1
Hvete, daa	3,2	3,2		12,3	
Annet korn, daa		8,8	13,3		4,6
Oljefrø og tørre erter, daa			1,8	0,9	2,2
Korn i alt, daa	308,8	340,1	347,1	343,4	343,9
Grovfôr, daa	16,6	13,6	13,9	18,8	23,3
Annet areal i alt, daa	3,9	5,2	5,0	4,5	7,7
Jordbruksareal, daa	329,3	358,8	366,0	366,7	374,9
- herav leid areal, daa	50,6	88,4	90,0	82,3	86,9
Bygg, kg pr daa	396	375	428	322	384
Havre, kg pr daa	379	278	343	262	362
Hvete, kg pr daa	495	217		431	
Oljefrø, kg pr daa				122	
Korn ialt, FEm pr daa	377	349	395	305	363
Grovfôr, FEm pr daa	384	249	398	265	307
Jordbruksareal, FEm pr daa	378	340	390	299	352
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	481	450	444	515	494
Ektefelle	54	59	43	35	63
Barn under 17 år	9	24			
Sum familie	544	533	487	550	557
Leid arbeid	100	61	65	30	73
Sum timer i jordbruket	644	594	552	580	630
Sum timer familie i skogbruket	68	26	27	24	26
Sum timer i tilleggsnæring	57	50	41	73	45
Familiens arbeid på nyanlegg	12	3	1		17
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 151	2 250	2 203	2 440	2 309
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,46	2,53	2,62	2,70	2,79
Havre, kr pr kg	3,00	2,55	2,61	2,73	2,87
Hvete, kr pr kg	2,60	2,63		2,88	

Tabell 11b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 364	17 591	-15 150	20 935	3 879
Driftsbygninger	145 955	-28 363	3 876	234 131	272 651
Maskiner og redskap	-46 298	-2 370	-9 277	67 848	-27 313
Sum nettoinvesteringer	98 294	-13 142	-20 551	322 914	249 218

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 11c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Bygg	271 473	269 570	319 632	247 959	315 209
Havre	36 811	32 687	43 502	27 834	49 788
Hvete	4 269	1 801		15 239	
Annet korn, oljefrø og tørre erter	37	5 329	17 345	1 027	8 863
Andre planteprodukter	36 782	8 504	14 399	11 625	23 048
Planteprodukter i alt	349 373	317 891	394 878	303 684	396 908
Storfeslakt	1 389				
Andre inntekter, husdyrholdet	- 63		354	463	1 153
Husdyrprodukt i alt	1 327		354	463	1 153
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	56 359	55 808	57 988	60 843	60 471
Arealtilskudd, grovfôr	1 503	1 320	1 389	1 933	1 997
Arealtilskudd, korn	75 259	90 063	98 350	108 510	112 515
Arealtilskudd, annet	291		2 250	1 618	1 708
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	1		584	628	
Bunnfradrag	-6 737	-6 316	-6 000	-7 357	-6 271
Beitetilskudd	101	15	314	330	187
Regionale miljøtilskudd	13 847	21 526	24 074	18 041	22 698
Andre tilskudd	10 725	15 922	12 312	16 981	20 788
Tilskudd i alt	151 349	178 337	191 261	201 528	214 092
Leieinntekter, traktor og redskap	11 655	14 300	9 377	13 007	9 769
Andre inntekter	22 736	33 268	38 120	67 018	6 114
Produksjonsinntekter i alt	536 440	543 796	633 989	585 700	628 036

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Førkostnader i alt	1 098	1 167	120	84	6
Såvarer	33 893	36 704	40 098	40 199	49 419
Handelsgjødsele og kalk	58 630	72 578	73 723	86 378	81 839
Plantevernmidler	19 001	17 052	17 944	18 381	19 016
Konserveringsmidler					
Andre forbruksartikler m.v.	4 059	4 320	5 906	7 932	9 114
Kjøp av dyr	5 144				139
Sum variable kostnader	121 825	131 821	137 791	152 974	159 533
Leid arbeid	13 107	2 035	6 480	3 872	6 853
Drivstoff	22 332	22 252	29 250	19 390	22 773
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	6 258	4 552	4 269	10 641	4 876
Vedl.h. driftsbygninger	15 614	9 930	16 590	23 135	19 852
Vedl.h. traktor og maskiner	39 811	42 909	45 202	51 531	57 444
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 572	2 700	2 007	1 986	2 263
Avskr. driftsbygninger	31 433	32 453	34 309	43 415	55 825
Avskr. traktor og maskiner	70 173	70 707	71 002	81 737	80 843
Maskinleie	74 288	101 819	103 899	104 624	115 426
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾		175	352	393	669
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	88 515	100 824	108 066	110 252	122 928
Sum faste kostnader	363 102	390 356	421 426	450 978	489 752
Kostnader i alt	484 927	522 177	559 217	603 952	649 285
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,65	1,92	1,75	2,33	2,11
Netto mekaniseringskostnader pr daa	624	652	684	698	743

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 11e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	51 513	21 619	74 772	- 18 252	- 21 249
- Renter av jordbruksaktiva 1)	31 957	32 597	33 742	36 975	42 834
Familiens arbeidsfortjeneste	19 557	- 10 978	41 030	- 55 227	- 64 082
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	60 637	- 34 682	138 633	- 181 052	- 197 639
Lønnsevne	32 663	- 8 943	47 510	- 51 355	- 57 230
Lønnsevne pr. time	50,70	-15,06	86,10	-88,53	-90,86
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	122 432	- 11 430	172 137	- 121 904	- 126 111
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	91 919	- 18 054	152 055	- 138 349	- 153 921
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	51 513	21 619	74 772	- 18 252	- 21 249
Driftsoverskudd, skogbruk	14 221	17 735	2 579	1 541	50 226
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	71 734	112 438	1 051 641	708 915	94 165
Driftsoverskudd, andre næringer	27 856	58 085	42 080	32 717	29 445
Lønnsinntekt	755 553	777 325	805 865	901 900	884 753
Pensjoner og sykepenger	120 582	120 155	142 676	129 604	171 975
Gevinst/utbytte verdipapir	8 577	14 239	29 009	43 615	- 5 717
Familiens arbeid på nyanlegg	2 312	551	148		3 657
Renteinntekter	7 407	5 813	6 640	7 739	3 903
- Renteutgifter	59 543	86 888	96 596	81 572	93 697
- Kårutgifter	11 979	10 258	11 629	9 383	10 361
Nettoinntekt	988 232	1 030 815	2 047 184	1 716 824	1 107 101
Privatforbruk ekskl. skatt	652 275	722 469	711 972	699 713	810 310
Betalte skatter	282 341	290 030	325 564	337 589	402 059

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	753 404	726 682	787 275	893 862	913 849
Andre krav	246 188	296 592	843 798	416 655	432 521
Omløpsmidler, jordbruk	164 737	139 193	192 809	127 410	188 895
Omløpsmidler, skogbruk	47	58	58	8	17
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	376 726	382 695	428 277	1 077 144	1 379 900
Omløpsmidler i alt	1 541 104	1 545 220	2 252 216	2 515 078	2 915 181
Anleggsmidler, jordbruk	1 483 086	1 489 346	1 504 991	1 846 434	2 104 724
Anleggsmidler, skogbruk	177 618	146 963	142 506	140 465	152 992
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	514 994	531 201	507 021	636 507	685 591
Anleggsmidler, andre næringer	113 997	156 410	75 911	76 931	78 064
Privat hovedbygninger	1 199 381	1 329 270	1 352 165	1 470 305	1 511 689
Privat, annet	552 288	640 525	641 365	614 989	691 851
Anleggsmidler i alt	4 041 363	4 293 715	4 223 960	4 785 630	5 224 910
Eiendeler i alt	5 582 467	5 838 935	6 476 176	7 300 707	8 140 092
Eiendeler i jordbruket	1 647 823	1 628 539	1 697 800	1 973 843	2 293 619
Kortsiktig gjeld	257 520	313 602	388 430	372 755	401 301
Langsiktig gjeld	2 125 411	2 355 407	2 343 399	2 335 024	3 076 616
Gjeld i alt	2 382 932	2 669 009	2 731 829	2 707 779	3 477 916
Endring i året, kroner	685 399	134 912	4 186	-79 633	741 060
Egenkapital	3 199 535	3 169 926	3 744 347	4 592 928	4 662 175
Egenkapitalprosent	57	54	58	63	57
Endring i året (sparing)	27 551	-42 290	681 497	638 429	-13 475
Arbeidskapital	1 283 584	1 231 618	1 863 786	2 142 323	2 513 880
Endring i året	29 642	-39 937	733 310	173 720	245 318
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 12a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	12	11	13	13	13
Brukers alder	52	52	53	52	51
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	308,2	363,7	310,7	333,1	321,7
Havre, daa	11,8	11,0	28,8	27,7	26,8
Hvete, daa			2,1		6,8
Annet korn, daa					
Oljefrø og tørre erter, daa		2,7	2,0		
Korn i alt, daa	320,0	377,5	343,5	360,8	355,4
Grovfôr, daa	31,3	6,6	13,5	7,0	9,5
Annet areal i alt, daa	9,5	9,6	8,8	11,2	10,8
Jordbruksareal, daa	360,8	393,7	365,8	378,9	375,7
- herav leid areal, daa	134,1	125,8	110,5	115,0	99,1
Bygg, kg pr daa	438	432	461	307	359
Havre, kg pr daa	393	108	392	288	259
Hvete, kg pr daa			274		390
Oljefrø, kg pr daa		50	60		
Korn ialt, FEm pr daa	421	415	435	299	340
Grovfôr, FEm pr daa	224	341	311	344	193
Jordbruksareal, FEm pr daa	408	417	435	305	343
Husdyrproduksjon					
Antall avlsgriser	58,3	66,0	67,2	65,9	62,8
Antall smågriskull	115	109	108	102	88
Salgbare smågriser	1344	1275	1276	1244	1063
Antall smågris omsatt	435	430	504	534	308
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	72 948	81 529	76 187	82 866	85 875
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 992	1 924	1 857	1 740	1 947
Ektefelle	153	167	182	210	194
Barn under 17 år	9	9	9	9	1
Sum familie	2 154	2 100	2 048	1 958	2 142
Leid arbeid	702	809	838	871	853
Sum timer i jordbruket	2 856	2 909	2 886	2 829	2 996
Sum timer familie i skogbruket	48	57	53	23	34
Sum timer i tilleggsnæring	63	50	67	59	91
Familiens arbeid på nyanlegg	29	9	21		
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 304	1 172	1 075	1 259	1 235
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,44	2,64	2,86	2,86	2,84
Havre, kr pr kg	2,24	2,14	2,36	2,34	3,44
Hvete, kr pr kg			2,27		3,32
Oljefrø og tørre erter, kr pr kg		12,19	18,25		
Smågris for salg, kr pr stk.	934	877	873	933	1053
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	27,68	26,36	26,25	28,35	30,84

Tabell 12b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	19 924	60 636	-3 365	-1 761	13 108
Driftsbygninger	-78 501	-130 478	-118 599	-104 896	-46 107
Maskiner og redskap	149 931	99 507	67 612	-13 381	80 592
Sum nettoinvesteringer	91 354	29 665	-54 352	-120 038	47 592

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 12c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Bygg	340 079	403 191	392 625	286 197	327 621
Havre	9 994	2 538	26 876	18 704	23 358
Hvete			1 291		7 591
Annet korn, oljefrø og tørre erter		1 663	2 175	328	
Andre planteprodukter	162 146	136 029	122 172	166 075	148 485
Planteprodukter i alt	512 219	543 420	545 140	471 303	507 055
Smågriser	437 305	355 900	422 279	532 987	332 485
Slaktegriser	2 008 731	2 122 915	2 005 362	2 390 552	2 668 652
Avlsgriser	384 042	418 044	305 583	342 009	687 805
Andre inntekter, husdyrholdet	680	319	5 836	6 833	20 708
Husdyrprodukt i alt	2 830 758	2 897 178	2 739 060	3 272 380	3 709 649
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	62 163	60 295	59 783	62 876	60 905
Arealtilskudd, grovfôr	1 269	798	713	1 367	746
Arealtilskudd, korn	81 262	96 326	104 078	111 893	111 446
Arealtilskudd, annet	707	4 542	4 765	1 465	6 816
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	28 082	26 626	26 109	25 582	25 993
Bunnfradrag	-6 000	-6 000	-6 385	-6 037	-6 499
Beitetilskudd	207	33	105	27	258
Regionale miljøtilskudd	14 569	13 525	17 976	23 869	22 976
Refunderte avlserutgifter	67 216	67 788	78 656	75 595	73 351
Andre tilskudd	5 882	1 364	1 753	16 427	13 964
Tilskudd i alt	255 357	265 296	287 553	313 063	309 955
Leieinntekter, traktor og redskap	25 802	21 720	22 509	20 956	34 090
Andre inntekter	7 007	36 912	42 632	25 723	96 646
Produksjonsinntekter i alt	3 631 143	3 764 527	3 636 894	4 103 426	4 657 394

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraffôr	1 287 701	1 381 301	1 301 986	1 452 338	1 423 134
Andre førkostnader inkl. beiteleie	238	25	1 973	2 041	1 441
Såvarer	38 601	53 767	40 413	48 826	52 960
Handelsgjødsel og kalk	45 624	65 257	68 930	61 169	52 007
Plantevernmidler	25 607	32 183	36 182	26 208	26 394
Konserveringsmidler	- 28	952	1 724	548	640
Andre forbruksartikler m.v.	183 918	198 885	179 458	187 845	199 077
Kjøp av gris	290 908	426 041	361 724	530 137	840 532
Kjøp av andre husdyr	375				
Sum variable kostnader	1 872 944	2 158 412	1 992 390	2 309 112	2 596 183
Leid arbeid	149 510	162 955	142 460	181 366	144 267
Drivstoff	39 278	46 895	48 564	38 693	59 457
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	12 782	4 981	4 174	9 699	6 306
Vedl.h. driftsbygninger	68 216	67 717	54 487	64 638	66 967
Vedl.h. traktor og maskiner	74 929	84 726	67 089	86 930	95 089
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 240	3 977	3 365	2 191	2 602
Avskr. driftsbygninger	200 257	209 925	200 679	188 815	186 556
Avskr. traktor og maskiner	106 526	127 185	127 757	131 403	140 589
Maskinleie	67 030	76 084	66 272	106 088	98 960
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	345		192	215	
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	264 088	270 639	266 975	285 223	278 752
Sum faste kostnader	986 201	1 055 085	982 015	1 095 262	1 079 545
Kostnader i alt	2 859 144	3 213 496	2 974 405	3 404 374	3 675 728
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,90	2,05	1,94	3,16	2,97
Netto mekaniseringskostnader pr daa	778	853	846	962	1017

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 12e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	771 999	551 030	662 489	699 052	981 666
- Renter av jordbruksaktiva	98 209	106 541	102 373	102 769	107 401
Familiens arbeidsfortjeneste	673 790	444 490	560 116	596 283	874 265
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	564 231	381 193	476 887	533 591	692 718
Lønnsevne	823 300	607 445	702 576	777 649	1 018 533
Lønnsevne pr. time	288,30	208,81	243,46	274,86	339,98
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	529 946	390 322	444 615	504 221	631 015
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	561 692	388 047	470 814	529 611	697 541
Regnskapsammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	771 999	551 030	662 489	699 052	981 666
Driftsoverskudd, skogbruk	16 619	2 543	31 692	35 845	- 1 175
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	59 748	66 535	67 303	60 203	57 699
Driftsoverskudd, andre næringer	2 583	2 248	2 713	2 927	3 428
Lønnsinntekt	384 853	362 263	340 114	458 107	472 159
Pensjoner og sykepenger	34 344	46 811	73 724	60 285	58 805
Gevinst/utbytte verdipapir	14 698	16 561	13 171	45 200	82 264
Familiens arbeid på nyanlegg	5 823	1 718	4 069		
Renteinntekter	12 790	7 970	9 224	6 423	6 395
- Renteutgifter	136 542	130 712	152 749	156 985	148 988
- Kårutgifter	13 200	13 783	13 150	13 150	11 854
Nettoinntekt	1 153 714	913 185	1 038 600	1 197 907	1 500 399
Privatforbruk ekskl. skatt	564 547	604 335	516 468	564 441	620 176
Betalte skatter	419 837	355 693	270 977	276 467	294 387

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	539 159	719 213	812 978	750 861	599 293
Andre krav	215 785	204 415	206 449	281 509	308 769
Omløpsmidler, jordbruk	859 119	902 769	872 266	949 798	1 007 345
Omløpsmidler, skogbruk	700	945	800	523	523
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	352 979	371 911	466 491	559 704	699 877
Omløpsmidler i alt	1 967 741	2 199 254	2 358 983	2 542 395	2 615 807
Anleggsmidler, jordbruk	4 140 194	4 406 160	4 232 707	4 159 882	4 421 975
Anleggsmidler, skogbruk	135 836	125 837	124 810	130 882	151 121
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	35 412	49 327	47 323	64 408	71 291
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	516 137	467 921	494 974	741 230	875 748
Privat, annet	549 655	582 526	635 174	594 053	709 489
Anleggsmidler i alt	5 377 233	5 631 771	5 534 989	5 690 454	6 229 624
Eiendeler i alt	7 344 974	7 831 025	7 893 972	8 232 850	8 845 431
Eiendeler i jordbruket	4 999 313	5 308 929	5 104 973	5 109 680	5 429 321
Kortsiktig gjeld	653 030	819 083	824 135	946 267	1 400 422
Langsiktig gjeld	3 641 364	3 793 653	3 771 473	4 464 997	4 351 027
Gjeld i alt	4 294 394	4 612 736	4 595 608	5 411 264	5 751 449
Endring i året, kroner	6 635	282 211	-157 357	-129 394	9 405
Egenkapital	3 050 580	3 218 289	3 298 364	2 821 585	3 093 982
Egenkapitalprosent	42	41	42	34	35
Endring i året (sparing)	157 646	-241 488	436 089	287 329	630 939
Arbeidskapital	1 314 711	1 380 171	1 534 848	1 596 128	1 215 385
Endring i året	180	-174 356	277 005	422 540	-139 562
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 13a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall bruk	15	14	14	15	15
Brukers alder	46	46	43	43	44
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	6,7	7,7	5,3	20,8	9,6
Grovfôr, daa	329,1	301,2	313,5	329,3	327,0
Annet areal, daa	0,0	0,1			0,2
Jordbruksareal, daa	335,8	309,0	318,8	350,1	336,8
- herav leid areal, daa	118,4	140,5	159,0	165,7	160,2
Korn, FEM pr daa	539	474	586	285	514
Grovfôr, FEM pr daa	239	276	261	245	264
Jordbruksareal, FEM pr daa	245	281	266	247	271
Husdyrproduksjon					
Antall vinterfôra sauer (vfs)	245	235	222	219	213
Antall gagnslam pr vfs	1,5	1,4	1,5	1,4	1,4
Kg kjøtt pr vfs	29	30	30	27	28
Ull, kg omsatt pr vfs	4,2	3,1	4,4	4,1	3,5
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 923	1 800	1 811	1 765	1 764
Ektefelle	191	225	250	253	286
Barn under 17 år	14	20	41	32	30
Sum familie	2 128	2 045	2 103	2 051	2 079
Leid arbeid	533	516	479	598	512
Sum timer i jordbruket	2 661	2 561	2 581	2 649	2 591
Sum timer familie i skogbruket	30	24	16	16	19
Sum timer i tilleggsnæring	145	139	90	113	117
Familiens arbeid på nyanlegg	23	27			
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 020	1 425	1 725	1 904	1 951
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,58	2,13	2,90	2,75	
Lammekjøtt, kr pr kg	47,75	46,18	48,16	48,69	52,41
Sauerkjøtt, kr pr kg	16,41	13,20	10,56	9,61	21,35
Ull, kr pr kg	37,86	36,53	30,55	33,52	34,47

Tabell 13b. Nettoinvesteringer

År	2017	2018	2019	2020	2021
Jord, grøfter og vannanlegg	1 299	1 611	3 610	11 440	1 399
Driftsbygninger	-4 434	-32 346	-49 229	-45 213	-37 684
Maskiner og redskap	-13 764	26 725	38 552	-32 616	31 189
Sum nettoinvesteringer	-16 900	-4 011	-7 068	-66 389	-5 096

1) Inkl. nytet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 13c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Korn	9 380	8 052	8 629	15 184	16 527
Andre planteprodukter	10 930	17 798	19 468	23 963	30 086
Planteprodukter i alt	20 309	25 851	28 097	39 147	46 613
Sauer, livdyr	7 703	13 661	8 857	8 127	10 840
Saue- og lammeslakt	289 392	339 998	332 768	328 799	425 316
Ull	36 089	28 290	32 327	29 967	26 047
Andre inntekter, husdyrholdet	8 670	4 505	201	6 654	4 610
Husdyrprodukt i alt	341 855	386 454	374 153	373 546	466 814
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	49 307	42 164	44 520	47 425	49 886
Arealtilskudd, grovfôr	49 652	50 129	54 067	52 789	60 289
Arealtilskudd, korn	2 768	1 857	2 260	5 050	3 091
Arealtilskudd, annet		6	13		
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	122 625	125 710	127 864	137 602	134 296
Bunnfradrag	-6 000	-9 132	-6 000	-6 451	-6 000
Distriktstilskudd sau	40 858	39 848	35 602	34 517	34 193
Grunntilskudd sau	196 137	173 196	152 366	138 871	141 740
Beitetilskudd	125 772	129 850	131 733	137 486	146 025
Regionale miljøtilskudd	10 534	12 378	13 939	13 218	12 302
Refunderte avløserutgifter	75 527	72 869	76 025	80 391	74 267
Andre tilskudd	12 141	9 851	9 088	8 017	6 055
Tilskudd i alt	679 320	648 725	641 476	648 916	656 145
Leieinntekter, traktor og redskap	16 029	15 421	12 822	10 122	18 787
Andre inntekter	420	8 615	3 032	24 361	32 089
Produksjonsinntekter i alt	1 057 933	1 085 066	1 059 580	1 096 091	1 220 449

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kraffôr	100 559	93 818	77 519	83 111	80 271
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	33 066	32 303	18 781	17 182	11 594
Såvarer	9 501	4 092	8 687	9 513	9 236
Handelsgjødtsel og kalk	41 620	44 986	47 780	51 760	52 279
Plantevernmidler	911	859	1 282	2 602	2 522
Konserveringsmidler	2 094	3 230	2 434	2 467	6 355
Andre forbruksartikler m.v.	64 569	63 190	63 446	72 841	68 962
Kjøp av sau	6 015	11 361	3 614	6 523	4 542
Kjøp av andre husdyr	3 660	5 979	4 186	3 269	3 256
Sum variable kostnader	261 994	259 816	227 729	249 268	239 016
Leid arbeid	78 340	78 116	70 439	76 026	63 714
Drivstoff	28 563	25 131	26 001	26 075	29 713
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	6 211	9 794	6 285	6 833	7 347
Vedl.h. driftsbygninger	26 102	32 575	24 757	36 432	31 927
Vedl.h. traktor og maskiner	51 375	47 164	47 934	60 600	55 928
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	701	797	569	420	453
Avskr. driftsbygninger	64 053	56 074	56 493	58 248	58 496
Avskr. traktor og maskiner	83 084	74 652	76 379	71 535	75 785
Maskinleie	79 311	77 530	99 785	98 378	104 596
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	120	77	33		10 409
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	123 405	127 611	122 682	129 043	136 301
Sum faste kostnader	541 266	529 520	531 357	563 591	574 668
Kostnader i alt	803 260	789 336	759 085	812 859	813 685
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,93	2,56	2,94	2,98	2,83
Netto mekaniseringskostnader pr daa	717	718	783	737	768

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 13e. Resultatregning

År	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	254 673	295 730	300 495	283 232	406 764
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	50 322	42 470	42 371	43 078	43 367
Familiens arbeidsfortjeneste	204 351	253 260	258 124	240 155	363 397
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	163 121	211 501	209 106	190 552	291 221
Lønnsevne	282 692	331 377	328 563	316 180	427 111
Lønnsevne pr. time	106,22	129,38	127,29	119,36	164,83
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	194 352	232 860	229 307	220 459	308 676
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	161 248	204 725	202 831	190 822	296 356
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	254 673	295 730	300 495	283 232	406 764
Driftsoverskudd, skogbruk	- 1 533	23 872	5 588	- 901	37 760
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	65 042	68 095	43 729	48 615	68 197
Driftsoverskudd, andre næringer	19 513	26 304	38 125	57 424	39 811
Lønnsinntekt	304 026	423 204	473 638	549 294	562 244
Pensjoner og sykepenger	32 953	32 478	37 608	60 357	49 609
Gevinst/utbytte verdipapir	10 805	12 111	15 856	5 500	9 449
Familiens arbeid på nyanlegg	4 443	5 205			
Renteinntekter	5 276	4 864	5 078	6 773	4 081
- Renteutgifter	77 592	77 800	84 121	75 673	63 226
- Kårutgifter	13 508	15 737	15 651	14 608	15 720
Nettoinntekt	604 097	798 327	820 343	920 014	1 098 969
Privatforbruk ekskl. skatt	528 344	599 009	626 598	636 780	587 639
Betalte skatter	228 231	185 529	205 510	237 184	259 070

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kontanter og bankinnskudd	564 535	586 858	637 167	576 170	771 589
Andre krav	140 733	168 229	158 436	177 560	203 850
Omløpsmidler, jordbruk	113 975	104 152	123 574	126 266	152 992
Omløpsmidler, skogbruk	433	464	3 250	33	33
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	993	1 000	998		
Omløpsmidler, andre næringer	200 346	151 975	179 589	176 034	200 230
Omløpsmidler i alt	1 021 016	1 012 679	1 103 013	1 056 063	1 328 693
Anleggsmidler, jordbruk	2 349 065	2 017 835	2 001 319	2 004 279	2 055 879
Anleggsmidler, skogbruk	126 633	106 191	165 975	166 286	164 291
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	48 763	64 872	56 727	57 022	61 967
Anleggsmidler, andre næringer	2 722	2 536	4 759	4 014	3 585
Privat hovedbygninger	488 096	467 340	860 801	879 816	853 713
Privat, annet	290 531	308 073	294 481	312 554	315 158
Anleggsmidler i alt	3 305 809	2 966 848	3 384 062	3 423 971	3 454 593
Eiendeler i alt	4 326 825	3 979 527	4 487 076	4 480 034	4 783 286
Eiendeler i jordbruket	2 463 040	2 121 988	2 124 894	2 130 545	2 208 871
Kortsiktig gjeld	163 434	191 383	148 145	197 412	204 226
Langsiktig gjeld	2 082 238	2 155 134	2 053 992	1 932 066	1 929 544
Gjeld i alt	2 245 671	2 346 516	2 202 137	2 129 478	2 133 770
Endring i året, kroner	156 669	246 565	69 285	-185 098	4 292
Egenkapital	2 081 154	1 633 010	2 284 939	2 350 557	2 649 516
Egenkapitalprosent	48	41	51	52	55
Endring i året (sparing)	-207 128	-140 854	469 625	45 275	298 959
Arbeidskapital	857 583	821 296	954 868	858 651	1 124 467
Endring i året	-71 739	85 806	177 534	-63 946	265 816
1) Kalkulasjonsrente	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

11 Forklaring på faguttrykk

Anleggsmidler er eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk, det vil si alle eiendeler unntatt omløpsmidler. Anleggsmidlene har en funksjonstid i foretaket på over ett år. Eksempler på anleggsmidler er jord- og skogbruksarealer, driftsbygninger, maskiner og produksjonsdyr.

Arbeid: Både ubetalt og betalt leid arbeid, og familiens arbeid, registreres i timer etter medgått arbeidstid. For personer under 18 år eller over 65 år regnes arbeidstimene om til fullverdige timer etter følgende reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
Over 70 år	0,7

Arbeidstid for kårfolk og familiens barn over 17 år som har arbeidet i jord- eller skogbruket, føres som leid hjelp i driftsregnskapet, selv om de ikke har fått utbetalt lønn. Familiens arbeid på nyanlegg blir ført særskilt, og vederlag for dette arbeidet blir balanseført.

All arbeidsinnsats i de ulike yrkesgreinene registreres, enten ved ukentlige noteringer eller i form av en mer summarisk årlig rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for familiens likvide situasjon.

Avlinger registreres som lagringsdyktig mengde. For korn vil det si kilo med 15 prosent vann-innhold. Andre vekster registreres som kilo innhøstede rotvekster og poteter, kilo innkjørt høy, m³ ferdig surfôrmasse, FEm oppfôret gras, grønnfôr og beite. Alle avlinger omregnes til FEm per daa.

Avskrivninger defineres som planmessig fordeling av eiendelenes verdiforringelse over eiendelenes forventede levetid. Verdiforringelsen skyldes slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatteregnskapet blir de fleste avskrivbare eiendeler avskrevet etter saldoprinsippet; det vil si med en viss prosent av eiendelens bokførte verdi. Dette prinsippet fører til at de årlige avskrivningene avtar etter hvert som eiendelene blir eldre. De avskrivbare eiendelene er delt i ulike avskrivningsgrupper. Bygninger og anlegg avskrives individuelt, mens inventar, redskaper og maskiner avskrives kollektivt.

I driftsregnskapet benyttes lineære avskrivninger, slik at den nominelle verdiforringelsen blir like stor hvert år i avskrivningsperioden. De avskrivbare anleggsmidlene avskrives individuelt, og avskrivningstiden fastsettes ut fra sannsynlig varighet eller brukstid. Brukt utstyr avskrives dermed over kortere tid enn nytt utstyr.

Avvirkningsprosenten er årets totale avvirkningskvantum i skogen i prosent av balansekvantumet.

Balansen er en oppstilling for brukerfamiliens eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12.

Balanseføring, grenser: Varige eiendeler balanseføres dersom kostprisen inklusive eventuell investeringsavgift er minimum 15 000 kr. Dette er samme beløpsgrense som i skatteregnskapet

Maskiner og redskap som brukes lite, kan det være aktuelt å balanseføre selv om kostprisen er mindre enn 15 000 kr.

I skatteregnskapet balanseføres bare en eventuell standardheving ved større reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. I driftsregnskapet vil ofte en betydelig del av slikt arbeid bli balanseført og gjort til gjenstand for enten ordinære avskrivninger eller kostnadsfordeling over en kortere tidsperiode.

Balansekvantumet er det høyest mulige kvantum, målt i m³ uten bark, som kan avvirkes hvert år i en skog, uten at avvirkningskvantumet i framtida blir mindre. Det forutsettes en bestemt investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er en driftsenhet i landbruket. Den kan bestå av eid og/eller leid areal.

Brukeren er den som administrerer driftsenheten. Han eller hun vil som oftest være eier av hele eller deler av den faste eiendommen, og er vanligvis den som har flest arbeidstimer på bruket.

Brukerfamilien: Se *familien*.

Buskap: I skatteregnskapet er hele buskapen klassifisert som omløpsmidler og verdsatt etter standardiserte enhetspriser for variable oppdrettskostnader (tilvirkningsverdier). I driftsregnskapet verdsettes buskapen, som hovedprinsipp, til slakteverdi, med unntak for verpehøns, smågriser og hester. Okser, smågriser, slaktegriser og fjørfe til slakt blir klassifisert som omløpsmidler, mens resten av buskapen blir regnet som anleggsmidler (produksjonsdyr). Både i skatteregnskapet og i driftsregnskapet blir voksne dyr stående i balansen med den verdien de en gang er gitt.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskuddet er den godtgjørelsen familien får for innsatsen av eget arbeid og eventuelt ubetalt leid arbeid, og for egen og lånt kapital. Driftsoverskudd landbruk brukes som betegnelse på driftsoverskudd fra jordbruk, skogbruk, tilleggsnæring og familiens arbeid på nyanlegg.

Egenkapitalen (EK) er den delen av totalkapitalen som tilhører brukerfamilien. Egenkapitalen beregnes ved å trekke samlet gjeld fra samlet verdi av eiendelene.

Eiendeler: Se stikkordene *anleggsmidler* og *omløpsmidler*.

Familien består av bruker og eventuell ektefelle, samboer eller partner og deres barn under 17 år.

Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbrukseiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Familiens arbeidsvederlag er et kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats. Familiens registrerte arbeidstimer er utgangspunkt. En beregner hva det ville ha kostet å leie arbeidskraft i like mange timer, til tariff lønn, inkludert feriepenge og betaling for bevegelige helligdager. Arbeidsgiveravgiften som er regionalt differensiert, tas også med. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike områder.

Faste kostnader er kostnader som i en gitt periode ikke endrer seg nevneverdig med omfanget av produksjonen. Eksempler på faste kostnader er avskrivninger og vedlikehold av driftsbygninger.

Frasalg: Salgsinntekter fra aktiverte anleggsmidler blir behandlet forskjellig i skatteregnskapet og i driftsregnskapet. I skatteregnskapet blir gevinst eller tap ved salg av ikke avskrivbare anleggsmidler eller anleggsmidler med individuell avskrivning, periodisert over gevinst- og tapskontoen. Ved salg av anleggsmidler som avskrives som gruppe, er det ikke mulig å fastsette eventuell gevinst eller tap. Hele salgssummen blir derfor nedskrevet i vedkommende saldogruppe. I driftsregnskapet blir gevinst ved salg brukt til nedskrivning, og tap ved salg avskrives.

Ved frasalgs av jord eller skog skal den bokførte verdien av det solgte arealet nedskrives til null i driftsregnskapet. Overskytende verdi føres som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er familiens gjeld i prosent av totalkapitalen og viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med fremmed kapital

Inngående balanse (IB) er balanse ved regnskapsårets begynnelse.

Jordbruksareal: Arealet av hver enkelt vekst registreres i dekar med en desimal. Areal med natureng og overflatedyrket beite reduseres for uproduktivt areal slik at en kommer fram til et produktivt nettoareal. Andel av fellesbeite regnes som del av bruket. Jordbruksarealet omfatter både eget og leid areal, og det er registrert hvor stort det leide arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling innen ett år fra regnskapsavslutning, eller som er direkte knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Kostnader er verdien av varer og tjenester som er satt inn i produksjonen i regnskapsperioden.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling ett år eller mer etter regnskaps-avslutning, og som ikke er knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Lønnsevne beregnes bare for jordbruket og forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats når all kapital har fått sin godtgjøring. Den angis i kroner per bruk eller kroner per time.

Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet, med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trukket fra.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd.

Netto mekaniseringskostnader omfatter alle kostnader vedrørende maskininnsatsen (traktorer, skurtresker, yrkesbil og andre maskiner og redskaper), inklusive rente av bokført verdi, men fratrukket inntekter fra utleie av maskiner:

Avskrivninger og vedlikehold

+ Drivstoffkostnader

+ Leieutgifter til maskiner og redskaper

+ Rentekrav

= Brutto mekaniseringskostnader

–Leieinntekter av maskiner og redskaper

= Netto mekaniseringskostnader

Omløpsmidler er eiendeler som ikke er anskaffet for varig eie eller bruk. De har enten en funksjonstid i foretaket på under ett år, eller de er knyttet til den kortsiktige omsetningen av varer og tjenester. Eksempler på omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekter er verdien av varer og tjenester som er produsert i løpet av året. Produksjonsinntektene omfatter derfor både hva som er solgt eller tatt ut til forbruk i løpet av året, og endringene i lagerbeholdningene av disse produktene.

Produktivt skogbruksareal: Som produktivt skogbruksareal regnes all mark som har en produksjonsevne som minst tilsvarende produksjonskravet i laveste klasse på en bonitetskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket. Rentekravet var 2 prosent i perioden 2016 til 2020. Bakgrunnen for beregningen av rentekravet er alternativ plassering av kapitalen. Det er gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR-rente i regnskapsåret som er benyttet i beregningene.

Sparing er økning i egenkapitalen i løpet av året.

Ubetalt leid arbeid er arbeid utført på bruket av personer utenom familien. Det er ofte kårfolk og andre slektninger som utfører ubetalt leid arbeid.

Utgående balanse (UB) er balansen ved utgangen av regnskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i en gitt periode forandrer seg proporsjonalt med omfanget av produksjonen, slik som f. eks. såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff regnes som en fast kostnad.

Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene *i jordbruket* utgjør av sumverdien av *alle* eiendeler.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår.

Årsverk: Et årsverk i jordbruket er satt til 1 845 timer.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter og et avdelingskontor i Oslo.